

Absztraktfüzet // Abstract Booklet

**Felelős nyelvészet – Alkalmazott Nyelvészeti Konferencia
Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest**

**Socially responsible linguistics – Applied Linguistics Conference
ELTE Eötvös Loránd University, Budapest**

2023. november 23–24.

23-24 November 2023

Szerkesztők // Editors

Albert Ágnes, Bóna Judit, Borbás Gabriella Dóra, Brdar-Szabó Rita,
Csizér Kata, Deme Andrea, Gósy Mária, Gyurka Noémi, Hrenek Éva,
Kuna Ágnes, Markó Alexandra, Murányi Sarolta, Vladár Zsuzsa

A konferencia szervezői // Conference Organizers

Alkalmazott Nyelvészeti és Fonetikai Tanszék // Department of Applied
Linguistics and Phonetics

Interkulturális nyelvészet doktori program // Doctoral Programme of
Intercultural Linguistics

Magyar Nyelvtudományi Társaság // Society of Hungarian Linguistics

A konferencia a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
támogatásával, az ELTE Tematikus Kiválósági Program „Közösségépítés:
család és nemzet, hagyomány és innováció” elnevezésű pályázatának keretében
valósult meg.

The conference is supported by the National Research, Development and
Innovation Office within the framework of the Thematic Excellence Program:

“Community building: family and nation, tradition and innovation.”

ISBN 978-963-489-643-2

ELTE BTK, 2023

Bevezető

Tisztelettel és örömmel köszöntjük Önöket immár második alkalommal a *Felelős nyelvészet* nemzetközi alkalmazott nyelvészeti konferencián, amelyet az ELTE BTK Alkalmazott Nyelvészeti és Fonetikai Tanszéke és az Interkulturális nyelvészet doktori program szervezett.

Konferenciánk célja az alkalmazott nyelvészet fogalmát tágan értelmezve olyan kutatásokat bemutatni, amelyek fennálló nyelvhasználati/nyelvi/kommunikációs társadalmi problémákat elemeznek, és arra a társadalmi felelősség jegyében reális megoldást javasolnak nyelvészeti eszközökkel, interdiszciplináris megközelítésben.

Konferenciánkat meghívott előadóként plenáris előadással tisztelte meg (ábécérendben): Ivana Didirkova, az Université Paris 8 docense, Alastair Henry, a Lund University professzora és Laki László János NLP mérnök, a Globalese GmbH munkatársa. A plenáris előadások sokszínűsége jól tükrözi a konferenciánk interdiszciplináris jellegét, hiszen az előadások is számos területet fednek le a nyelvpedagógiától a nyelvészetig. Kutatásmódszertanilag is változatos témák merülnek fel a minőségbiztosítástól a multimodális diszkurzuselemzésen át a korpusznyelvészetig.

Konferenciánk megvalósulásáért köszönetet mondunk az ELTE BTK Kari Tudományos Bizottságának. A szervezők között többen az MTA–ELTE Idegen Nyelvek Tanulása Kutatócsoport tagjai, munkájukat az MTA–ELTE Közoktatásfejlesztési Kutatási Program égisze alatt végzik. Köszönjük a Magyar Nyelvtudományi Társaság segítségét.

2021-es Felelős Nyelvészet konferenciánkat egy konferenciasorozat nyitó eseményének szántuk és a járványhelyzet bizonytalansága miatt online formában rendeztük meg. Nagyon örülünk, hogy most már személyesen cserélhetünk eszmét. Kívánjuk, hogy találkozzunk a Felelős nyelvészet harmadik konferenciáján is!

A szervezők

Introduction

It is our honour and pleasure to welcome you at the *Responsible Linguistics* international applied linguistics conference, organized for the second time by the Applied Linguistics and Phonetics Department and the Intercultural Linguistics Doctoral Programme of the Faculty of Humanities, Eötvös Loránd University, ELTE.

Taking the meaning of applied linguistics in its broadest sense, the aim of our conference is to present research analysing linguistic/communication/social problems of language use and to offer real solutions via linguistic means from an interdisciplinary perspective within the framework of socially responsible linguistics.

Our invited keynote speakers delivering plenary presentations are (in alphabetical order): Ivana Didirkova, Associate Professor at Université Paris 8, Alastair Henry, Professor at Lund University and János Laki László, NLP engineer at the Globalese GmbH. The diversity of the plenary presentations reflects the interdisciplinary nature of our conference, with papers covering a wide range of fields from language pedagogy to linguistics. The same applies for research methodologies, which range from quality assurance to multimodal discourse analysis and corpus linguistics.

We would like to thank the Scientific Committee the Faculty of Humanities ELTE for supporting our conference. Many of the organisers are members of the MTA-ELTE Research Group on Foreign Language Learning, and their work is carried out under the auspices of the MTA-ELTE Research Programme for the Development of Public Education. We thank the Hungarian Linguistic Society for its support.

Our 2021 Responsible Linguistics conference was intended as the opening event of a series of conferences and, due to the uncertainty of the epidemic situation, was held online. We are delighted that we can now exchange ideas in person. We look forward to seeing you again at the third conference of Responsible Linguistics!

The organisers

Program / Program

Csütörtöki helyszínek // Session rooms - Thursday

Megnyitó // Opening Ceremony		
Plenary 1	ELTE BTK Kari Tanácsterem	KT
Plenáris 2	1088 Budapest, Múzeum körút 4/A, fszt 39.	
Session 2		
1. szekció	MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI ÉS FINNUGOR INTÉZET KÖNYVTÁRA	NY
	1088 Budapest, Múzeum körút 4/A II. em. 243.	
Session 3 // 3. szekció	TÖRTÉNETI INTÉZET SZEKFÚ GYULA KÖNYVTÁR	TI
Workshop	1088 Budapest, Múzeum körút 6–8. I. em. 115.	

Pénteki helyszínek // Session rooms - Friday

Plenary 3		
Session 2	TÖRTÉNETI INTÉZET SZEKFÚ GYULA KÖNYVTÁR	TI
	1088 Budapest, Múzeum körút 6–8. I. em. 115.	
Zárszó // Closing remarks		
1. szekció	MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI ÉS FINNUGOR INTÉZET KÖNYVTÁRA	NY
	1088 Budapest, Múzeum körút 4/A II. em. 243.	

2023. november 23. CSÜTÖRTÖK // THURSDAY 23rd November 2023

8.00 **Regisztráció // Registration**

9.00 **Megnyitó // Opening Ceremony** (Room: KT)

9.20 **Plenary 1:**
Alastair Henry: Researching willingness to communicate in a migration context
(chair: Ágnes Albert) (Room: KT)

10.20 kávészünet // coffee break

10.40–
12.00 **1. szekció** (elnök: *Domonkosi Ágnes*) (Terem: NY)

10.40	<i>Bóna Judit, Steklács János</i>	Az olvasási stratégiák vizsgálata ismeretterjesztő szövegek feldolgozásakor egyetemisták körében
11.00	<i>Borbás Gabriella Dóra</i>	Keresztény vallási közösségek nyelvi agressziói
11.20	<i>Drávucz Fanni</i>	Hogyan hatnak az érzelmek a nyelvhasználatra?
11.40	<i>Kovács László</i>	Packaging sells – Termékcsomagolások nyelv(észet)i összefüggései

10.40–
12.00 **Session 2** (chair: *Tamás Gábor Csapó*) (Room: KT)

10.40	<i>Adrienn Fekete</i>	Understanding changes in learners' individual differences in online education with the help of complex dynamic systems theory
11.00	<i>Zsuzsa Szánthó</i>	Foreign language anxiety: filled pauses in Hungarian native speakers' Hungarian and Spanish spontaneous speech
11.20	<i>Ágnes Albert, Kata Cszér</i>	How to address quality control issues in qualitative research: Lessons from a systematic review of the literature
11.40	<i>Ali Raheem Mandeel, Mohammed Salah Al-Radhi, Tamás Gábor Csapó</i>	Controlling Creaky Voice Percentages in Emotion-Driven Synthesized Speech using Speaker Adaptation based Text-to-Speech Synthesis

10.40–
12.00 **Session 3** (chair: *Ákos Gocsál*) (Room: TI)

10.40	<i>Kristin Bührig</i>	Language matters: coping chronic diseases
11.00	<i>Maram Khamaiseh</i>	Natives and Non-natives Speakers of English: Are we Settled?
11.20	<i>János Nagy</i>	Noises in communication. The difficulties of humanitarian interpreting with refugees of war
11.40	<i>Noémi Gyurka</i>	Pronunciation teaching practices of Hungarian EFL teachers: Results of a questionnaire study

2023. november 23. CSÜTÖRTÖK // THURSDAY 23rd November 2023

12.00 kávészünet // coffee break

12.20–13.40 **1. szekció** (elnök: *Grácz Tekla Etelka*) (Terem: NY)

12.20	<i>Gocsál Ákos, Fejes Attila</i>	Hangrekonstrukciós módszerek alkalmazása régi filmhíradók beszédanyagán
12.40	<i>Deme Andrea, Juhász Kornélia</i>	A hiátustöltő és fonemikus <i>j</i> -variánsok akusztikai megvalósulása valódi, jelentéssel rendelkező szavakban
13.00	<i>Domonkosi Ágnes</i>	Nyelvideológiai munka az intézményes nyelvi tanácsadás gyakorlatában
13.20	<i>Jani-Demetriou Bernadett</i>	Hallgatás az iskolában

12.20–13.40 **Session 2** (chair: *László Kovács*) (Room: KT)

12.20	<i>Ali Raheem Mandeel, Mohammed Salah Al-Radhi, Tamás Gábor Csapó</i>	Interrogative Sentences Prosody Improvement in Speech Synthesis using Speaker Adaptation
12.40	<i>Alisa Kasianova, László Kovács</i>	Semiotics of cross-cultural advertising: the case of Fiat
13.00	<i>Anna Szegedy-Maszák</i>	Manifestations of directiveness and collaboration in the post-lesson conversation of a Hungarian EFL mentor and trainee: A case study
13.20	<i>Mária Adorján</i>	Incorporating ChatGPT into an Academic Writing course: experimentations, findings and dilemmas

12.20–13.40 **3. szekció** (elnök: *Ludányi Zsófia*) (Terem: TI)

12.20	<i>Nagy-Kolozsvári Enikő, Győri János</i>	Angol nyelvű gyermekirodalmi művek tanórai alkalmazása nyelvtanár-jelölt szemmel
12.40	<i>Németh András</i>	Középiskolai tanulók olvasási jellemzőinek vizsgálata
13.00	<i>P. Tóth Teodóra</i>	A középiskolai felvételi szövegalkotás-feladatának tartalmi értékelése
13.20	<i>Heltai János Imre, Tarsoly Eszter</i>	Helyi résztvevők és nem érintett polgárok: élet a részvételi kutatáson kívül

13.40 ebédszünet // lunch break

2023. november 23. CSÜTÖRTÖK // THURSDAY 23rd November 2023

Plenáris 2:

14.40 **Laki László János: Áttörés és átalakulás a gépi fordításban: a transzformerek forradalmától a GPT-modellek jövőjéig**
(elnök: Markó Alexandra) (Terem: KT)

15.40 kávészünet // coffee break

16.00–
17.20 **1. szekció** (elnök: *Kuna Ágnes*) (Terem: NY)

16.00 *Ludányi Zsófia* A korpuszhasználat szerepe a nyelvi tanácsadói munkában

16.20 *Blankó Miklós* A rádiós nyelvművelés társadalmi igénye

16.40 *Horváth Krisztián* „VIRINO HAVAS HARARON LONGAN KAJ SAĜON MALLONGAN – HOSSZÚ HAJ, RÖVID ÉSZ”: Férfi és női szerepek a hazai eszperantó tankönyvekben 1898–1989

17.00 *Vladár Zsuzsa, Gyenes Gábor, Barta Andrea, Márton Emese, Lengyel Ingrid, Varga Éva Katalin* A Webbeteg profilja

16.00–
18.00 **Session 2** (chair: *Mária Adorján*) (Room:KT)

16.00 *Kata Csizér, Ágnes Albert* Comparison of students' dispositions and teachers' views concerning individual difference variables in learning English: A study of Hungarian secondary schools

16.20 *Mirosław Pawlak* Research on emotions in L2 learning and teaching: A silver bullet or a wild goose chase?

16.40 *Mohammed Salah Al-Radhi, Tamás Gábor Csapó, Géza Németh* Non-Parallel Voice Conversion with Emphasis on Expressive Voice: A Style-Based Approach

17.00 *Nury Estefania Belduma Renteria* Teacher's beliefs about mismatches in a foreign language context: An interview study

17.20 *Paolo Driussi* The manipulation of grammars

17.40 *Puyu Ning* Ritual behaviour in public language use of Chinese enterprises

2023. november 23. CSÜTÖRTÖK // THURSDAY 23rd November 2023

16.00– 18.00	Workshop: Résztvételi szociolingvisztika egy nyelvi revitalizációs program körül (elnök: <i>Bodó Csanád</i>) (Terem: TI)	
16.00	<i>Fazakas Noémi, Barabás Blanka, Bodó Csanád</i>	„A csángók nem léteznek”: A Moldvai Csángómagyar Oktatási Program résztvevőinek nyelvi tapasztalatai
16.15	<i>Fazakas-Timaru Carina, Gáspár Judit, Petteri Laihonen</i>	Résztvételi projekt mint “lelki terápia”: Szociolingvisztikai hitelesség vagy nosztalgia
16.30	<i>Lajos Veronika, Botezatu Isabela, Barabás Blanka</i>	Multivokalitás és nőképek: Moldvai csángó nők reprezentációja
16.45	Kérdések, hozzászólások	
17.00	<i>Gáspár Judit, Heltai János Imre, Szabó Gergely</i>	A nyelvi részvétel lehetőségei: Etnográfiai kutatás moldvai családokkal a Hargitán
17.15	<i>Barabás Blanka, Dégi Zsuzsanna, Fazakas Noémi</i>	Nyelvi erőforrások találkozása egy résztvételi kutatásban
17.30	<i>Bodó Csanád, Fazakas Noémi, Lajos Veronika</i>	Nyelvmentő társasjáték a tiltott csángó szigeten
17.45	Kérdések, hozzászólások	

2023. november 24. PÉNTEK // FRIDAY 24th November 2023

8.00 **Regisztráció // Registration**

9.00 **Plenary 3:**
Ivana Didirkova: Towards an articulatory description of stuttering-like disfluencies and other disfluencies (chair: Judit Bóna) (Room: TI)

10.00 kávészünet // coffee break

10.20–
11.40 **1. szekció** (elnök: *Jankovics Julianna*) (Terem: NY)

10.20	<i>Főző Eszter, Grácsi Tekla Etelka, Markó Alexandra</i>	A hát diskurzusjelölő mint beszédsajátosság – diskurzusjelölők vizsgálata a kriminalisztikai beszélőazonosításban
10.40	<i>Csontos Nóra</i>	Idézés a parlamenti beszédekben
11.00	<i>Zagar Szentesi Orsolya</i>	Az anyanyelven zajló alapfokú iskolai tudásmérés nyelvhasználati kihívásai a horvátországi magyar nyelvű oktatásban
11.20	<i>Schnell Zsuzsanna</i>	Diszlexia és nyelvtanulás – Megoldási lehetőségek a nyelvi rendszer elsajátítási és idegen nyelvek tanulását érintő kihívásaira

10.20–
11.40 **Session 2** (chair: *Ágnes Albert*) (Room: TI)

10.20	<i>Natália Borza</i>	Do you want to know my pronouns? Discourse analysis of the social perception of institutionally introducing novel, gender-diverse pronouns
10.40	<i>Bernadett Dam, Martina Katalin Szabó, Veronika Vincze, Csenge Guba, Adrienn Solymos, Anita Bagi, István Szendi</i>	Predictive and distinctive linguistic features of schizophrenia, schizoaffective and bipolar disorders
11.00	<i>Judit Dombi</i>	User Motifs in human-AI interactions – An analysis of indirect prompts
11.20	<i>Péter Hatvani</i>	Analyzing Bias and Subjectivity in News Articles: A Text-Analytics Approach for Media Transparency

11.40 kávészünet // coffee break

2023. november 24. PÉNTEK // FRIDAY 24th November 2023

12.00– 13.20	1. szekció (elnök: <i>Vladár Zsuzsa</i>) (Terem: NY)	
12.00	<i>Jankovics Julianna</i>	Tanulásban akadályozott fiatalok felolvasása
12.20	<i>Biró Enikő</i>	Egyetemi nyelvi tájkép diakrón és szinkrón kutatásának módszertani dilemmái
12.40	<i>Bajzát Tímea Borbála, Kuna Ágnes, Árvay Kata, Ballagó Júlia, Hauber Kitti, Havasi Zsuzsanna, K. Molnár Emese, Prótár Noémi, Szlávich Eszter, Kaló Zsuzsa, Simon Gábor</i>	A metafora mint „crying for help” jelenség – metaforamintázatok az öngyilkossági szándékról szóló fórumbejegyzésekben
13.00	<i>Tódor Erika-Mária, Tankó Enikő, Tódor Imre</i>	Az eredményes nyelvtanulás mintázatai székelyföldi fiatalok körében

12.00– 13.20	Session 2 (chair: <i>Réka Sólyom</i>) (Room: TI)	
12.00	<i>Thomas A. Williams</i>	‘Feeling a part and feeling apart’: Identity formation among future EFL teachers from Vojvodina/Vajdaság
12.20	<i>Zsuzsanna Schnell</i>	Social-cognitive aspects of interpretation - Didactic approaches in language processing and ESL difficulties in dyslexia
12.40	<i>Tamara Tamás</i>	‘I actually get where you are coming from with that quote but...’: Argumentation skills in English L2 dialogues
13.00	<i>Ágnes Virág</i>	“We message to Brussels”: Verbal and visual populist style in political cartoons

13.20 ebédszünet // lunch break

2023. november 24. PÉNTEK // FRIDAY 24th November 2023

14.20– 15.40	1. szekció (elnök: <i>Szabó Gergely</i>) (Terem: NY)	
14.20	<i>Szalai Andrea</i>	Az átokhasználat szerepe a romani társalgásban
14.40	<i>Sólyom Réka</i>	IRÁNYOK, ÉPÜLETEK, ERŐK: gyakori metaforikus forrástartományok a minőségügy és a jog magyar szaknyelvében
15.00	<i>Uricska Erna</i>	A gépjárművezetés közbeni mobiltelefon-használat témában létrehozott bejegyzések nyelvi jellemzői az EU-tagállamok rendészeti szervezeteinek Facebook-oldalai és Instagram-profiljai alapján
15.20	<i>Szabó Lilla Petronella, Sipos Alexandra</i>	Az LMBTQ közösség "Másikként" való konceptualizálása a magyar politikai kommunikációban

14.20– 15.40	Session 2 (chair: <i>Zsuzsanna Schnell</i>) (Room: TI)	
14.20	<i>Éva Katalin Varga, Zsuzsa Vladár, Ingrid Lengyel, Andrea Barta</i>	Terminology Usage in Medical Responses on webbeteg.hu
14.40	<i>Martina Katalin Szabó, Eszter Szőke, Bernadett Dam</i>	"So this memory is quite negative" – Interrelations between Sentiment and Intensification in Schizophrenia-Bipolar Spectrum Disorders
15.00	<i>Sindy J. Castillo</i>	The Influence of Cultural Background in Self-Regulation: An Exploratory Comparative Analysis of Ecuadorian and Hungarian Higher Education Language Learners
15.20	<i>Shaima Alwaisi, Mohammed Salah Al-Radhi, Géza Németh</i>	Conversational Multi-Speaker Child Neural Speech Synthesis: State-of-the-Art Techniques and Insights

15.40 kávészünet // coffee break

2023. november 24. PÉNTEK // FRIDAY 24th November 2023

16.00– 17.20	1. szekció (elnök: <i>Brdar-Szabó Rita</i>) (Terem: NY)	
16.00	<i>Szabó Gergely, Boda Kata, Marczell Soma, Bodó Csanád</i>	A kollaboratív írás folyamatának és eredményességének részvételi vizsgálata egyetemi hallgatókkal
16.20	<i>Robin Edina, Seidl-Péché Olívia</i>	A hiba nem vész el, csak átalakul: hibatípusok a gépileg előfordított, utószerkesztett és lektorált szövegekben
16.40	<i>Dodé Réka, Falyuna Nóra</i>	A szakmai kommunikáció jellemzői a magyar ParlaMint korpuszon vizsgálva
17.00	<i>Markó Alexandra, Főző Eszter, Grácsi Tekla Etelka</i>	A <i>tehát</i> gyakorisága és funkciói spontán szövegekben, idiolektális nézőpontból
16.00– 17.20	Session 2 (chair: <i>Andrea Barta</i>) (Room: TI)	
16.00	<i>Réka Tóbisz-Hertelendy</i>	Temporal characteristics of semi-spontaneous speech depending on the anxiety
16.20	<i>Zsófia Hidvégi</i>	Measuring the effect of linguistic revitalization on language vitality factors – case study for Okinawan revitalization programs
16.40	<i>Dávid Horváth</i>	Yasashii Nihongo or „Easy Japanese” as seen by foreign learners of Japanese
17.00	<i>Julia Szelivanov</i>	The standard-setting role of UNESCO in the protection of languages
17.25	Zárszó // Closing remarks (Room: TI)	

Plenáris előadók / Plenary speakers

TOWARDS AN ARTICULATORY DESCRIPTION OF STUTTERING-LIKE DISFLUENCIES AND OTHER DISFLUENCIES

Ivana Didirkova

Université Paris 8

ivana.didirkova@univ-paris8.fr

Stuttering is a neurodevelopmental speech disorder characterized by, among other things, an increased number of disfluencies. These disfluencies may be typical of stuttering (stuttering-like disfluencies), including blocks (i.e., inappropriate silences), prolongations, and sound or syllable repetitions. However, people who stutter (PWS) also produce the so-called other disfluencies, i.e., disfluencies found in people who do not stutter (PWNS). These other disfluencies include hesitation lengthening, filled pauses (“uh”, “um”), word repetitions, false starts, and others. This presentation will focus on these two groups of disfluencies and how they are produced by both PWS and PWNS. Three research questions will be addressed: (1) First, we will present articulatory studies of the differences and similarities in speech production of disfluencies produced by PWS and PWNS. We will focus on the articulatory properties of disfluencies, such as the movements of the recruited articulators or the articulatory anticipation of the sound following the disfluency. (2) The second part of the presentation will focus more specifically on stuttering-like disfluencies. What are their peculiarities? Is a repetition really a simple movement reiteration from the point of view of speech production? What is the correspondence between acoustic and articulatory properties of stuttering-like disfluencies? This second part will also address the question of coarticulation in stuttering; more specifically, it will try to answer the following question: Is stuttering a coarticulation problem? (3) Finally, in the third part of the talk, we will compare our results with theoretical models of stuttering and present some theoretical outcomes of the articulatory studies.

RESEARCHING WILLINGNESS TO COMMUNICATE IN A MIGRATION CONTEXT

Alastair Henry

Lund University

alastair.henry@englund.lu.se

In line with the conference theme of socially responsible linguistics, in this plenary I will describe a research project carried out with adult migrants in Sweden (Henry & MacIntyre, 2024). Like many Individual Difference (ID) constructs, willingness to communicate (WTC) (MacIntyre et al., 1998) has rarely been investigated outside the language classroom, even though for many learners it is in contexts beyond formal learning that the desire and confidence to communicate in an L2 can most fully develop (Reinders & Benson, 2017). Equally, previous research has not considered how WTC operates in migration contexts, and in situations where communication can be initiated in a language other than the target language. Addressing these research gaps, in this project, we invited eight women who had migrated to Sweden and who were speakers of English to describe experiences of everyday communication events over an 8-month period, and at time when functional skills in Swedish were beginning to develop. In the talk, I will trace the development of Swedish WTC and English WTC as participants' oral proficiency in Swedish gradually increased. In addition to mapping developmental trajectories, I will also show how WTC is impacted by a person's life situation, and how inequalities associated with migration status can affect opportunities to develop communication skills.

References:

- Henry, A. & MacIntyre, P. D. (2024). *Willingness to communicate, multilingualism, and interactions in community contexts*. *Multilingual Matters*.
- MacIntyre, P. D., Clément, R., Dörnyei, Z., & Noels, K. A. (1998). Conceptualizing willingness to communicate in a L2: A situational model of L2 confidence and affiliation. *The Modern Language Journal*, 82(4), 545–562.
- Reinders, H., & Benson, P. (2017). Research agenda: Language learning beyond the classroom. *Language Teaching*, 50(4), 561–578.

ÁTTÖRÉS ÉS ÁTALAKULÁS A GÉPI FORDÍTÁSBAN: A TRANSZFORMEREK FORRADALMÁTÓL A GPT-MODELLEK JÖVŐJÉIG

Laki László János

Globalese GmbH

laszlo.laki@globalese.ai

Az előadás a gépi fordítás történetét tekinti át a korai statisztikai és szabályalapú rendszerek kezdeti kihívásaitól kezdve. Bemutatja, hogy hogyan tört ki a neurális hálózatok forradalma, mely jelentős mérföldkövet jelentett a technológiai fejlődésben. A fókuszban azonban nem a múlt áll, hanem a jelen és a jövő. Az előadás központi részében a transzformer modellek megjelenésének rendkívüli hatását vizsgáljuk, melyek lehetővé tették a kontextusértés és a szövegösszefüggések alapján történő fordítás komplexitásának kezelését, ezáltal drámai javulást hozva a gépi fordítás minőségében. Végül betekintést nyújtunk a GPT modellek világába, melyek a szöveggenerálás és szövegértés területén elért fejlett képességeikkel felvetik a kérdést: vajon a jövőben ezek lesznek-e a gépi fordítás új megoldásai?

Absztraktok / Abstracts

INCORPORATING CHATGPT INTO AN ACADEMIC WRITING COURSE: EXPERIMENTATIONS, FINDINGS AND DILEMMAS

Mária Adorján

Károli Gáspár University of the Reformed Church

adorjan.maria@kre.hu

This talk gives account of an English academic writing university course in 2023 which, for the first time ever, utilised ChatGPT to assist tasks based around argumentative essay writing. After the students learnt how to check their own texts with the help of various “traditional” corpus linguistic tools, and reflect on the lexical, syntactic and discourse-level features, instead of banning AI, the students were asked to experiment by prompting ChatGPT to generate outlines and several versions of the same essay topic. The prompts and the output were then submitted with the students’ comments on the text quality. The results of the experiments were discussed during class: the students compared their own texts with the language model generated discourse. This presentation highlights some interesting student observations about the generated texts concerning word choice, types of subject, topic progression, discourse markers, readability, and imagined audience. While the seemingly perfect texts first intimidated some students, a positive outcome of the course was that it paved the way for developing a potential student-designed policy towards the use of generative AI, which might in the future lead to a more ethically conscious, legitimate use of such technology for researched assignments, and being self-imposed, might contribute to a higher level of students’ academic integrity.

Keywords: ChatGPT; artificial intelligence; academic writing; corpus linguistics

NON-PARALLEL VOICE CONVERSION WITH EMPHASIS ON EXPRESSIVE VOICE: A STYLE-BASED APPROACH

Mohammed Salah Al-Radhi – Tamás Gábor Csapó – Géza Németh

Budapest University of Technology and Economics

malradhi@tmit.bme.hu

Voice conversion, the process of transforming a speaker's voice to resemble another speaker's voice, has observed significant advancements in recent years. However, voice conversion for highly expressive speech is challenging. Current approaches struggle with balancing between speaker similarity, intelligibility, and expressiveness. Besides, most existing voice conversion methods require parallel training data, which presents challenges in terms of data availability and system adaptability. To address this problem, we present a novel and advanced approach to non-parallel voice conversion that focuses on capturing and enhancing the expressive qualities of the target speaker's voice.

In this study, we utilize a style-based non-autoregressive Text-to-Speech (TTS) model to manipulate various aspects of the voice, including accent and speaking style. By integrating this style-based TTS model into the voice conversion pipeline, we overcome the need for parallel data, paving the way for a more flexible and adaptable voice conversion system. We train our proposed model using multi-speaker English datasets, including: 1) VCTK, which comprises various accents uttered by 109 speakers, and 2) LibriTTS, a collection of approximately 585 hours of speech with a reading-style from 1151 speakers. Experiments demonstrate that Expressive-based voice conversion is superior to several state-of-the-art systems, achieving high expressiveness captured from the source speech and high speaker similarity with the target speaker.

Overall, the main focus of our work lies in the emphasis on expressive voice conversion. We address the challenge of preserving and enhancing the expressive characteristics of the target speaker, ensuring that the converted voice captures the speaker's unique style and emotional nuances. Our experiments demonstrate the effectiveness of the proposed approach, showcasing significant improvements in the naturalness and expressiveness of the converted voices.

Keywords: voice conversion; speech synthesis; neural vocoder; style TTS; expressive speech

HOW TO ADDRESS QUALITY CONTROL ISSUES IN QUALITATIVE RESEARCH: LESSONS FROM A SYSTEMATIC REVIEW OF THE LITERATURE

Ágnes Albert – Kata Csizér

Eötvös Loránd University

albert.agnes@btk.elte.hu

In order to address quality control issues concerning qualitative research within the field of individual differences research, we undertook a systematic review of qualitative studies in the leading journals of our field (Applied Linguistics, Language Learning, Language Teaching Research, Studies in Second Language Acquisition and The Modern Language Journal) focusing on selected quality control issues. We analyzed 93 articles published over a five-year-long period between 2016 and 2020; we selected articles where researchers employed qualitative research methods or mixed methods including a qualitative component.

Our results indicated that there could be room for improvement with regard to reporting quality control measures, including details about the data collection tools and how they were employed in the studies. Our findings suggest that a more systematic understanding of acceptable processes in the field of applied linguistics could increase the number of qualitative articles published and their overall credibility. Therefore, while acknowledging the difficulties involved, we attempt to formulate some recommendations in our presentation in order to enhance quality control in future qualitative studies.

Keywords: qualitative research; quality control; individual differences research

The presenters are members of the MTA-ELTE Foreign Language Teaching research group. This study was funded by the Research Programme for Public Education Development of the Hungarian Academy of Sciences.

CONVERSATIONAL MULTI-SPEAKER CHILD NEURAL SPEECH SYNTHESIS: STATE-OF-THE-ART TECHNIQUES AND INSIGHTS

Shaima Alwaisi – Mohammed Salah Al-Radhi – Géza Németh

Budapest University of Technology and Economics

shaima.alwaisi@edu.bme.hu

Current deep learning-based text-to-speech (TTS) models can synthesize speech that sounds remarkably like human voices. Although great progress has been made on TTS models, Child text-to-speech (TTS) models remain a challenging task. Child speech is notably distinct from adult speech, since it falls within a narrower range of variation and is characterized by higher pitch levels. There has been limited research conducted on synthesizing child speech due to the lack of child speech datasets and the difficulty in constructing such datasets. Moreover, the way children speak is often less clear, and they can exhibit significant differences in terms of volume, rhythm, and the range of emotions they express. In this work, we explore using statistical parametric speech synthesis system SPSS WORLD Vocoder (Watts et al., 2010) and Neural Vocoder based on ParallelWaveGAN (Yamamoto et al., 2020) and AutoVocoder (Webber et al., 2023). We trained the AutoVocoder on adult LJ speech 1.1 dataset. Then, we investigated the efficacy of using SPSS and Neural Vocoders as a starting point for synthesizing conversational multi-speaker child speech (MyST) (Ward, et al., 2019). We explored how these Vocoders can be fine-tuned and adapted to capture the unique characteristics of child speech while mitigating the need for large child speech datasets. The experimental results showed that the AutoVocoder exhibited superior clarity in synthesizing conversational multi-speaker child speech compared to other vocoders. Despite the varied issues in MyST child datasets used in this study, including non-phonetic noise, indiscernible speech, and audio files of varying lengths that are either too small or too long, the AutoVocoder significantly improved the quality and clarity of the ground truth in the context of conversational multi-speaker child speech synthesis. The Preliminary results showed that the AutoVocoder synthesized child voice with high quality.

Keywords: text-to-speech, Child TTS system, ParallelWaveGan, SPSS Vocoders, AutoVocoder

References:

- Ward, W., Cole, R., & Pradhan, S. (2019). *My science tutor and the myst corpus*. Boulder Learning Inc.
- Watts, O., Yamagishi, J., King, S., & Berkling, K. (2010). Synthesis of child speech with HMM adaptation and voice conversion, *IEEE Trans Audio Speech Lang Process*, 18(5), 1005–1016. <https://10.1109/TASL.2009.2035029>
- Webber, J. J., Valentini-Botinhao, C., Williams, E., Henter, G. E., & King, S. (2023). Autovocoder: Fast waveform generation from a learned speech representation using differentiable digital signal processing. In *ICASSP 2023-2023 IEEE International Conference on Acoustics, Speech and Signal Processing (ICASSP)* (pp. 1–5). Institute of Electrical and Electronics Engineers.
- Yamamoto, R., Song, E., & Kim, J-M. (2020). Parallel WaveGAN: A fast waveform generation model based on generative adversarial networks with multi-resolution spectrogram. In *ICASSP 2020-2020 IEEE International Conference on Acoustics, Speech and Signal Processing (ICASSP)* (pp. 6199–6203). Institute of Electrical and Electronics Engineers.

A METAFORA MINT „CRYING FOR HELP” JELENSÉG: METAFORAMINTÁZATOK AZ ÖNGYILKOSSÁGI SZÁNDÉKRÓL SZÓLÓ FÓRUMBEJEGYZÉSEKBEN

**Bajzát Tímea Borbála¹ – Kuna Ágnes¹ – Árvay Kata¹ – Ballagó Júlia² –
Hauber Kitti¹ – Havasi Zsuzsanna¹ – K. Molnár Emese¹ – Prótár Noémi¹ –
Szlávich Eszter¹ – Kaló Zsuzsa¹ – Simon Gábor¹**

¹Eötvös Loránd Tudományegyetem

²HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont

bajzat.timi9696@gmail.com

Az elmúlt években a nyelvészeti metaforaelemzés egyre nagyobb szerepet kapott a mentális egészség vizsgálatában: alkalmazták mentális tapasztalatok feltárására (Kaló et al., 2020; Foley, 2015), súlyos betegségekkel való mentális megküzdés leírására (Semino et al., 2016) és identitásaktusok jellemzésére is (Knapton & Rundblad, 2018). A korábbi vizsgálatok arra is rámutatnak, hogy a metaforikus nyelvhasználat jelentőséggel bír a preszuicidális szindróma megfigyelésében is (Erdős, 2006). Ugyanakkor az eddigi kutatások nem irányultak szisztematikusan a szuicid hajlam és a metaforikus nyelvhasználat kapcsolatára, miközben az „öngyilkosság nyelvének” számos tényezőjét (prozódiai jegyek, lexikogrammatikai jellemzők) feltérképezték már (összefoglalóan l. Homan et al., 2022).

Előadásunkban olyan vizsgálat előzetes eredményeit mutatjuk be, amely a kognitív nyelvészet keretei között, a korpusznyelvészet eszközeivel térképezi fel az öngyilkossági szándékról szóló fórumbejegyzések metaforikusságának mintázatait. Célunk, hogy visszatérő metaforizációs tendenciákat tegyünk megfigyelhetővé, amelyek hozzájárulhatnak a preszuicidális szindróma felismeréséhez és a mielőbbi preventív beavatkozáshoz. A BÚRA Alapítvány által működtetett, nyilvánosan elérhető, az öngyilkosság témájához kapcsolódó fórumbejegyzések képezik a korpusz alapját, ezekből építünk olyan tematikus korpuszt (PsyMet korpusz), amely az automatikusan elemezhető morfoszintaktikai jelenségek mellett a metaforikus szerkezetek kézi annotálását is tartalmazza a MetaID eljárásra építve. Az írásos kapcsolattartás ugyanis népszerű és hatásos módja a pszichológiai tanácsadásnak napjainkban (Sebő et al., 2015), a tematikus posztok pedig különösen alkalmasak metaforaelemzésre.

Az előadás bemutatja a metafora szerepét a szuicid hajlam azonosításában, illetve a kutatás módszertani kereteinek bemutatása után az előzetes eredményeket is részletezi. A bemutatott kutatás jelentőségét az adja, hogy a metaforamintázatok révén mind a felismerés, mind a beavatkozás hatékonysága javítható, az annotált korpusz pedig a további számítógépes adatelemzés számára nyújt megfelelő kiindulópontot.

Kulcsszavak: metafora; preszuicidális szindróma; korpusz; annotálás

NYELVI ERŐFORRÁSOK TALÁLKOZÁSA EGY RÉSZVÉTELI KUTATÁSBAN

(A RÉSZVÉTELI SZOCIOLINGVISZTIKA EGY NYELVI REVITALIZÁCIÓS PROGRAM KÖRÜL C. WORKSHOP ELŐADÁSA)

Barabás Blanka¹ – Dégi Zsuzsanna² – Fazakas Noémi²

¹Eötvös Loránd Tudományegyetem

²Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem

barabasblanka1@gmail.com

Az újabb antropológiai kutatásokban a kutatói figyelem a résztvevőket különböző találkozások eredményeiként közelíti meg, és nem statikus, inaktív szereplőkként (Régi, 2017, p. 11). Ugyanakkor a szociolingvisztikai vizsgálatok is elmozdulnak a néven nevezett nyelvek, nyelvváltozatok szedentarista megközelítésétől (Britain, 2016) a nyelvi gyakorlatoknak és azok társas beágyazottságának lehetséges értelmezései felé. Előadásunkban a négy éves OTKA-kutatás részeként megvalósuló Familyskola projekt keretén belül létrejött találkozásokra fókuszálunk az eltérő nyelvi és kulturális hátterű (magyarországi, erdélyi magyar és moldvai magyar/csángó) résztvevők közös jelentésalkotásaiban. Ezek a találkozások nem csak térbeli meghatározottságúak, hiszen a nyelvi erőforrások másfajta értelmezést kapnak a múlt és a jövő perspektívájában. A kutatásban részt vevő moldvai szülők generációjának megnyilatkozásaiban a csángós beszéd a múlthoz kapcsolható gyakorlat, míg a moldvai magyar oktatási program révén a magyarként megnevezett nyelvi erőforrások a gyerekekhez, a jövőhöz köthetők.

Kulcsszavak: találkozások; nyelvi erőforrások; csángós beszéd; nyelvi gyakorlatok, Familyskola projekt

A SZAKMAI KOMMUNIKÁCIÓ JELLEMZŐI A MAGYAR PARLAMINT KORPUSZON VIZSGÁLVA

Dodé Réka¹ - Falyuna Nóra²

¹HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont

²Nemzeti Közszolgálati Egyetem

dode.reka@nytud.hu

A szakmai kommunikációnak alapvető feltételei és jellemzői – az általános kommunikáció feltételein és jellemzőin túl – a szakmai beszélőközösség és a szakmai beszédhelyzet (Kurtán, 2003). Az országgyűlési ülés mint szakmai kommunikációs helyzet izgalmas kutatási kérdéseket vet fel.

Az országgyűlés anyagai videofelvételek és átiratok formájában szabadon hozzáférhetőek, ezért jó kutatási alapot nyújtanak számos tudományterület számára. Az elhangzott szövegek vizsgálatát nagyban segíti, hogy 2014-2022 tartó időszak országgyűlési üléseinek teljes anyagából metaadatokkal bővített korpusz készült a ParlaMint projekt keretében (Ligeti-Nagy et al., 2023). Kutatásunkban a ParlaMint magyar alkorpuszán vizsgáltuk az Országgyűlés Gazdasági Bizottsága tagjainak és a gazdasági ügyekért felelős tisztségviselők megszólalásait. A szaknyelvek vertikális tagozódásának különböző kritériumai vannak Hoffmann modellje alapján: az absztrakciós szint, a nyelvi forma, az alkalmazás szférája és a kommunikáció résztvevői (Kurtán, 2003). Ezen kritériumok alapján arra kerestük a választ, hogy a kiválasztott felszólalások nyelvi és nyelvhasználati jegyei (terminushasználat, szövegpragmatika) mennyiben felelnek meg a szakmai kommunikáció feltételeinek, mennyiben tekinthetők ezek a diskurzusok szakmai kommunikációnak (vö. szociokommunikatív komponens, Cabré, 2003). Figyelmet fordítottunk arra is, hogy a vizsgált megnyilatkozók milyen végzettség(ek)kel rendelkeznek, és ez megmutatkozik-e abban, hogy felszólalásaik is különbözőek lesznek az általunk vizsgált szempontok (pl. terminushasználat) szerint.

A parlamenti felszólalások esetében a célközönség több rétegét különíthetjük el. A megnyilatkozók megszólítják (1) a terület más szakembereit, (2) parlamenti képviselőtársaikat (köztük más területek szakértőit), valamint (3) a külső hallgatóságot is. Kutatásunkban ennek megfelelően vizsgáltuk azt is, hogy a felszólalók megnyilvánulásaiban milyen, a célközönségek megszólítását célzó retorikai elemek, vagy a meggyőzés érdekében akár más szakterületek terminusai figyelhetők meg a szakmai tartalmakon túl.

A kutatás fontos abból a szempontból, hogy maga a korpusz, amit vizsgálunk, az ott elhangzó felelős nyelvhasználatra és annak felelős értelmezésére hívja fel a figyelmet. Célunk továbbá annak bemutatása, hogy a vizsgált anyag mennyiben tekinthető szakmai kommunikációnak, illetve a felszólalók hogyan szólítják meg a különböző célközönség-rétegeket.

Kulcsszavak: szakmai kommunikáció; ParlaMint korpusz; országgyűlési ülések; terminushasználat; szövegpragmatika

TEACHER'S BELIEFS ABOUT MISMATCHES IN A FOREIGN LANGUAGE CONTEXT: AN INTERVIEW STUDY

Nury Estefania Belduma Renteria

Eötvös Loránd University

beld.estefany@gmail.com

Effective language learning is a crucial component of the globalized world we live in, and the role of the teacher in this process is crucial. However, mismatches can occur between teachers and their students, which can impede the learning process. This research aimed to explore teacher beliefs about mismatches in foreign language classrooms and identify common sources of mismatches, as well as effective strategies for managing them. Data were collected through in-depth interviews with foreign and native English language teachers.

The findings suggest that mismatches can arise from various factors, including students' lack of interest in learning the target language, cultural beliefs, low-level English classes, lack of motivation, and negative attitudes towards the target language. Teachers reported that instructional mismatches are inevitable and part of their everyday lives. In order to manage mismatches, teachers use a variety of strategies, such as scaffolding, differentiation, adapting materials, and building rapport with students. These findings have important implications for foreign language teaching and learning.

The study highlights the importance of considering the various factors that can lead to mismatches between teachers and students. It also emphasizes the importance of using effective strategies to manage mismatches and facilitate successful language learning. The results of this study can be used to inform teacher training programs and professional development initiatives, as well as to improve the design of foreign language curricula. Moreover, this study might serve as a starting point for large-scale quantitative explorations of teacher beliefs about mismatches and effective strategies for managing them.

Keywords: language learning; teacher beliefs; mismatches; effective strategies; foreign language classrooms

EGYETEMI NYELVI TÁJKÉP DIAKRÓN ÉS SZINKRÓN KUTATÁSÁNAK MÓDSZERTANI DILEMMÁI

Biró Enikő

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem

biroenko@gmail.com

Erdélyben a magyar felsőoktatás folyamatosságát, átmentését a marosvásárhelyi orvosegyetem is biztosította (Péntek & Benő, 2020). Mivel a nyelvi és szemiotikai jelek elemzése szervesen kapcsolódik az ugyanabban a környezetben előforduló korábbi jelek értelmezéséhez, a diakrón szemléletet nem lehet kizárni (Pavlenko, 2015). Éppen ezért a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem nyelvtájkép-elemeinek diakrón és szinkrón megközelítése során azokat a szociolingvisztikai eseményeket és nyelvpolitikai döntéseket is vizsgáltam, amelyek nyomot hagytak az egyetem nyelvi tájképében, és amelyek egy etnikai kisebbség szemszögéből igazolhatják vagy cáfolhatják egy utópisztikus múlt és a disztópikus jelen narratíváit. Az 1945 óta magyar nyelvű képzést biztosító Marosvásárhelyi Orvosi Egyetem nyelvi színtereinek beszűkülése a magyar nyelv láthatóságának csökkenését is eredményezte. A kvalitatív vizsgálat korpusza az Egyetemről készült kiadványokra, fényképes dokumentumokra és a vendiákok narratíváira támaszkodik; valamint az Egyetemet érintő, nyelvpolitikai döntésekkel kapcsolatos újságcikkek, hivatalos rendeletek és a közösségi médiában megjelenő posztok elemzése egészíti ki a valós idejű nyelvtájkép-elemek vizsgálatát. Egy nyelv jelenléte vagy hiánya szimbolikus üzenetet közvetít, rámutat arra, hogy a nyelvi tájkép elemei hatalmi viszonyok, kollektív identitás kifejezései, összekapcsolódnak a nyelvi ideológiák konkretizálódásával.

Kulcsszavak: nyelvi tájkép; diakrón; szinkrón; narratívák

A RÁDIÓS NYELVMŰVELÉS TÁRSADALMI IGÉNYE

Blankó Miklós

Eötvös Loránd Tudományegyetem

blanko.miklos@gmail.com

A hamarosan százéves Magyar Rádió nyelvművelő műsora, az Édes anyanyelvünk a nyelvről való gondolkodás, a normakijelölés, a tudománykommunikáció, a nyelvi szemléletformálás színtere, amit a hallgatói levelek tesznek interaktívá. A hallgatói levelek jelentősége többféle. Egyfelől megmutatják a közönséget foglalkoztató kérdéseket, másfelől tükrözik a nyelvi ismeretterjesztő műsorok hatékonyságát. Fontos mutatói a nyelvről való laikus gondolkodásnak, a nyelvhez való viszonyulásnak, az ún. laikus nyelvészetnek, ami a nyelvtudományi kutatás elhanyagolt területe. A rádiós nyelvművelés ilyen szempontú feldolgozása még nem történt meg.

Kutatásomban az Édes anyanyelvünk szerkesztőségéhez érkező hallgatói leveleket vizsgálom. Célom, hogy felvázoljam a hallgatók szociológiai profilját, a kérdések típusait és a levelekben megjelenő motivációs és attitűdjegyeket.

Arra keresem a választ, hogy 1. kik, milyen társadalmi csoport(ok) tagjai a levélírók (egyben a műsor legaktívabb hallgatói); 2. milyen nyelvi témák foglalkoztatják őket, mire várnak szakértői választ a műsortól; 3. hogyan viszonyulnak anyanyelvükhöz, milyen motivációból írnak levelet, 4. milyen nyelvi vonásai vannak a szövegeknek?

Pilotkutatásom korpusza a műsorhoz 2022. november 1-jétől 2023. április 30-áig érkezett, 187 db e-mail, összesen 19784 szövegszónyi terjedelemben. A korpuszt kézzel annotáltam a következő szempontok szerint: a levélírók kora, neme, lakhelye, foglalkozása stb. A feltett kérdések, megjegyzések témája: a helyesírás, a nyelvhelyesség, a stilisztika, a kommunikáció stb. A levelekben fellelhető motivációs és attitűdjegyeket is rögzítem az adatbázisban, ezekre saját kategóriákat dolgozok ki. A változókat egymással összefüggésbe hozva igyekszem felvázolni a „tipikus” nyelvművelés iránt érdeklődő rádióhallgatót.

Kulcsszavak: nyelvművelés; Édes anyanyelvünk; szociológiai profil; nyelvi attitűdvizsgálat

**NYELVMENTŐ TÁRSASJÁTÉK A TILTOTT CSÁNGÓ SZIGETEN
(A RÉSZVÉTELI SZOCIOLINGVISZTIKA EGY NYELVI
REVITALIZÁCIÓS PROGRAM KÖRÜL C. WORKSHOP ELŐADÁSA)**

Bodó Csanád¹ – Fazakas Noémi² – Lajos Veronika^{1,3}

¹Eötvös Loránd Tudományegyetem

²Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem

³Miskolci Egyetem

bodo.csanad@btk.elte.hu

A részvételi kutatások az új tudás megteremtésének folyamatában egyszerre törekednek a kölcsönös bevonás és elkötelezettség elérésére és a résztvevők közötti egyenlőtlenségek kezelésére. A tudományos diskurzusban mégis kevés szó esik arról, hogyan lehet olyan részvételi gyakorlatokat kialakítani, amelyek során új és inkluzív nyelvi és nyelv körüli – Avineri (2014) szavával, metanyelvi – közösségek alakulhatnak ki. Éppen emiatt jelentős, hogy a részvételi együttműködés miként jön létre és valósul meg annak érdekében, hogy meghaladjuk a Groot és munkatársai (2020) által „episztemikus igazságtalanságnak” nevezett egyenlőtlenséget a kutatás tudományos intézményi háttérű és e háttér nélküli résztvevői között. Előadásunkban bemutatjuk nyelvészeti etnográfiai és részvételi kutatási projektünket, amelyet a moldvai „csángómagyar” nyelvi revitalizáció érintettjeivel végeztünk. Elemezzük, hogy a résztvevők különböző csoportjai miként törekedtek új együttműködési módokat kialakítani egy nyelvi társasjáték létrehozásával és kipróbálásával. Kiindulva a részvétel kortárs konceptualizációjából, amelynek középpontjában a „cselekvés és megmunkálás” áll, nem pedig a döntéshozatal (Dedding és munkatársai, 2022), azt állítjuk, hogy a részvételi kutatás olyan tevékenységek összessége, amelyek egy közös – nem szigorúan verbális – nyelv kereséséről szólnak annak érdekében, hogy közös tudás jöjjön létre. Bár ez a nyelv csak itt és most érvényes, létrehozása magában hordozza annak lehetőségét, hogy a részvétel révén mindenki számára elérhetővé váljon a közös jelentésalkotás tevékenysége.

Kulcsszavak: inkluzivitás; részvételi kutatás; közös nyelv

KERESZTÉNY VALLÁSI KÖZÖSSÉGEK NYELVI AGRESSZIÓI

Borbás Gabriella Dóra

Eötvös Loránd Tudományegyetem

borbas.gabriella.dora@btk.elte.hu

Kutatásaim tézisei: Árnyaltabb definícióval és árnyaltabb kategorizációval segíteni lehet a verbális agresszió áldozatait. A verbális agresszió szándékos (és leleplezhető). A kommunikatív stratégia alapján eldönthető, hogy történt-e verbális agresszió. A szándékosság tagadása szükséges ahhoz, hogy a társadalom relativizálni tudja az agresszív megnyilatkozásokat. A verbális agresszió által okozott kár nem csak egy sértődés, egy pszichés fájdalom, teher, nemcsak a homlokzatot rombolja, hanem a személyiséget, az énerőt, a motivációkat, az életminőséget is. A társadalom elfogadása, félrenézése, relativizálása nélkül nem lehetne ilyen gyakori a verbális agresszió.

2009 óta zajlanak a verbális agresszióval kapcsolatos kutatásaim, melyek döntően a 2410 órányi mélyinterjúk korpuszomon alapulnak. Kutatásom kvalitatív, korpuszvezérelt. Az általam ajánlott verbális agresszióra vonatkozó definíció a kutatás eredményeként jött létre, a korpusz feldolgozási folyamatában folyamatosan árnyalódott. Az általam ajánlott teljesebb kategorizációja (Borbás, 2020, pp. 68–88) a nyelvi agresszióknak a korpuszom példáiból származik, és 47 kategóriát tartalmaz. A referenciakorpuszaim adatai empirikusan igazolták mind a definíció mind a kategorizáció működőképességét.

A témához kapcsolódó újabb kutatásom fő kérdése: milyen nehezen leleplezhető szóbeli bántások létezhetnek keresztény vallási közösségek kommunikációjában? Az említett 47 kategória közül az egyiket neveztem spirituális nyelvi agresszióknak. Spirituális nyelvi agresszióknak tekintem a nyelvi bántalmazás azon megjelenéseit, amelyek kimondottan vallási csoportokban fordulnak elő, a háttérben Istenre, Jézusra, (Sátánra,) a Bibliára, bűnre, üdvözülésre való hivatkozással. Ezekben az esetekben az agresszor nem a saját, hanem a felsőbbrendű lény akarátára/leendő büntetésére hivatkozik, és ezzel nyomást gyakorol másokra, hogy olyat tegyenek, amit maguktól nem tennének, illetve olyat ne tegyenek, amit meg szeretnének tenni. A spirituális megfélemlítés indoka gyakran az alábbi: azért ne tedd meg, mert ez bűn. Kutatásom eredménye a Spirituális nyelvi agresszió kategória 40 alkategóriájának létrehozása a második, 755 órányi mélyinterjúk korpuszom alapján. Hogy egyes egyháztagok traumásan kötődnek (normálisnál intenzívebb kötődés, függőség) egyházukhoz, közösségükhöz, lelki vezetőjükhöz, amögött az is állhat, hogy a nyelvi bántalmazás is traumás kötődést hoz létre.

Elméleti keretként a pragmatikát mint szemléletmódot jelölöm meg (Verschuere, 1999), mely lehetőséget ad más tudományterületek bevonására, a kutatás folyamán több szempont együttes érvényesítésére, tágabb nyelvi és nem nyelvi kontextus figyelembevételére, és annak kiemelésére, hogy a verbális erőszak társas interakciókban vizsgálható. Az interdiszciplináris megközelítés elengedhetetlen a nyelvi agresszió jelenségének teljesebb feltárásához. Szükséges a bántalmazó viselkedésének pszichológiai megközelítése, a bántalmazó kapcsolat addiktológiai szemlélete. Amennyiben nem merülne fel a verbális agresszió alkalmazásában az agresszortól való pszichés függőség, úgy sokkal kevesebb és kevésbé erőteljes, kevésbé romboló agresszív megnyilatkozás jöhetne létre (Borbás, 2021).

Kulcsszavak: verbális agresszió; keresztény vallási közösségek; kommunikatív stratégia; szándékosság

Szakirodalom:

Borbás, G. D. (2020). A verbális agresszió kevésbé nyilvánvaló esetei és leleplezésük. *TNTeF*, 10(2), 25–98.

<https://ojs.bibl.u-szeged.hu/index.php/tntef/article/view/34164/33310>

Borbás, G. D. (2021). A verbális agresszió társadalmi szalonképessége és az agresszióindexek. *TNTeF*, 11(2), 109–131.

<https://ojs.bibl.u-szeged.hu/index.php/tntef/article/view/43614/42653>

Verschueren, J. (1999). *Understanding pragmatics*. Edward Arnold.

DO YOU WANT TO KNOW MY PRONOUNS? DISCOURSE ANALYSIS OF THE SOCIAL PERCEPTION OF INSTITUTIONALLY INTRODUCING NOVEL, GENDER-DIVERSE PRONOUNS

Natália Borza

Pázmány Péter Catholic University

nataliaborza@gmail.com

In the English-speaking European academic life, the Oxford University's Students Union (OUSU) was the first to promote the use of novel, gender-inclusive pronouns to avoid gender-binarism. OUSU found it supportive if students declared their chosen pronouns by which they wished to be addressed at meetings (he, she or ze). The application of new pronouns attracted public attention.

The aim of the present study is twofold. On the one hand, it sets out to investigate the flexibility of the English pronoun system regarding the adaptation of neologisms.

Besides this theoretical focus, the research also targets to explore the social perception of the newly appearing gender-diverse neologism by mapping public attitude towards the idea of institutionally introducing a neopronoun (ze) in the English language.

The discourse plane investigated in the research was comments given to online newspaper articles. The genre of comments provides insights into the opinions and feelings of the general public. A near-thousand comments of online dialogues displayed on the websites of six British newspapers (three broadsheets and three tabloids) during a one-year timespan (December 2016 – December 2017) were analysed qualitatively. Arguments on either discourse position were studied, hidden premises were uncovered.

The results of the study reveal that there is a notable imbalance in the voicing of opinions: the promotion of the gender-diverse English pronoun is markedly underrepresented in the public (1.32%) while the set of arguments against its introduction is versatile.

The findings of the analysis indicate that people do not consider pronoun-binarism as a sign of exclusion or the marginalizing of gender-diverse people; however, the novel pronoun tends to excite shock and refusal in the public.

Based on the theoretical and the empirical results of the research, the study seeks to offer a proposal for the dispute over the use of gender-diverse pronouns.

Keywords: gender-diverse pronouns; neologisms; discourse analysis; comment analysis

AZ OLVASÁSI STRATÉGIÁK VIZSGÁLATA ISMERETTERJESZTŐ SZÖVEGEK FELDOLGOZÁSÁKOR EGYETEMISTÁK KÖRÉBEN

Bóna Judit¹ – Steklács János²

¹Eötvös Loránd Tudományegyetem

²Pécsi Tudományegyetem

bona.judit@btk.elte.hu

A különböző olvasási stratégiák használatának jobb megismerése és használata az egyetemista korosztály számára is fontos, hiszen gyakran olyan nagy mennyiségű tudományos szöveget kell rövid idő alatt feldolgozniuk, ami hagyományos olvasással az adott időkeretben nem vagy csak alig lehetséges. Keveset tudunk arról, hogy milyen szemmozgások jellemzik a különböző olvasási stratégiákat egy olyan transzparens nyelven, mint a magyar, és ezek hogyan függnék össze a szövegértési teljesítménnyel.

A jelen vizsgálat célja bölcsész egyetemi hallgatók olvasási stratégiáinak vizsgálata volt kétféle szövegértési helyzetben: 1) amikor korlátlan idő állt rendelkezésre a szöveg elolvasásához és a szövegértést vizsgáló feladathoz; 2) időkorlát alatt, amikor nem állt rendelkezésre a szükséges átlagos idő az olvasáshoz.

A vizsgálatban két azonos nehézségű ismeretterjesztő szöveget kellett a résztvevőknek némán feldolgozniuk, majd a szövegértést ellenőrző kérdésekre válaszolniuk. Mindkét szöveget monitoron keresztül olvasták el a résztvevők, az olvasás közben rögzítettük a szemmozgásukat. Az egyik szöveg feldolgozására nem adtunk időkorlátot, a másik szöveg feldolgozására kétharmadnyi időt adtunk, mint amennyi idő alatt előzetes méréseink alapján kényelmesen el lehetett olvasni azt. Vizsgáltuk a résztvevők által alkalmazott olvasási stratégiákat, a fixációk számát és időtartamát a teljes szövegben, a szemmozgások irányát, a tekintet útját, mintázatát, illetve a szöveg egyes specifikus részein (cím, a szöveg vége, kulcsszavak) a fixációk számát, a tekintési időt és a tekintet visszatéréseinek a számát. Az eredményeket összevetettük a szövegértési teszt eredményeivel is.

Eredményeink rámutatnak arra, hogy érdemes lenne az egyetemista korosztályban is bemutatni a különböző olvasási stratégiákat a hatékony tanulás és szövegértés fejlesztésére.

Kulcsszavak: olvasási stratégiák; szemmozgás; szövegértés; egyetemista korosztály

LANGUAGE MATTERS: COPING CHRONICAL DISEASES

Kristin Bührig

Universität Hamburg

kristin.buehrig@uni-hamburg.de

In the context of medical sociological research, studies on coping with chronic illnesses make it clear that the self-determined management of everyday life has a positive influence on the patient's experience of illness and physical condition (see e.g., Gerhardt, 1985). Discussions with medical staff play a significant role in this process, but do not always take into account the subjective conditions of the patient's everyday life. This applies in particular to questions of nutrition, for example in patients with Diabetes II.

Within linguistics, questions on this complex of topics can be dealt with from the point of view of 'agency' (see Helfferich, 2012), a concept that can be fruitfully combined with the idea of 'empowerment' (Funnel et al., 1991). In the study of conversations, the phenomena of addressing, activity types such as 'recommending', 'instructing', etc., manifestations of 'epistemic stance' and the articulation of needs come into view in the application and operationalisation of the concepts mentioned. The extent to which these phenomena emerge into specific communicative formations in conversations with patients suffering from diabetes II is the subject of my current research, an excerpt of which I would like to present at the conference.

In my talk, I will present data from conversations with patients suffering from Diabetes II. The data come from two sources, a) instructions of dieticians within a hospital and b) self-help group "Nutrition and Diabetes". Within qualitative analyses, combining different approaches of linguistic conversation analysis, I will specifically pursue the following research questions: What characterises the conversations about everyday lifestyle and nutrition with diabetes II patients? What approaches to empowerment are evident in the conversations? What elements within conversation limit the patients' self-determination?

Keywords: agency; conversation analysis; coping; diabetes II; empowerment

References:

- Funnel, M. M., Anderson, R. M., Arnold, M. S., Barr, P. A., Donnelly, M., Johnson, P. D., Taylor-Moon, D., & White, N. H. (1991) Empowerment: An idea whose time has come in diabetes education. *The Diabetes Educator*, 17(1), 37–41.
- Gerhardt, U. (1985). *Patientenkarrieren: Eine medizinsoziologische Untersuchung*. Suhrkamp.
- Helfferich, C. (2012). Einleitung: Von roten Heringen, Gräben und Brücken – Versuch einer Kartierung von Agency-Konzepten. In S. Baethmann, C. Helfferich, H. Hoffmann & D. Niermann (Eds.), *Agency: Qualitative Rekonstruktionen und gesellschaftstheoretische Bezüge von Handlungsmächtigkeit* (pp. 9–39). Juventa Beltz.

THE INFLUENCE OF CULTURAL BACKGROUND IN SELF-REGULATION: AN EXPLORATORY COMPARATIVE ANALYSIS OF ECUADORIAN AND HUNGARIAN HIGHER EDUCATION LANGUAGE LEARNERS

Sindy Castillo J.

Eötvös Loránd University

sindyanecastillo@gmail.com

Cultural background is an important part of the learning process and understanding students' cultural differences might help teachers to offer relevant pedagogical practices. Existing research provides limited information on cultural background's role in students' self-regulated learning (SRL). For instance, cross-cultural studies usually focus on contrasting the use of SRL strategies between learners of different countries, overlooking students' cultural background and the way it influences students' SRL. Additionally, most studies are carried out in the context of Asian and Western cultures using instruments created specifically for the Western context. This paper intends to contribute to the literature on how cultural background influences teacher trainees' SRL of a language. To achieve this, exploratory research will be conducted through semi-structured interviews collecting verbal accounts of teacher trainees from Ecuador and Hungary. The research aims 1) to explore how EFL learners perceive their self-regulation, 2) to explore the views that EFL learners have about the role of their culture in their language learning, 3) to determine how EFL learners' views of self-regulation differ cross-culturally between Hungarian and Ecuadorian EFL learners. The data retrieved from the interviews were analyzed using the Templates of Organizing Style (TOS). The results of this study suggest that Ecuadorian and Hungarian participants' perception of their culture differs regarding cultural dimensions related to themselves and others, related to general dispositions and situations, and related to time. The results also suggest that these differences in the cultural background are also present in the way students perceive their SRL. For instance, planning, time management, and relations with others are striking differences in the way participants carried out their SRL. This can have important educational implications in the way language learners' cultural background is taken into consideration in lessons, curriculum, and syllabi planning.

Keywords: self-regulated learning; cultural background; cultural dimensions; cross-cultural study; higher education

**COMPARISON OF STUDENTS' DISPOSITIONS AND TEACHERS'
VIEWS CONCERNING INDIVIDUAL DIFFERENCE VARIABLES IN
LEARNING ENGLISH:
A STUDY OF HUNGARIAN SECONDARY SCHOOLS**

Kata Csizér – Ágnes Albert

Eötvös Loránd University

wein.kata@btk.elte.hu

We will report on a mixed-methods study investigating the role of several individual difference variables in foreign language learning as there is ongoing need to investigate English language learners' individual difference (ID) variables in concert (Ryan, 2019). The selection of the ID variables included in the present study was motivated by both their general importance in the learning process (L2 motivation) and their specific importance in the Hungarian educational system (learner autonomy). Moreover, we aimed to map a range of emotions that students experience in connection with their English classes and shed light on their self-efficacy beliefs. To fulfill the aim of the study, a standardized questionnaire was distributed among secondary school students learning English in Hungary (N = 1,129) and semi-structured interviews were carried out with their teachers (N = 32). Our quantitative data were analyzed with the help of regression analysis, while the qualitative results underwent thematic analysis.

Based on our results, students' and teachers' views are in synch in terms of the importance of internal motivation and autonomous learning behavior, but data are discrepant when it comes to the roots of low motivation, demotivation, and lack of autonomy. Furthermore, emotions and also self-efficacy beliefs emerged as significant predictors of both motivation and autonomy in the quantitative analyses, and these findings could be confirmed by qualitative data. In addition, there are clear differences in students' dispositions towards classroom learning and language use outside the classroom, while teachers also underline the importance of learning and using foreign languages outside the classroom.

In the final part of our presentation, we will discuss pedagogical and research implication including teaching strategies to increase students' motivation and autonomy as well as novel ways to investigate the interrelationships of these variables. Finally, concerns for teacher education will also be touched upon.

Keywords: L2 motivation; learner autonomy; emotions; self-efficacy

IDÉZÉS A PARLAMENTI BESZÉDEKBEN

Csontos Nóra

Károli Gáspár Református Egyetem

csontosnora@gmail.com

Előadásomban a funkcionális kognitív nyelvészet eredményeit felhasználva a parlamenti beszédek idézéseit vizsgálom. Az idézést mint újrakonstruálást (Csontos, 2012; 2016) értelmezem. Ebből következően minden olyan megnyilatkozást elemzek, amikor az aktuális megnyilatkozótól eltérő mondás hozzáférhetővé tétele zajlik, valamint a perspektivizáció (Sanders & Spooren, 1997) jelöltté válik. A parlamenti beszédek műfaji jellemzéséhez a hárszabály vonatkozó rendelkezéseit használom fel, kiemelve e beszédek intézményesített jellegét. A vizsgálatot a 2022. december 6.-i Országgyűlési Napló (44. szám), az ülésnap 76 oldalnyi terjedelmű jegyzőkönyve alapján végzem el. A vizsgálat alapjául azért választottam ezt a jegyzőkönyvet, mert napirend előtti felszólalásokat, törvények előterjesztését, és azokhoz kapcsolódóan vitát is tartalmaz, ezáltal az idézés működése több, eltérő célú beszédben válik vizsgálhatóvá. A szövegből az idézéseket manuális úton gyűjtöm ki, manuálisan annotálom, majd kvalitatív elemzést végzek. Az annotálás szempontjai a következők: a) idéző konstrukciók, b) idéző ige, c) a mutató névmási elem, illetve d) a kontextualizáló elemek jelenléte az idéző mondatban. Ezekon kívül vizsgálom, hogy e) az idézés önidézést valósít-e meg, illetve azt, hogy f) a teljes diskurzust tekintve az idézések mely tematikus egységet jellemzik (napirend előtti felszólalás, törvény előterjesztése, ahhoz köthető felszólalások/vita), g) a diskurzusvilág részévé vált, vagy azon kívüli diskurzus idézése valósul-e meg. A vizsgálatot arra használom fel, hogy az idézés működését és funkcióját egy intézményesített beszélt nyelvi diskurzusban mutassam be.

Kulcsszavak: idézés; funkcionális kognitív nyelvészet; perspektivizáció; újrakonstruálás; parlamenti beszéd

Szakirodalom:

- Csontos, N. (2012). Az idézés kognitív szemantikai megközelítése. Az idéző rész szerepe és viszonya az idézettel. In G. Tolcsvai Nagy & Sz. Tátrai (Eds.), *Konstrukció és jelentés: Tanulmányok a magyar nyelv funkcionális kognitív leírására* (pp. 195–210). Eötvös Loránd Tudományegyetem.
- Csontos, N. (2016). Az idézés mint újrakonstruálás: Az idéző tevékenység az egyenes idézésben. *Jelentés és Nyelvhasználat*, 3, 1–19.
- Sanders, J., & Spooren, W. (1997). Perspective, subjectivity, and modality from a cognitive linguistic point of view. In W. Liebert, G. Redeker & L. Waugh, (Eds.), *Discourse and perspective in cognitive linguistics* (pp. 85–112). John Benjamins.

PREDICTIVE AND DISTINCTIVE LINGUISTIC FEATURES OF SCHIZOPHRENIA, SCHIZOAFFECTIVE AND BIPOLAR DISORDERS

Bernadett Dam¹ – Martina Katalin Szabó² – Veronika Vincze³ –
Csenge Guba¹ – Adrienn Solymos¹ – Anita Bagi¹ – István Szendi¹

¹University of Szeged

²Tokyo University of Foreign Studies

³ELKH-SZTE Research Group on Artificial Intelligence

bernidam96@gmail.com

In this paper, we analyze spontaneous speech text produced by Hungarian patients suffering from schizophrenia (SZ), schizoaffective (SAD) and bipolar disorders (BD), as well as healthy controls (HC). Based on these data, we seek to reveal distinctive linguistic features among patient groups and controls. To the best of our knowledge, linguistic characteristics in automatic discrimination among these patient groups have not yet been utilized in the literature. In the present study, we employed the Hungarian database, recorded by the Prevention of Mental Illnesses Interdisciplinary Research Group led by István Szendi (Szabó et al., 2023). For the current analysis we have transcribed and analyzed 90 recorded texts. Here we focus on the linguistic characteristics of spontaneous speech of the four speaker groups. As a first step, we performed an automatic linguistic analysis on the transcribed texts with the magyarlanc toolkit (Zsibrita et al., 2013). This way we extracted 86 linguistic features from the corpus. In order to quantify the usefulness of each feature in distinguishing among the speaker groups, we carried out a statistical analysis of the data (pairwise t-tests for each feature and transcript). In addition to the statistical significance analysis, we also seek to automatically discriminate the different subject groups (decision tree with tenfold cross validation). Our results revealed some notable differences among the speaker groups. For instance, there are four significant differences between SAD and BD as well as SAD and HC, such as the number of unknown words (mostly signifying false starts or hesitations). Then, we also show that by applying machine learning techniques based on the identified distinctive features we can achieve meaningful results in automatic discrimination among the patient groups and the controls.

Keywords: schizophrenia; schizoaffective disorder; bipolar disorder; schizophrenia-bipolar spectrum disorders; linguistic features; automatic corpus analysis; machine learning experiments

References:

- Szabó, M. K., Vincze, V., Guba, Cs., Dam, B., Solymos, A., Bagi, A., & Szendi, I. (2023). HuMenDisCo: A Hungarian speech corpus of schizophrenia, schizoaffective and bipolar disorders. *Language Resources and Evaluation*. Paper submitted.
- Zsibrita, J., Vincze, V., & Farkas, R. (2013). magyarlanc: A tool for morphological and dependency parsing of Hungarian. *Proceedings of the international conference recent advances in natural language processing (RANLP 2013)* (pp. 763–771). Hissar, Bulgaria: INCOMA Ltd. <https://aclanthology.org/R13-1099>

A HIÁTUSTÖLTŐ ÉS FONEMIKUS J-VARIÁNSOK AKUSZTIKAI MEGVALÓSULÁSA VALÓDI, JELENTÉSSSEL RENDELKEZŐ SZAVAKBAN

Deme Andrea¹ – Juhász Kornélia²

¹Eötvös Loránd Tudományegyetem

²HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont

deme.andrea@btk.elte.hu

Ebben az akusztikai fonetikai kísérletben két j-variáns realizációját elemezzük: a hiátustöltőként megjelenő j-variánst főnévi igenevekben (pl. szoknia), a fonemikus j-t pedig toldalékolt főnevekben (pl. zoknija) vizsgáljuk. Az elemzés célja azon kérdés vizsgálata, hogy a jelentéssel rendelkező szavakban eltér-e a két j-variáns akusztikai megvalósulása. A kísérletben legalább 5 magyar anyanyelvű beszélő produkcióját vizsgáljuk akusztikailag, ahol a kísérleti személyeknek a célszavakat rövid mondatokba ágyazva kell produkálnia. A fonemikus j-t tartalmazó /ijɒ/ és hiátustű j-t tartalmazó /iɒ/ hangsorok között összehasonlítjuk a két vokalikus szekvencia időtartamát és a nyelvállásfokkal fordított arányban álló első formánsfrekvencia értékének (F1) lefutását. Az /iɒ/ és /ijɒ/ vokalikus szakaszok F1-menétét GAM-modellekkkel, időtartamukat kevert modellekkkel vetjük össze. Korábbi, álszavas kísérletekből származó eredmények alapján a jelen kísérlet eredményeit illetően azt várjuk, hogy a két vizsgált j-variánst tartalmazó vokalikus szakasz elkülönül egymástól mind időtartamában, mind F1-menetében. Egyfelől a fonemikus j-t tartalmazó /ijɒ/ hangsor hosszabb időtartammal valósul meg a hiátustöltéssel rendelkező /iɒ/ hangsorhoz képest. Másfelől az /ijɒ/ tranzíciója alacsonyabb F1-értékekkel (tehát magasabb nyelvállással) valósul meg, mint a hiátustöltős /iɒ/ szekvencia. A kísérlet eredményei hozzájárulhatnak a hiátustöltés folyamatának mélyebb megértéséhez, valamint bővítik az ismereteinket arról, hogy a beszéd vélt fonológiai (mögöttes) reprezentációja miként hat a beszédhangok megvalósítására, illetve hogyan függ össze azzal.

Kulcsszavak: hiátus; hiátustöltés; j-variánsok; akusztikai fonetika; F1

USER MOTIFS IN HUMAN-AI INTERACTIONS: AN ANALYSIS OF INDIRECT PROMPTS

Judit Dombi

Pécsi Tudományegyetem

dombi.judit@pte.hu

Linguistic manipulation is a concern in many areas of human communication. The ubiquity of Artificial Intelligence (AI) systems in recent years has brought about a rapid growth of human-computer interactions, together with fears and concerns about the advance of manipulative language behaviour in this domain. Although the most obvious fear concerns manipulative behaviour of the AI, this paper proposes the idea that manipulative language use of humans may pose a threat as well, especially if they contribute to fine-tuning or future training of language models.

The central question this paper examines is whether our traditional understanding of non-cooperation and speaker intention as parts of manipulation can be applied against the backdrop of human-machine interactions.

The study analyzes empirical data obtained from interactions with (1) Meta's BlenderBot and with (2) OpenAI's ChatGPT. Sixty L1 Hungarian speakers were asked to interact with these AI agents in English. The form-function relationships of user prompts were analyzed with a special focus on flouts and violations of Gricean maxims. The research questions the study addresses are (1) What characterizes the nature of user motives behind indirect human utterances directed to an AI language model? (2) Do indirect utterances secure an uptake on behalf of the AI agent?

Results reveal that instances of non-cooperation are most often the results of users' curiosity to find out (1) what the AI is capable of and (2) how exactly the AI understands language. Also, a further, possibly manipulative motif was identified, namely users' determination to prompt the agent into generating utterances not typical of an AI (e.g., expressions of feelings and thoughts). The paper argues and presents through empirical examples that traditional concepts in pragmatics and the philosophy of language can provide a model for understanding such human linguistic behavior.

Keywords: human-machine interaction; indirect utterances; user motifs; manipulation

NYELVIDEOLÓGIAI MUNKA AZ INTÉZMÉNYES NYELVI TANÁCSADÁS GYAKORLATÁBAN

Domonkosi Ágnes

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

domonkosi.agnes@gmail.com

A beszélők nyelvhez kapcsolódó diskurzusok mindegyikében, így a nyelvi tanácsadásban is különböző, társas konstrukcióként értelmezhető nyelvideológiákat dolgoznak ki. Az előadás a Nyelvtudományi Kutatóközpont nyelvi tanácsadó szolgálatának munkáját a nyelvi ideológiák érvényesülésének szempontjából mutatja be.

Az elemzés egyrészt kitér a közönségszolgálat működtetésének szemléletbeli hátterére, másrészt értelmezi az arra vonatkozó adatokat is, hogy a tanácsért fordulókat motivációi között meghatározó az intézmény tekintélyének szerepe. Emellett azonban elsődlegesen a tanácsadási diskurzusokban megképződő ideológiákat vizsgálja, a levelekből épülő nyelvprobléma-adatbázis anyagának diszkurzív szemléletű megközelítése révén. Az értelmezés figyelembe veszi, hogy az intézményes nyelvi tanácsadói tevékenységben szükségképpen érvényesül a nyelvi expertizmus ideológiája (Ludányi, 2019), az az elképzelés, hogy a nyelvész a nyelvtudományban való jártassága miatt eligazítást tud adni a megfelelő nyelvhasználatra vonatkozóan (Lanstyák, 2018). Az elemzés számot vet azzal is, hogy a szervezett nyelvi tanácsadás működésében szerepe van a nyelv szabályozásának a hatalmi viszonyokhoz, a diskurzusok irányításához való kapcsolódásának is (Gal, 2002).

A kutatás a kérdezők és a válaszadó munkatársak diskurzusában, a tanácsadás folyamatában kibontakozó nyelvideológiákat kritikai szemlélettel közelíti meg. Az előadás bemutatja a sztenderd és a konzervatív ideológiák érvényesülését, emellett azonban fontos célkitűzése, hogy az adatalapúságot, a kontextus szerepét, a nyelvi változatosság funkcióit figyelembe vevő tanácsadói gyakorlatot is ideológiai reflektáltságot érvényesítve írja le. A tanácsadói munka nyelvideológiai meghatározottságának elemzése a szervezett nyelvmenedzselési folyamatként való működés szempontjából is meghatározó (Nekvapil, 2016).

Kulcsszavak: nyelvi ideológia; nyelvi tanácsadás; expertizmus, konzervativizmus, nyelvmenedzselés

Szakirodalom:

- Gal, S. (2002). Language ideologies and linguistic diversity: Where culture meets power. In L. Keresztes & S. Maticsák (Eds.), *A magyar nyelv idegenben* (pp. 197–204). Debreceni Egyetem.
- Lanstyák, I. (2018). *Nyelvalakítás és nyelvi problémák*. Fórum Kisebbségkutató Intézet – Gramma Nyelvi Iroda.
- Ludányi, Zs. (2019). Language ideologies in Hungarian language counselling interactions. *Eruditio – Educatio*, 14(3), 59–76.
- Nekvapil, J. (2016). Language management theory as one approach in language policy and planning. *Current Issues in Language Planning*, 17(1), 11–22.

THE MANIPULATION OF GRAMMARS

Paolo Driussi

Università degli studi di Udine

paolo.driussi@uniud.it

A reflection over the theory–teachers–students’ manipulative relationship. In our society, where the individuals are important, a special stress is given to personal relationships, and this is also true for reflections about the persuasive and manipulative use of language. We try to train single people to deal with patients, students, subordinates (and maybe we are not teaching in the opposite direction...), or colleagues.

Quite a different point of view is offered by advertising, which must be effective on many people, albeit singularly on each of them; or by public broadcasting, where there is a generic influence to be searched upon. Similar to these influences is the spread of any grammatical theory used in teaching, which can be considered also a practice that is both supposed to influence the target community and is influenced by the society. This is evident when considering the history of language teaching theories, approaches and techniques, which in some cases display manipulation, rather than influence or persuasion.

Over the years many theories of grammar have been proposed, still language’s rules are mostly very conservative within a lifespan. So, what are these theories made for? Why do we need many of them? What is the point of teaching grammar?

My speech will reflect upon how many grammatical concepts are the result of a context-specific influence, and can bring to manipulative teaching, that far from educating, can be seen as the imposition of particular rules that are of little help for a successful communication, on both sides of the speaker and the hearer.

I will specifically advocate that formal-functional approaches can help in seeing the manipulation of grammars and emphasise the importance of pragmatics in refining persuasive and manipulating discourse, and therefore in recognising it.

Keywords: grammatical theory; language education; persuasion; manipulation; functional grammar; pragmatics

HOGYAN HATNAK AZ ÉRZELMEK A NYELVHASZNÁLATRA?

Drávucz Fanni

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Nyelvtudományi Doktori Iskola

dravucz.fanni@gmail.com

Érzelmeink megkerülhetetlenül hatással vannak arra, ahogy viselkedünk, gondolkodunk, vagy éppen beszélünk – mégis keveset tudunk arról, hogy milyen módon. A pszichológiai, antropológiai vizsgálatok egyértelmű, sőt esetenként univerzális kapcsolatot találtak egyes testi változások és a megélt érzelmek között. Ugyanakkor az, ahogyan a nyelvi tevékenység során kifejezzük érzelmeinket döntések, mentális értékelések hosszú sorának az eredménye, melyben a megnyilatkozóknak az érzelmi állapotán túl az interakciós folyamathoz való viszonya, kapcsolata is kifejeződik. Emocionális viselkedésünk a kommunikációs tevékenység több aspektusát érinti. Érzelmeink fogalmi konstrukciója lehetőséget ad arra, hogy viselkedésünket behálózva több szinten megjelenjen, és árnyalt értelmezési keretet adjon a beszédhelyzetekben a befogadó és a megnyilatkozó számára. Bár érintőleg foglalkoztak ezzel a kérdéssel az (elme)filozófia, a pszichológia, vagy éppen a (kognitív) nyelvészet területei felől közelítve, de máig nincs tudományosan elfogadott egységes elméletet arról, hogy az érzelmek hogyan hatnak a nyelvhasználatra.

A hipotézisem, hogy a megnyilatkozó által megélt érzelem olyannyira hatással van az általa megformált szövegre, hogy az grammatikai szinten is kimutatható. E hipotézis vizsgálatára azonban nem kielégítő pusztán nyelvi elemzést végezni, szükség van az érzelmek jelenlétének valamilyen objektív megállapítására, esetemben az arc fiziológiás működésének megfigyelésére. E két párhuzamos adatsor (annotált korpusz) elemzése alapján pontosabb képet kaphatunk az interakció során megélt érzelmek nyelvi reprezentációjáról.

Előadásomban bemutatom a javasolt és egyben választott módszertant, építve számos nemzetközi és néhány hazai vizsgálatra, melyek angol illetve magyar nyelvű beszélők érzelmi befolyásának vizsgálatára irányultak.

A korpuszom és a vizsgálati eredmények hozzájárulhatnak az érzelmek hatásának jobb megértéséhez, illetve akár alkalmasak lehetnek a mindenkori magyar nyelvű megnyilatkozó érzelmi állapotának vizsgálatára beszédének szövege alapján.

Kulcsszavak: alapérzelmek; korpusznyelvészet; kognitív tudományok; pszichológia; diskurzus; funkcionális nyelvészet

**„A CSÁNGÓK NEM LÉTEZNEK”:
A MOLDVAI CSÁNGÓMAGYAR OKTATÁSI PROGRAM
RÉSZTVEVŐINEK NYELVI TAPASZTALATAI
(A RÉSZVÉTELI SZOCIOLINGVISZTIKA EGY NYELVI
REVITALIZÁCIÓS PROGRAM KÖRÜL C. WORKSHOP ELŐADÁSA)**

Fazakas Noémi¹ – Barabás Blanka² – Bodó Csanád²

¹Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem

²Eötvös Loránd Tudományegyetem

fazakasnoemi@ms.sapientia.ro

A nyelvi revitalizáció sokszor összekapcsolódik a „nyelvi veszélyeztetettség” diszkurzusaival. Ehhez képest kevésbé hallhatók a nyelvi revitalizáció résztvevőinek a saját értelmezései arról, hogy a nyelvi tapasztalataik miként kapcsolódnak össze a nyelvi aktivizmus szélesebb körű társadalmi-közösségi folyamataival. Előadásunk azt a kérdést vizsgálja meg, hogy miként élték meg saját életviláguk radikális átalakulását azok a fiatalok, akik az általános iskolát román nyelven végezték, de a Moldvai Csángómagyar Oktatási Programban való részvételük révén középiskolai tanulmányaikat már magyar nyelven folytatták egy többségében magyar nyelvű erdélyi város tanintézményeiben. A velük folytatott csoportos interjúk alapján rámutatunk arra, hogy milyen narratívák mentén értelmezik korábbi és jelenlegi nyelvi helyzetüket, és a közös értelmezés folyamataiban hogyan alakul a nyelvi kihívásoknak való megfelelés diskurzusa. A lokális jelentésalkotás folyamataiban a „veszélyeztetett” csángó nyelvnek a metanyelvben való továbbélése válik a nyelvi revitalizáció sikerének fokmérőjévé.

Kulcsszavak: nyelvi revitalizáció; nyelvi tapasztalat; csángó

**RÉSZVÉTELI PROJEKT MINT „LELKI TERÁPIA”:
SZOCIOLINGVISZTIKAI HITELESSÉG VAGY NOSZTALGIA
(A RÉSZVÉTELI SZOCIOLINGVISZTIKA EGY NYELVI
REVITALIZÁCIÓS PROGRAM KÖRÜL C. WORKSHOP ELŐADÁSA)**

Fazakas-Timaru Carina¹ – Gáspár Judit² – Petteri Laihonen³

¹Debreceni Egyetem

²Budapesti Corvinus Egyetem

³Jyvaskyläi Egyetem

antimarkarina@gmail.com

A tanulmányban azt vizsgáljuk, hogyan valósul meg a bevonódás és elköteleződés egy olyan kutatásban, amelyet az egyik résztvevő „lelki terápia”-ként jellemezett. A kutatás anyaga három, egyenként kb. 90 perces rögzített online csoportos beszélgetésből áll. A részvétel kialakuló formáit és struktúráit elemezzük a hitelességről szóló narratívákban fellelhető részvétel és elkötelezettség metadiskurzusainak és az azokat körülvevő nyelvi ideológiáknak a vizsgálatán keresztül. Figyelmet fordítunk a hierarchia mentes részvételt támogató vagy korlátozó interakciós struktúrákra is. A projekt során a személyes történetek megosztása, valamint a nyitott és közösségi légkör olyan narratív hangulatot teremtett, amely a hasonló, de személyes és intim események, élettörténetek elmesélésére bátorított minden résztvevőt. Ez kreatív és önreflektív folyamat volt az emlékek felidézésére, a résztvevők életvilága és tapasztalatai közötti különbségek és hasonlóságok felfedezésére, amelyek kapcsolódhatnak a hitelesség fogalmához (Bucholtz, 2003, p. 408). Ezekre a különbségekre és hasonlóságokra hivatkozva a résztvevők szituatív hasonlóságot értek el. A tanulmány rávilágít a kutatásban résztvevők hierarchiája és a hitelesség nyelvi ideológiái közötti összefüggésre. Végezetül az elemzett példák felhívják a figyelmet a résztvevők sebezhetőségére is, amely részben abból eredhet, amit másokkal megosztanak, de olyan esetekből is, amikor más résztvevők kizárják őket a beszélgetésből.

Kulcsszavak: hitelesség; szociolingvisztikai nosztalgia; sebezhetőség

UNDERSTANDING CHANGES IN LEARNERS' INDIVIDUAL DIFFERENCES IN ONLINE EDUCATION WITH THE HELP OF COMPLEX DYNAMIC SYSTEMS THEORY

Adrienn Fekete

University of Pécs

fekete.adrienn@pte.hu

Understanding how learners' individual differences (IDs) can facilitate or hinder learning is essential for creating optimal learning conditions and providing quality instruction (Dörnyei & Ryan, 2015). Learners' IDs are greatly affected by educational and language socialization processes they experience, especially when instruction takes place in a second language (L2). Research (Fekete, 2018, 2021) has pointed out that learners' IDs are constantly interacting with one another as well as the environment; therefore, they should not be examined in isolation but as a complex and dynamic system (CDS) that changes over time and in response to environmental stimuli. With the introduction of online education, learners' learning environment drastically changed, triggering uncharted psychological responses in them.

This mixed methods study drawing on complex dynamic systems theory (CDST) (Larsen & Freeman, 2017) examines 27 Hungarian English teacher trainees' motivation, anxiety, and willingness to communicate (WTC) in English in online and offline education and maps how the patterns of their psychological behavior changed in the two contexts. First, the participants' answers to a fully qualitative questionnaire were analyzed using context analysis to detect emerging themes and subtle details. Then, descriptive statistics was employed to pinpoint trends, frequencies, and behavioral patterns. Finally, qualitative data were used again to elaborate on the numerical results.

The findings of the study point out that online and offline education trigger different psychological responses in learners, resulting in novel patterns of behavior in online education. The results revealed that the majority of respondents experienced repeller states in online classes shedding light on the challenges of online learning, while some of them experienced new attractor states enabled by the advantages of the novel context. The findings revealed new types of anxiety that did not emerge in offline education and pointed out the distinction between display and real communication and WTC.

Keywords: complex dynamic systems theory; individual differences; motivation; anxiety; willingness to communicate in English; online education; psychology of the language learner

A HÁT DISKURZUSJELÖLŐ MINT BESZÉDSAJÁTOSSÁG: DISKURZUSJELÖLŐK VIZSGÁLATA A KRIMINALISZTIKAI BESZÉLŐAZONOSÍTÁSBAN

Főző Eszter¹– Gráczki Tekla Etelka² – Markó Alexandra^{1,2}

¹NBSZ Szakértői Intézet

²HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont

fozo.eszter@gmail.com

A hangtechnikai és nyelvész szakértők a beszélőazonosítás művelete során nemcsak a beszédhangzást, hanem a beszélt nyelvi sajátosságokat is összehasonlítják. Utóbbi elsősorban a beszélt nyelvi szókészlet vizsgálatát jelenti. A diskurzusjelölő-használat monitorozása viszonylag új eleme a módszertanunknak, ugyanakkor a nemzetközi kutatási eredmények is ebbe az irányba mutatnak.

A jelen kutatásunkban 32 különböző beszélő beszédsajátosságait elemeztük, különös tekintettel a *hát* diskurzusjelölő és a közvetlen környezetében előforduló szavak előfordulási gyakoriságára. A BEA adatbázis és a 10 évvel később rögzített Longitudinális adatbázis spontán beszédfeladataiból (interjú, társalgás, vélemény) összeállított korpuszban a beszélők életkoruk alapján 20 és 62 év közöttiek (az első felvétel idején), mely tartomány megfelel a kriminalisztikai szempontból releváns életkori intervallumnak.

A kutatásunk során a következő kérdésekre kerestük a választ: a korpusz 32 beszélőjénél milyen szavak fordulnak elő közvetlenül a *hát* melletti pozícióban, ezeknek milyen gyakori az előfordulása, mennyire jellemző a használatuk a beszélőre, esetleg bizonyos, a *hát*-tal alkotott szókapcsolatok alkalmasak-e arra, hogy a beszélőazonosítás során nyelvi bizonyítékként szolgáljanak? Megvizsgáltuk azt is, hogy 10 év elteltével ugyanannak a beszélőnek, ugyanabban a beszédhelyzetben, ugyanazon beszédfeladatok végrehajtása során milyen mértékben és hogyan változik a *hát* diskurzusjelölő-használati szokása.

A *hát*-ot tartalmazó szókapcsolatokat az ezeket leggyakrabban alkalmazó 10 beszélő anyagán vizsgáltuk a relatív gyakorisági mutatók alapján (előfordulási szám a szószámhoz viszonyítva). Úgy véljük, az eredmények felhasználhatók az igazságügyi beszélő- és szerzőazonosításban, hiszen a *hát* általános használatához hasonlóan a *hát*-kapcsolatok előfordulási aránya is eltérő az egyes beszélőknél. A *hát* preferáltsága hatással van a *hát*-ot tartalmazó szókapcsolatok variabilitására: a gyakoribb *hát*-előfordulás megnöveli a szókapcsolatok típuszámát. A *hát* és a *hát*-kapcsolatok előfordulási aránya a beszélőknél jelentős eltéréseket mutat 10 év elteltével.

Kulcsszavak: hát; diskurzusjelölő; szókapcsolat; relatív gyakoriság; kriminalisztika

A kutatást az NKFIH az FK128814-es és az Európai Unió az RRF-2.3.1-21-2022-00004 azonosítójú, Mesterséges Intelligencia Nemzeti Laboratórium projekt keretében támogatta.

HANGREKONSTRUKCIÓS MÓDSZEREK ALKALMAZÁSA RÉGI FILMHÍRADÓK BESZÉDANYAGÁN

Gocsál Ákos^{1,2} – Fejes Attila^{3,4}

¹HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont

²Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar Zeneművészeti Intézet

³Nemzetbiztonsági Szakszolgálat Szakértői Intézet

⁴Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Doktori Iskola

gocsal.akos@pte.hu

Régi filmhíradók beszédanyagának kutatásakor gyakran találunk torz, erősen zajos, illetve más okok miatt nehezen vagy egyáltalán nem érthető felvételeket. Az ilyen közlések tartalmának kiderítése azonban nyelvészeti és történettudományi szempontból is érdekes lehet. Előadásunkban bemutatjuk, hogy korszerű hangrekonstrukciós módszerekkel hogyan javítható az ilyen felvételek érthetősége.

Kutatásunkat a hangos híradó legkorábbi időszakában, 1931-ben és 1932-ben készült filmhíradókon végeztük. Ezek előzetes lehallgatása során megállapítottuk, hogy a felvételek a zajok, torzulások szempontjából több kategóriába sorolhatók. Az első kategóriába tartozók változatos helyszíni háttérzajokat (gépek, tömeg, utcazaj, szél) tartalmaznak. A második kategóriába tartozóknál gyenge hang hallható, a harmadik kategóriába tartozóknál pedig vélhetően technológiai okokra vagy utólagos sérülésekre vezethetők vissza a torzulások, zajok. A hangrekonstrukció során az egyik leghatékonyabb rendszert, a CEDAR Cambridge-t alkalmaztuk, amely széleskörű megoldási lehetőségeket kínál a hangfelvételek zaj- és torzításcsökkentése terén. A rendszer modulárisan épül fel, egy komponens általában egy típusú zavarjelenség csökkentésére, kiküszöbölésére alkalmas, de vannak univerzális modulok is. A hangrekonstrukció során alkalmaztuk a szélessávú zaj csökkentésére az FNR (Forensic Noise Reduction), a DNS (Dialogue Noise Suppression) és a Trinity Enhance modulokat. A statikus zúgást a Debuzz algoritmussal, a recsegést, valamint impulzív effektust (Click and Crackle) a Vintage Decrackle modullal csökkentettük. A dinamika kiegyenlítésére Compressor-t, Expander-t, Adaptive Limiter-t, Peak és Power Normalisation modulokat és Linear Phase Equalisation eljárást, az elkülönülő zavarjelek eliminálására a Retouch technikát használtuk. Az eredmények azt mutatják, hogy az első kategóriába tartozó felvételek érthetősége általában jelentősen javítható. A másik két kategóriába tartozó felvételeknél azonban a hasznos információkat tartalmazó jel annyira gyenge, hogy ezekben az esetekben gyakran nem lehetséges a rekonstrukció. Megjegyzendő, hogy a torzulások, zajok, szinte minden felvétel esetében egyediek, így megállapításunk csak általános tendenciát mutat.

Kutatásunk nem csak az említett nyelvészeti és történeti szempontokból lehet érdekes. Ismereteink szerint ez az első alkalom, amikor filmhíradók beszédanyagán hangrekonstrukciós módszereket alkalmaztak kutatók, így adatainkkal azok használhatóságáról is újabb információkat nyújtunk.

Kulcsszavak: hangrekonstrukció; zaj; torz hang; igazságügyi fonetika

PRONUNCIATION TEACHING PRACTICES OF HUNGARIAN EFL TEACHERS: RESULTS OF A QUESTIONNAIRE STUDY

Noémi Gyurka

Eötvös Loránd University

noemi.gyurka@gmail.com

Pronunciation is no longer considered less important than other skills in English Language Teaching (ELT), as an intelligible pronunciation is vital for successful communication. Contrary to this, in international contexts, teachers still devote little to no attention to improving their students' pronunciation with explicit pronunciation teaching activities during their classes.

Their reluctance can be attributed to them not possessing the necessary background knowledge, lack of confidence or the lack of suitable materials available. In the Hungarian educational context, no present studies explore English as a foreign language teachers' practices and the reasons behind their decision of teaching or neglecting pronunciation. Therefore, this present study aims to fill the gap by examining the different methods Hungarian EFL teachers use in their classes to teach pronunciation. In addition, the study also draws upon the pronunciation teachers include in their classes. Data was collected through an online questionnaire, which focussed on the teachers' beliefs, attitudes, the pronunciation features they taught and the different methods they used. Altogether 55 teachers completed the questionnaire with the mean age of 47.71 years ($SD=9.83$). The results revealed that the teachers did not use a varied range of methods, they mostly used the 'listen and repeat' method, and they also relied on the exercises in the coursebook when teaching pronunciation. Moreover, they indicated that they used explicit pronunciation techniques less frequently than every 2 or 3 months. It was also found that in terms of the frequency of pronunciation teaching, there was a significant difference between teachers who attended courses related to pronunciation teaching methodology during their training ($t=2.07$, $p=0.44$), however, there was no significant difference between teachers who took part in a course related to English phonetics and phonology ($t=1.32$; $p=0.91$). This indicates that, similarly to international contexts, previous training in specifically pronunciation teaching equips teachers with the necessary knowledge to include pronunciation teaching activities in their lessons.

Keywords: pronunciation; pronunciation teaching; teaching methods; EFL teachers

**A NYELVI RÉSZVÉTEL LEHETŐSÉGEI:
ETNOGRÁFIAI KUTATÁS MOLDVAI CSALÁDOKKAL A HARGITÁN
(A RÉSZVÉTELI SZOCIOLINGVISZTIKA EGY NYELVI
REVITALIZÁCIÓS PROGRAM KÖRÜL C. WORKSHOP ELŐADÁSA)**

Gáspár Judit¹ – Heltai János Imre² – Szabó Gergely³

¹Budapesti Corvinus Egyetem

²Károli Gáspár Református Egyetem

³Eötvös Loránd Tudományegyetem

judit.gaspar@uni-corvinus.hu

Az előadásban a nyelvi részvételt állítjuk középpontba. Nyelvi részvétekként egy ismert szociolingvisztikai koncepciót fordítottunk magyarrá; ez a linguistic citizenship (legújában Williams et al., 2022).

Stroud a koncepciót „egy olyan fogalmi tér tervezeteként” kínálja fel, „amelyen belül másképp gondolkozhatunk a nyelvről, önmagunkról, és arról, hogyan viszonyulhatunk etikusabban másokhoz a nyelv segítségével” (2015: 21, Heltai János Imre fordítása).

Ez a koncepció alkalmas arra, hogy segítségével megvizsgáljuk, hogy válhatnak a különféle nyelvi gyakorlatok és azok sokfélesége a demokratikus részvételt erősítő erőforrássá. Az elemzés „Famílyiskola” elnevezésű részvételi kutatási projektünk egyik eseményére támaszkodik, amelynek során egy moldvai település (Lészped) néhány lakosa, a településen magyart tanító pedagógusok és kutatással hivatásszerűen foglalkozó résztvevők találkozásának helyszíne egy Hargita megyei hegyi üdülőhely volt. A résztvevők ebben az alapvetően magyar nyelvű környezetben tekintették át a Lészpedre jellemző nyelvi gyakorlatokat és az azokat körülvevő nyelvi ideológiákat. Az adatok elemzése arra mutat rá, hogy a település lakóit máig jellemzi a megszólalási módok sokfélesége. Az előadásban azt kutatjuk, hogy ezeknek milyen jelentősége (és potenciálja) van a politikai érdekérvényesítésben is.

Kulcsszavak: nyelvi részvétel; nyelvészeti etnográfia; csángó

ANALYZING BIAS AND SUBJECTIVITY IN NEWS ARTICLES: A TEXT-ANALYTICS APPROACH FOR MEDIA TRANSPARENCY

Péter Hatvani

Pázmány Péter Catholic University

hatvani9823@gmail.com

My research plan aims to develop a tool that uses text analytic methods to examine subjectivity and bias in news articles. The focus is on manipulative language use, especially when it targets a specific individual. My general hypothesis is that the average sentiment value of sentences varies when a specific person is mentioned, which can be an indicator of subjectivity or bias. The planned tool will use text processing algorithms and artificial intelligence to analyze the sentiment in the text and detect deviations when a specific person is mentioned. This will be followed by a visualization tool that will color-code the changes in sentiment of sentences. Red shades represent negative sentiment, green shades represent positive sentiment, while gray denotes neutral or average sentiment.

One of the main goals of the project is to contribute to media transparency and the development of critical thinking. Users of the planned tool will be able to submit articles for examination, which the system will analyze and return with visualized results on a webpage. This allows users to make their own decisions about the reliability of news sources.

Ultimately, the goal of the research is innovation in the field of linguistic technology and media analysis, and it can contribute to the recognition and understanding of manipulative language use. Thus, the research centers around applied linguistics and artificial intelligence, which we put in service of social justice and media transparency.

Keywords: applied linguistics; text analytics; sentiment analysis; media bias; subjectivity; news articles; artificial intelligence; visualization tools; media transparency; manipulative language use

HELYI RÉSZTVEVŐK ÉS NEM ÉRINTETT POLGÁROK: ÉLET A RÉSZVÉTELI KUTATÁSON KÍVÜL

Heltai János Imre¹ – Tarsoly Eszter²

¹Károli Gáspár Református Egyetem

²University College London

heltai.janos@kre.hu

A részvételi etnográfia a tudományos és a helyi tudás szálait egyesítve hoz létre új ismereteket, és átalakítja a helyi résztvevők pozícióit a kutatási helyszínen. Az állampolgárok részvételi kutatásba való bevonásának mértéke, a különböző kutatók közötti kapcsolat, valamint az őket érintő etikai dilemmák már régóta vita tárgyát képezik (pl. Lenette, 2022). Kevesebbet tudunk a civil kutatók és az őket körülvevő emberek közötti mindennapi kapcsolatok megváltozásáról. Előadásunk arra összpontosít, hogy a helyi résztvevők hogyan kezelik új tudásukat és átalakult ideológiáikat egy olyan helyi valóságban, amely továbbra is erősen (in)szekuritizált (Rampton & Charalambous, 2020). Kutatási helyszínünk egy kisváros, ahol sok olyan, romani-magyar kétnyelvű ember él, akinek az életét meghatározzák a nyelvi, etnikai, faji vagy épp szociális alapú függőségek, amelyek a diskurzusokban is megjelennek. Ezeket összefoglalóan az (in)szekuritizáció diskurzusainak nevezünk.

A városban workshopokat szervezünk egyetemi, helyi kétnyelvű roma és egynyelvű nem roma polgárok részvételével, hogy megvitassuk a (in)szekuritizáció kérdéseit, és elősegítsük a konviviális (Gilroy, 2004) kapcsolatok fejlődését. A jelen tanulmány a részvételi műhelyek eredményeire és az egyetemi résztvevők által a műhelyekben részt nem vevő polgárokkal készített etnográfiai interjúkra épül. Bemutatjuk, hogy a polgárok hogyan kezelik átalakult ideológiáikat egy olyan környezetben, amely továbbra is ellenséges vagy közömbös a műhelyekben felvetett kérdésekkel szemben, és hogy a nem helyi résztvevők hogyan osztoznak a felelősségben e folyamatokért. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a műhelymunkák eredményeinek helyi terjesztése csak akkor lehet sikeres, ha a kutatásban részt vevő és a kutatásban részt nem vevő helyi polgárok közötti különbségekkel foglalkoznak. Ezeknek a kapcsolatoknak a vizsgálata alapvető fontosságú, mivel nagymértékben meghatározzák a részvételi kutatási projektek hosszú távú fenntarthatóságát és valódi hatását.

Kulcsszavak: részvételiség; (in)szekuritizáció; konvivialitás

Szakirodalom:

Gilroy, P. (2004). *After empire: Melancholia or convivial culture?* Routledge.

Lenette, C. (2022). *Participatory action research: Ethics and decolonization*. Oxford University Press.

Rampton, B., & Charalambous, C. (2020). Sociolinguistics and everyday (in)securitization. *Journal of Sociolinguistics*, 24(1), 75–88.

MEASURING THE EFFECT OF LINGUISTIC REVITALIZATION ON LANGUAGE VITALITY FACTORS: CASE STUDY FOR OKINAWAN REVITALIZATION

Zsófia Hidvégi

Eötvös Loránd University

hidvegi.zsofia@btk.elte.hu

While there are theories and models (Fishman, 1991; Strubell, 1999; Zuckermann, 2020) for describing the process of language revitalisation, the case studies show that reversing language shift is much more complex and challenging – especially if the heritage language is further along on the endangerment scale. The revitalization is often based on volunteers without any training in linguistics or language pedagogy, and the activists are trying to manage the educational programs within their marginalized context. These result in activities uncoordinated and unfitted to the socioprofile of the target language, wasting scarce resources. The aims of this paper are to propose a model for monitoring language revitalization programs to better understand their effects on language vitality, and eventually to give aid to minoritized heritage language communities in selecting and tailoring the revival techniques to their needs. It would offer a way to measure the effect of the activities to the vitality factors (FAMED) in different socialization levels.

The model was developed through the observation and analyzation of the revitalisation movement of the Ryūkyūan languages. The research project monitored the revival activities of the six distinct varieties of the Ryūkyū-Islands from 2012, but later focused only on the Okinawan language. The Japanese Empire officially annexed the islands in 1879, and implemented a forceful and intensive assimilation policy, which led to language shift and endangerment (EGIDS 8a-b). However, in the past two decade we can see a notable change in the attitude of the Ryūkyūan people toward their heritage languages and cultures, and the revival community is growing day by day, organizing programs, events, and classes. The paper introduces how the revival activities are affecting the language vitality on the islands.

Keywords: language revitalisation; language vitality; language endangerment

„VIRINO HAVAS HARARON LONGAN KAJ SAĜON MALLONGAN – HOSSZÚ HAJ, RÖVID ÉSZ” FÉRFI ÉS NŐI SZEREPEK A HAZAI ESZPERANTÓ TANKÖNYVEKBEN 1898–1989

Horváth Krisztián

Budapesti Gazdasági Egyetem

hkgy1973@gmail.com

A tankönyvek mellett, hogy a tárgyalandó és tanítandó tananyaggal foglalkoznak, a megjelenésük korában aktuális társadalmi szokások, jellegzetességek vizsgálatának is mindenkor kiváló eszközei (Szabó, 1978). Az eszperantó nemzetközi nyelv első hazai tankönyve éppen 125 évvel ezelőtt, 1898-ban látta meg a napvilágot: az azóta eltelt időszakban Magyarország társadalma több nagyobb történelmi korszak változásain ment keresztül. E változásokon belül a férfi és női társadalmi szerepek változásai is dokumentálhatóak a hazai eszperantó tankönyvekben (Hidasi, 2008; Huszár, 2009; Huszár, 2011; Karlovitz, 2001; Mészáros, 1989).

Előadásomban a hazai eszperantó tankönyvkiadás első mintegy 90 évének több mint 130 tankönyvét vizsgálom meg. Kutatásom elméleti keretét és módszertanát a tankönyvelemzés jelenti (Antal, 1976; Horváth & Andor, 1980; Krippendorff, 1996). A kutatás során a tankönyvekben megkerestem a releváns tartalmi elemeket, ezeket manuálisan annotáltam, az adatokat kategóriákba rendeztem. Kutatási kérdéseim a következők:

1. Milyen férfi és női társadalmi szerepek jelennek meg a hazai eszperantó tankönyvekben?
2. Milyen változás figyelhető meg a férfi és női szerepek közt a három történelmi korszakban?

A kutatási korpuszt a legnagyobb hazai eszperantó gyűjtemény, az Országos Idegennyelvű Könyvtár Fajsi-gyűjteményének hazai eszperantó tankönyvei jelentik 1898 (az első hazai eszperantó tankönyv megjelenése) és 1989 (a rendszerváltás éve) között. A vizsgált időszak így három nagyobb történelmi korszakon átívelő jelleggel kínálja annak lehetőségét, hogy bepillantást nyerjünk a férfi és női társadalmi szerepek változásába a Monarchia, a két világháború közötti és a második világháború utáni Magyarország idején. A rendszerváltás utáni tankönyvekkel terjedelmi okok miatt nem foglalkozom.

Kulcsszavak: eszperantó; tankönyvek; társadalmi szerepek

Szakirodalom:

Antal, L. (1976). *A tartalomelemzés alapjai*. Magvető Kiadó.

Hidasi, J. (2008). *Interkulturális kommunikáció*. Scolar.

Horváth, Á., & Andor, M. (1980). Társadalomkép az általános iskolai olvasókönyvekben (Tartalomelemzés). In M. Karlovitz (Ed.), *Tankönyvekről – mindenkinek* (pp. 104–126). Tankönyvkiadó.

Huszár, Á. (2009). *Bevezetés a gendernyelvészetbe*. Tinta Könyvkiadó.

Huszár, Á. (2011). *A nő terei*. L'Harmattan Kiadó, Könyvpont Kiadó.

Karlovitz, J. (2001). *Tankönyv – elmélet és gyakorlat*. Nemzeti Tankönyvkiadó.

Krippendorff, K. (1995). *A tartalomelemzés módszertanának alapjai*. Balassi Kiadó.

Mészáros, I. (1989). *A tankönyvkiadás története Magyarországon*. Tankönyvkiadó, Dabasi Nyomda.

Szabó, G. Z. (1978). *Ne sajnálja a száját kinyitni. Társadalmi szokások a nyelvkönyvek tükrében*. Magvető Könyvkiadó.

YASASHII NIHONGO OR “EASY JAPANESE” AS SEEN BY FOREIGN LEARNERS OF JAPANESE

Dávid Horváth

Budapest Business University

Eötvös Loránd University

horvath.david@uni-bge.hu

The term Yasashii Nihongo or “Easy Japanese” (Sato, 2004) was coined after the Great Hanshin (Kobe) earthquake, when it became clear that it was difficult to communicate with foreigners affected by the disaster, many of whom did not speak Japanese or English. Thus, the need for an easy-to-understand way of communicating in times of disaster was born. Today, it has grown into a movement that promotes the use of simple Japanese language in everyday life and it strives to make it easier to communicate with foreign workers, tourists and foreign children growing up in Japan. The movement does not put pressure on foreigners to learn as much Japanese as possible but encourages Japanese people to consciously use simple language even in official situations.

On the other hand, there is still a very strong native speaker bias in Japan (Takeuchi, 2023), and in official situations the language requirements for foreigners are very high, whether for employment or visa applications. Therefore, Yasashii Nihongo is caught between two conflicting expectations: its proponents see it as a way to facilitate the integration of foreigners, but there are also those who would support other methods facilitating communication, e.g., the use of English.

This presentation explores the Yasashii Nihongo phenomenon from the perspective of language learners, focusing on the communication channels and interfaces that a student travelling to Japan as a foreign exchange student encounters in their home country or in their new community in Japan, contrasting the situation of temporary workers from Southeast Asia.

Keywords: ChatGPT; artificial intelligence; academic writing; corpus linguistics

References:

- Sato, K. (2004). *Saigaiji no gengohyougen wo kangaeru*. Nihongogaku.
Takeuchi, J. D. (2023). *Language ideologies and L2 speaker legitimacy: Native speaker bias in Japan*. Multilingual Matters.

HALLGATÁS AZ ISKOLÁBAN

Jani-Demetriou Bernadett

Eötvös Loránd Tudományegyetem

jani.bernadett@gmail.com

Az emberek között kialakuló csönd általában kínos, kerülendő. A csönd azonban a beszéd szituációjától függően többféle jelentést is közvetíthet. Ha nem csak a beszéddel szembeni kontrasztként gondolunk rá, a csönd igen beszédes lehet; szituációtól és kontextustól függően kifejezhet tiszteletet, odafigyelést, érzelmeket, de lehet a hatalom vagy az azzal való szembenállás jele is.

A beszéd oppozíciójaként megjelenő csönd dichotomikus elrendeződése helyett jelen előadás a bahtyini heteroglosszia elmélet (Bahtyin, 1986) alapján a csöndre olyan kontextusba ágyazott cselekvésként utal, melyet a kommunikáció részeként a különböző társadalmi szerepek, kulturális modellek és nyelvi ideológiák alakítanak. Bahtyin (1986) szerint a beszédben jelen levő centripetális és centrifugális erők állandó egymásra hatása feszültséget eredményez. A különböző beszélői hangokban megjelenő társas jelentések, illetve azok reflexiói és értékelései a feszültség forrásaiként alakítják a beszédet. Ebben az értelmezésben az interakcióban előálló csönd a feszültség egy diszkurzív kifejeződési formája, mely társadalmi szerepviszonyokat is megjelenít. Mindezek vonatkoztathatók egy iskolai közösségre is: az iskola hierarchikus struktúrára épülő intézmény (Fairclough, 1989), szereplői között különböző hatalmi és társas viszonyok léteznek, melyeket a tanórai csönd is diszkurzívan alakít. A csönd elemzésével megismerhetők az iskolai közösségben létrejövő szerepviszonyok és az érvényes kulturális modellek.

Jelen előadás tanórai környezetben vizsgálja a tanár-diák kommunikációban létrejövő csönd lehetséges jelentéseit; milyen kontextusokban jön létre, illetve mit fejez ki az adott szituációban. Az előadásban egy nyelvészeti etnográfiai szemléletű vizsgálat adatai kerülnek bemutatásra, melyek videófelvételen rögzített tanórákról származnak egy észak-magyarországi kisváros városi általános iskolájából. Az iskola tanulói között az utóbbi években egyre nagyobb számban jelennek meg a városban romaként regisztrálódó diákok, egy szegregációt megszüntetni célzó iskolaösszevonás eredményeként. Amellett érvelek, hogy az iskola közösségében történő változást kísérő nyelvi ideológiák megmutatkoznak a helyi iskolai diszkurzusokban. A csönd mint a feszültség diszkurzív megjelenési formája indikálja az iskolában bekövetkező változásokat. A tanár-diák kommunikációban létrejövő új diszkurzív stratégiák – például a csönd – vizsgálata hozzájárul annak megértéséhez, hogy a változó iskolai környezetben hogyan alakulnak a különböző csoportok és társas viszonyok.

Kulcsszavak: csönd; feszültség; heteroglosszia; tanár-diák kommunikáció; roma tanulók

Szakirodalom:

- Bahtyin, M. M. (1986). A beszéd műfajai. In M. M. Bahtyin, *A beszéd és a valóság: Filozófiai és beszédelméleti írások* (pp. 357–419). Gondolat.
- Fairclough, N. (1989). *Language and power*. Longman Inc.

TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT FIATALOK FELOLVASÁSA

Jankovics Julianna

Eötvös Loránd Tudományegyetem
BGéSZC – Öveges József Technikum és Szakképző Iskola

jankovicsjuli@gmail.com

A mai magyar társadalomban különböző csoportokat kisebbségben élőként tartunk számon, ám rendkívül fontos, hogy ezekről a populációkról minél szélesebb ismereteink legyenek. A tanulásban akadályozottak beszédét, szókincsét, szövegértését magyar nyelven egyre gyakrabban vizsgálják (l. például Józsa et al., 2014; Macher, 2007; 2009; 2017), ám ezen személyek beszédének szupraszegmentális szerkezete egyáltalán nem kutatott terület hazánkban. A jelen kutatás célja feltérképezni a tanulásban akadályozott (enyhe értelmi fogyatékos) fiatalok és a kontrollszemélyek felolvasásának időviszonyait és alaphangjellemzőit. A nemzetközi szakirodalom elsősorban a különböző szindrómával élő személyek beszédéről ad információt, így a kutatás hipotéziseit a saját vizsgálataimon kívül ezekre alapozva fogalmaztam meg:

1. különbség mutatkozik a tanulásban akadályozott személyek és a kontrollszemélyek felolvasásának temporális szerkezete között;
2. a háromszori felolvasás temporális szerkezete eltér egymástól;
3. különbség tapasztalható a tanulásban akadályozottak és a kontrollszemélyek felolvasásának alaphangszerkezete között;
4. a háromszori felolvasás alaphangszerkezete nem tér el egymástól jelentősen.

A kutatásban részt vevő személyek közé 8 tanulásban akadályozott nőt (átlagéletkor: 19,4 év) és 8 tanulásban akadályozott férfit (átlagéletkor: 19,6 év), míg a kontrollszemélyek közé szintén 8 nőt (átlagéletkor: 20,0 év) és 8 férfit (átlagéletkor: 19,5 év) soroltam. Mindegyik kísérleti személy állapotát a szakértői bizottságok által kiállított dokumentumban található BNO-kód és IQ-érték alapján állapítottam meg. Mindegyik adatközlővel egy rövid párbeszédet rögzítettem háromszori felolvasásban (Bóna et al., 2014). A saját gyűjtésű hangfelvételeket a Praat programban (Boersma & Weenink, 2021) szegmentumszinten annotáltam, majd szkript segítségével végeztem el a számításokat.

Az előzetesen megfogalmazott hipotézisek teljesültek. A jelen vizsgálat eredményei bővíthetik a tanulásban akadályozott személyek beszédprodukciónak kapcsolatos ismereteket, amelyek mind a gyógypedagógia, mind a nyelvészet számára fontos adalékként szolgálhatnak a tipikus fejlődésű beszélőkkel való összevetésben.

Kulcsszavak: tanulásban akadályozott; felolvasás; temporalitás; alaphangszerkezet

SEMIOTICS OF CROSS-CULTURAL ADVERTISING: THE CASE OF FIAT

Alisa Kasianova¹ – László Kovács²

1 University of Pannonia

2 Eötvös Loránd University

kasianova.alisa@gmail.com

Today, international companies sell their goods and services abroad, which allows them to increase their customer reach. Doing so, they face a challenging task: to advertise effectively to linguistically and culturally diverse audiences. As several recent studies proved, it is important to adapt the language and focus of advertisements to the target culture and consider national values, motivations and purchase habits of customers.

The purpose of the current research is to explore the connection between cultural differences and advertising through the example of Fiat's Facebook advertisement posts targeting German, Italian and Hungarian consumers.

For the analysis, Italian-language, German-language and Hungarian-language posts published within six months were collected from the official Facebook page of Fiat through continuous sampling method.

The research combines the concepts and theories of different disciplines: applied linguistics (verbal and visual semiotics), intercultural communications and marketing. The study is based on the cultural dimensions theory of Hofstede: they were determined for each advertisement based on the verbal and visual semiotic signs used in each post. Finally, marketing indicators of customers' engagement - the number of likes, comments and shares - were used to measure the audience's reaction to specific advertisements.

The semiotic analysis of advertisements based on Hofstede's cultural dimensions revealed that the cultural values the company appeals to vary depending on the target region. Besides, the advertising styles of the German, Italian and Hungarian pages of Fiat differed in the use of certain visual and verbal signs, such as emojis and hashtags. The analysis of the customers' engagement indicated that not only the cultural values, but also specific marketing strategies and style contribute to the persuasive effect of the advertisements.

To conclude, the research demonstrates cross-cultural advertising solutions of Fiat and proves the importance of adapting the language of advertisements to the cultural values of the target regions.

Keywords: intercultural communication; semiotics; signs; advertising; culture; Hofstede's cultural dimensions

NATIVES AND NON-NATIVES SPEAKERS OF ENGLISH: ARE WE SETTLED?

Maram Khamaiseh

Eötvös Loránd University

emadmaram96@gmail.com

With the global spread of the English language, there has been growing interest in redefining terms and concepts in connection with it (Medgyes, 2017). One of the concepts that may be worth researching is “native speaker”. The concept has to be reinterpreted for three reasons: 1) non-native speakers (NNSs) outnumber native speakers (NSs) (Crystal, 2003); 2) the change in the sociolinguistic reality of the language; and 3) the “inferiority complex” (Medgyes, 1994, p. 40) of NNSs about their knowledge of the language. Nevertheless, there has been little research in the ELF field regarding the perceptions of NNSs of English NSs. Therefore, the aim of this qualitative research is threefold: 1) to briefly review what has been proposed in the literature regarding the characteristics of NSs; 2) to empirically investigate ELF speakers’ views of the characteristics of NSs; and 3) to compare the findings of the study to what has been proposed in the literature. The qualitative data comprised responses to a post on the researcher’s Facebook account. Twenty-three ELF NNSs voluntarily participated by commenting on the published post. Thematic analysis was used to analyze a corpus of 1751 words written as comments. The results showed that NSs were defined by five categories: mother tongue, English countries, fluency, skills, and education. The first three categories reflect the typical view that was confirmed in the literature. The last two categories express new perspectives on English NSs. The clear-cut boundaries of whom to consider a native speaker of English remain unsettled (Seidlhofer, 2011). However, it is also essential to understand how the term has changed over the years in light of the dominant use of English as a lingua franca.

Keywords: ELF; perceptions; native speakers; non-native speakers; characteristics

PACKAGING SELLS: TERMÉKCSOMAGOLÁSOK NYELV(ÉSZET)I ÖSSZEFÜGGÉSEI

Kovács László

Eötvös Loránd Tudományegyetem

kovacs.laszlo@sek.elte.hu

Marketing, illetve márkakutatás és egyes nyelvészeti (rész)diszciplínák összefüggéseinek vizsgálata egyre nagyobb népszerűségnek örvend nyelvészek és marketingszakemberek körében. Ezek a kutatások vagy valamely nyelvi jelenség szerepét mutatják be a marketing tágabb kontextusában, vagy a marketing egy részterületén – legtöbbször esetben a reklámokban – használt és használható nyelvi elemeket elemzik.

Az előadás a marketing és a nyelvészet közötti lehetséges kapcsolódási pontok közül egy kevésbé vizsgált területet jár körül: célja, hogy bemutassa termékcsomagolások nyelvi összefüggéseit.

Ehhez az előadás először a csomagolásokon használt kötelező és opcionális nyelvi elemeket ismerteti, majd egy egyetemi hallgatók körében 2023-ban végzett empirikus kutatás eredményeit elemzi. Rámutat, hogy a csomagolásokon használt megfogalmazások akkor is hatékonyak, ha azokat leendő gazdasági szakemberek – marketingtanulmányokat is folytató egyetemi hallgatók – olvassák. Az előadás ezzel arra hívja fel a figyelmet, hogy a nyelvi elemek megválasztása csomagolásokon nagyban befolyásolja a termékek értékesíthetőségét: a csomagolásokon használt megfogalmazások és nyelvi elemek ugyanis előre tervezetten hívnak elő bizonyos képeket a fogyasztó elméjéből.

Kulcsszavak: termékcsomagolások; marketing; marketingnyelvészet

**MULTIVOKALITÁS ÉS NŐKÉPEK:
MOLDVAI CSÁNGÓ NŐK REPREZENTÁCIÓJA
(A RÉSZVÉTELI SZOCIOLINGVISZTIKA EGY NYELVI
REVITALIZÁCIÓS PROGRAM KÖRÜL C. WORKSHOP ELŐADÁSA)**

Lajos Veronika^{1,2} – Botezatu Isabela³ – Barabás Blanka¹

¹Eötvös Loránd Tudományegyetem

²Miskolci Egyetem

³Szegedi Tudományegyetem

lajosvera@yahoo.co.uk

A moldvai csángóknak is nevezett moldvai magyarokkal foglalkozó kutatások és különösen a néprajzi, kulturális antropológiai szakirodalom a csángó asszonyokat főként a folklór, a gyógyítás és a szakrális kommunikáció specialistáiként emelte be a tudományos kánonba (lásd például Szegő Júlia gyűjtését vagy Jánó Ferenc Ilona látomásait). Ilyen minőségükben pedig ezek a nők rendszerint olyan személyek, akik különböző titkok és természetfeletti tudások letéteményesei. Vannak olyan nyelvészeti kutatások, amelyek a nők szerepét emelik ki a nyelvcsereben (pl. Gal, 1979) vagy a nyelvmegtartásban (pl. Smith-Christmas, 2016). Vajon miként válik láthatóvá a moldvai magyar nők ettől eltérő hétköznapi világa? Hogyan lehet a moldvai csángó nők tapasztalatáról és világértelmezéséről úgy beszélni szaknyelven, hogy az ne az elnyomás, a kiszolgáltatottság, a keserűség, a nyelvet őrző vagy éppen a nyelvcsere folyamatát nyelvi gyakorlataival támogató asszony, netán a folklór specialista hangján szólaljon meg? Vajon miként mutatná be önmagát egy fiatal moldvai nő a 21. század elején?

Előadásunkban moldvai csángó nőképeket kívánunk értelmezni. Ezek egy olyan részvételi nyelvészeti etnográfiai kutatás során keletkeztek, amelynek alanyai a magyar nyelvi revitalizációban érintett moldvai fiatal nők. A mémek formájában létrejött multimodális önreprezentációkat a projektet vezető helyi kutató, Botezatu Isabela mutatja be a konferencia résztvevőinek. Célunk a nyelvi és egyéb társadalmi gyakorlatokra vonatkozó domináns narratíva megkérdőjelezése úgy, hogy nem pusztán teret teremtünk a moldvai fiatal nők önreprezentációjára, hanem a megkérdőjelezés folyamatát az előadók – helyi és nem helyi szereplők – közötti dialógusra és az értelmezések közötti egyezkedés megkezdésére alapozzuk (multivokalitás ígérete).

Kulcsszavak: nők; reprezentáció; részvételi kutatás; nyelvészeti etnográfia

A KORPUSZHASZNÁLAT SZEREPE A NYELVI TANÁCSADÓI MUNKÁBAN

Ludányi Zsófia

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont

ludanyi.zsofia@nytud.hu

A szövegekkel való professzionális foglalkozás során a nyelvhasználók számos összetettebb nyelvi problémával szembesülnek, amelyek megoldásában nyelvi tájékoztatásra van szükségük. A felmerülő nyelvi problémák kezelésének egyik módja, ha a nyelvhasználók nyelvi tanácsadással foglalkozó intézményekhez fordulnak, amelyek átjárhatóságot biztosítanak a nyelvmenedzselés (Jernudd & Neustupný, 1987) egyszerű és szervezett formái között (Kimura & Fairbrother, 2020).

Az előadás a Nyelvtudományi Kutatóközpont (NYTK) nyelvi közönségszolgálatának munkáján keresztül (Ludányi et al., 2022) azt mutatja be, hogy a nyelvi tanácsadás során milyen esetekben célravezető a korpuszadatok használata. A nyelvi tanácsok kidolgozása esetén ugyanis elengedhetetlen a nyelvtudományi háttér figyelembevétele, az adatalapú szemlélet érvényesítése, egyes esetekben az egyes nyelvi problémákhoz kapcsolódó nyelvi adatok láthatóvá tétele is. A kutatás az NYTK nyelvi közönségszolgálatának kb. 10 000 e-mailt tartalmazó adatbázisában vizsgálja azokat a kérdéseket, amelyek megválaszolásában a nyelvi tanácsadó korpuszalapú vizsgálatot is végzett (~ 150 e-mail). Az eredmények azt mutatják, hogy a korpuszlekérdező eszközök, nyelvészeti szövegkeresők használata alapvetően az összetettebb a nyelvhasználati kérdések megválaszolásában, a kérdéses nyelvi jelenség használati értékének bemutatásában jelent hatékony segítséget, míg a közönségszolgálathoz lényegesen nagyobb számban érkező helyesírási kérdések megválaszolásában csak ritkán van szükség korpuszadatokra. A helyesírási kérdések megválaszolása esetén ugyanis a normaközvetítés az alapvető cél, így az írásgyakorlat feltérképezésére csak a helyesírási kodifikáció hiánya vagy ellentmondásossága esetén van szükség. Az előadás a feldolgozott adatbázisból néhány konkrét kérdést kiemelve mutatja be a tanácsadásban érvényesített gyakorlatokat.

Kulcsszavak: nyelvmenedzselés; nyelvi tanácsadás; korpuszhasználat; nyelvi problémák; nyelvhasználati kérdés; helyesírási kérdés

Szakirodalom:

- Jernudd, B. H., & Neustupný, J. V. (1987). Language planning: For whom? In L. Laforge (Ed.), *Proceedings of the International Colloquium on Language Planning* (pp. 69–84.). Les Press de L'Université Laval.
- Kimura, G. C., & Fairbrother, L. (2020). *Language management approach to language problems: Integrating macro and micro dimensions*. John Benjamins.
- Ludányi, Zs., Domonkosi, Á., Kocsis, Á., & Jakab, D. (2022). A nyelvi menedzselés szemlélete és a nyelvi tanácsadás. In A. Deme & Á. Kuna (Eds.), *Tanulmányok a nyelvészet alkalmazásainak területéről* (pp. 73–108). ELTE Eötvös Kiadó.

CONTROLLING CREAKY VOICE PERCENTAGES IN EMOTION-DRIVEN SYNTHESIZED SPEECH USING SPEAKER ADAPTATION BASED TEXT-TO-SPEECH SYNTHESIS

Ali Raheem Mandeel – Mohammed Salah Al-Radhi – Tamás Gábor Csapó

Budapest University of Technology and Economics

aliraheem.mandeel@edu.bme.hu

Text-to-Speech Synthesis (TTS) endeavors to construct speech signals that sound human from input text. End-to-end TTS models have recently been the foundation for speech synthesis. High-quality synthesized speech (e.g., natural, expressive, and similar to the original speaker) can be produced using these models. When the dataset used to train them is insufficient, these models are considered to have low-quality speech. Using speaker adaptation, also called speaker customizing or speaker cloning, is a crucial technique for resolving this problem. In speaker adaptation, a TTS model is trained on a large dataset and adapted to target speakers' small datasets.

The irregular vibration of the human vocal folds causes a condition known as the creaky voice, irregular voice, glottalization, or vocal fry (Laver, 1890). The perceived or emotional content of the expression may change when creaky voices are present. Creaky voice modeling has been demonstrated to improve synthetic speech's naturalness. A few attempts tried to invest creaky voices within Hidden Markov Model (HMM) to produce creaky synthetic voices. Regardless, end-to-end TTS models have not received significant attention in modeling creaky voice synthesis with a small dataset.

This paper proposes a TTS model to control the creaky voice percentages in the synthesized speech to deliver many emotional criteria. The end-to-end pre-trained FastSpeech 2 (on LJSpeech) is adapted to four target speakers using limited datasets (IEMOCAP Database). We select four emotion types (happiness, sadness, neutral, and anger) and automatically measure the creaky voice percentages in the produced speech. After that, FastSpeech 2 is trained with an extra parameter creaky percentage (CP) in the variance adaptor. During the inference stage, we experiment with four percentage values (5%, 10%, 15%, and 20%). The potential application of this research is the TTS extended with a creaky voice might be suitable for more expressive speech synthesis.

Keywords: speech synthesis; limited data; creaky voice

References:

Laver, J. (1980). *The phonetic description of voice quality*. Cambridge University Press.

INTERROGATIVE SENTENCES PROSODY IMPROVEMENT IN SPEECH SYNTHESIS USING SPEAKER ADAPTATION

Ali Raheem Mandeel – Mohammed Salah Al-Radhi – Tamás Gábor Csapó

Budapest University of Technology and Economics

aliraheem.mandeel@edu.bme.hu

Text-to-Speech Synthesis (TTS) aspires to create speech signals from intake text that appear human. End-to-end TTS systems make a superior synthesized speech that sounds natural, expressive, and similar to the original speakers. These models are deemed to have poor speech quality when the dataset used to train them is limited. An essential technique for resolving this problem is speaker adaptation, also known as speaker customizing or speaker cloning. A TTS model is trained on a large dataset and then adapted to target speakers' small datasets. Moreover, they still lack simple user controls for prosody. Given the wide range of question types, it can be challenging to model interrogative sentence prosody. Another difficulty is that synthesized intonation frequently needs more precision, richness, and detail when there is a dearth of adaptation data from particular sentence types.

This paper enhanced English interrogative sentence prosody modeling of speech synthesis in an end-to-end TTS model (FastSpeech 2) to generate more conversationally applicable speech. The adaptation data sentences were chosen based on the interrogative sentences' existence. We adapted FastSpeech 2 with two small adaptation dataset scenarios. The first dataset was the sentences with frequent interrogative sentences, while the second dataset was the declarative sentences. We chose two speakers (a male and a female voice) from the Hi-Fi multi-speaker dataset. We conducted objective and subjective evaluations to test our synthesized speech prosody. The findings demonstrate that the proposed model performs astonishingly well regarding intonation. For instance, a MUSHRA-like subjective listening test with 17 subjects revealed distinctly better intonation patterns when using the interrogative dataset than the declarative one. This model has potential applications for the visually impaired and Chatbots / Voice Bots.

Keywords: speech synthesis; limited data; speech prosody

A *TEHÁT* GYAKORISÁGA ÉS FUNKCIÓI SPONTÁN SZÖVEGEKBEN, IDIOLEKTÁLIS NÉZŐPONTBÓL

Markó Alexandra^{1,2} – Főző Eszter¹ – Gráczki Tekla Etelka²

¹NBSZ Szakértői Intézet

²HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont

marko.alexandra.phd@gmail.com

A hangzó nyelvi viselkedés idiolektális sajátosságai támpontul szolgálhatnak mind a nyelvész szakértői, mind a hangszakértői munkában. A spontán beszéd jellegzetességei megmutatkozhatnak az írott nyelvhasználat különféle szövegműfajaiban (pl. blogbejegyzés, csetszövegek, SMS-ek), másrészt az akusztikai elemzésre nem vagy kevéssé alkalmas (pl. zajos, egyszerre beszélést tartalmazó) hangfelvételek szöveganyaga alapján is levonhatók következtetések a beszélő személyére vonatkozóan. Ezen idiolektális sajátosságok közül kitüntetett szerepük van a lexikális jellemzőknek.

A jelen kutatás a *tehát* kötőszó/diskurzusjelölő előfordulási gyakoriságát és funkcióit vizsgálja 32 beszélő spontánbeszéd-anyagában, két időpontban (10 éves eltéréssel) a BEA adatbázis és a Longitudinális korpusz alapján. Elemezzük a relatív gyakoriságot, azaz a beszélő összes szószámához viszonyítva a *tehát* előfordulási számát. A korpuszban (elemzésünk szerint) a *tehát* három (tágon értelmezett és gyakran érintkező) funkciókörben jelentkezik, a) kauzalitást kifejező kötőszóként; b) valamilyen „reformulálás”-t bevezető elemként (ide soroltuk a kifejtést, értelmezést, összegzést, példát és a megakadásjelenség javítását bevezető *tehát*-okat); valamint c) az előbbi két kategóriába nem sorolható elemeket, amelyek esetében pusztán kapcsoló funkciót azonosítottunk.

Az első eredmények alapján a *tehát* gyakorisága nagy (a szakirodalom alapján igen gyakori *hát* diskurzusjelölőéhez hasonló mértékű). A beszélők többségénél a relatív gyakoriság nem tért el jelentősen a két felvételi időpont között, ugyanakkor vannak olyan beszélők is, akiknek az esetében nagymértékű változást láttunk ebben a paraméterben. A funkciókat tekintve a *tehát* szinte minden beszélő esetében a leggyakrabban „reformulálás”-ként jelentkezett, mindkét felvételi időpontban. Vizsgáltuk még a *tehát hogy* kötőszókapcsolatot is, amely kevés beszélőnél, de nagy számban jelentkezik, a 10 évvel későbbi felvételeken. Az eddigi adatok alapján pusztán a *tehát* használati mintázatainak elemzése a beszélők elkülönítésében nem kecsegtet haszonnal, de a *tehát hogy* szókapcsolat gyakori használata esetleg szolgálhat az azonosítás egyik szempontjaként a szakértői munkában.

Kulcsszavak: idiolektus; „*tehát*” kötőszó/diskurzusjelölő; gyakoriság, funkciók

A kutatást az NKFIH az FK128814-es és az Európai Unió az RRF-2.3.1-21-2022-00004 azonosítójú, Mesterséges Intelligencia Nemzeti Laboratórium projekt keretében támogatta.

NOISES IN COMMUNICATION: THE DIFFICULTIES OF HUMANITARIAN INTERPRETING WITH REFUGEES OF WAR

János Nagy

University of Pécs

drnagyjanos73@gmail.com

Since February 24, 2022, the beginning of the war in Ukraine, professional and non-professional interpreters in Hungary have been trying to facilitate communication for Ukrainian refugees in different formal, medical and humanitarian situations. This presentation wants to describe their work and the different translational situations with the help of different communication models.

Successful translation models often incorporate communication models to explain the effective transfer process. These models call disturbing factors of ineffective or unsuccessful language mediation noise (Bafnlund, 1970; Schramm, 1977; Shanon & Weaver, 1949). Current research identifies five types of noises (Kobiruzzaman, 2019): physical, physiological, psychological, semantic, and cultural.

I will explain how these noises influence communication effectiveness based on three different case studies.

Keywords: social interpreting; communication model; noise; barrier

ANGOL NYELVŰ GYERMEKIRODALMI MŰVEK TANÓRAI ALKALMAZÁSA NYELVTANÁR-JELÖLT SZEMMEL

Nagy-Kolozsvári Enikő^{1,2} – Győri János²

¹II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

²Eötvös Loránd Tudományegyetem

nagy-kolozsvari.eniko@kmf.org.ua

Az autentikus (nem oktatási céllal, anyanyelvi szerzők által írt) gyermekirodalmi (GYI) művek használata számos előnnyel jár az idegennyelv-oktatásban. Fejlesztik a nyelvi és kommunikációs készségeket, felkeltik a nyelvtanulás iránti érdeklődést, motiválóak, hiteles nyelvi mintát adnak, tükrözik a célnyelvi kultúrát és hagyományokat, valamint fejlesztik az empátiát és a szociokulturális tudatosságot. Előadásunkkal szeretnénk bemutatni az autentikus GYI művek idegennyelv-oktatásban betöltött szerepét, és az ehhez kapcsolódó fogalmakat, ismertetni az autentikus és a szintezett olvasmányok (graded readers) közti különbségeket, valamint az alkalmazásuk előnyeit és hátrányait.

Kutatásaink során vizsgáltuk már az angoltanárok angol nyelvű GYI művek oktatásban való alkalmazásához fűződő attitűdjét, illetve a tanárjelöltek saját nyelvtanulásuk során szerzett tapasztalatait. Kutatásunk jelen szakasza a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola angol szakos hallgatói (N=22) körében zajlott, akik a pedagógiai gyakorlatuk során kipróbálták egy autentikus GYI-i mű tantermi alkalmazását, előkészített óravázlatok alapján. Egységesen zajlott a mese (The Very Hungry Caterpillar) feldolgozása 11 különböző iskola 3-4. osztályában. Ezt követően a hallgatók körében online kérdőíves felmérést végeztünk, melyben a gyakorlat során szerzett tapasztalataikra voltunk kíváncsiak. Többek között arra kerestük a választ, hogy miért látják a hallgatók eredményesnek a GYI-i művek használatát, milyen nehézségekbe ütköztek, illetve a jövőben használnának-e GYI-i műveket a saját oktatási repertoárjukban.

Kutatási adataink elemzése során arra a következtetésre jutottunk, hogy a hallgatók szerint a mese felkeltette a tanulók érdeklődését, szívesen részt vettek a hozzá kapcsolódó feladatokban, motiváltak voltak, könnyen sajátították el az új szavakat, otthon is szívesen készítették el a tanórához kapcsolódó feladatokat. Nehézségként említették, hogy saját maguk is bizonytalanok voltak a mesealapú óra sikerességében, gondot okozott az időmenedzsment és túl nagy létszámú osztályban (27 fő) a rend fenntartása, valamint az alacsony heti óraszám.

Megállapíthatjuk, hogy a mese-alapú nyelvoktatás a pedagógiai gyakorlat során pozitív eredményeket hozott, a pedagógusjelöltek nyitottak és érdeklődőek: 14 fő határozottan alkalmazni tervezi a meséket az angol nyelv oktatása során. Jelentős előrelépést jelenthet egy speciális kurzus bevezetése a képzés során, melyen a hallgatók elsajátíthatják a GYI-i művek tanórai alkalmazásának lehetőségeit.

Kulcsszavak: autentikus; gyermekirodalom; idegennyelv-oktatás

RITUAL BEHAVIOUR IN PUBLIC LANGUAGE USE OF CHINESE ENTERPRISES

Puyu Ning

HUN-REN Hungarian Research Centre for Linguistics

ning.puyu@nytud.hu

The purpose of the present exploratory study is to investigate ritual public language use. Specifically, I study public ritual language use by Chinese publicly traded corporations in overseas markets. Such discourse uses English as a lingua franca, and it represents an important facet of public discourse in the business world in Europe. I analyse shareholder letters in annual reports of ten Chinese enterprises released over the past five years. These letters were composed by the top executives of these businesses, thus, presented a direct line of communication to shareholders, potential investors, and the general public. The study follows a bottom-up approach: I combine a rhetorical move analysis with the interactional study of speech acts to analyse the above-outlined texts. Along with rhetoric move and speech acts, we also examine the use of pronouns in order to explore how corporations represent themselves through ritual behaviour in public discourse. Considering the importance of the public language use of Chinese companies in Europe, the topic studied, and the approach proposed make a strong contribution to the present conference.

Keywords: interaction ritual; Chinese; shareholder letter; speech act; pronoun

KÖZÉPISKOLAI TANULÓK OLVASÁSI JELLEMZŐINEK VIZSGÁLATA

Németh András

Eötvös Loránd Tudományegyetem

neand97@gmail.com

A tanulás egyik nélkülözhetetlen feltétele az értő olvasás, vagyis a jó olvasási készség. A középiskolába járó tanulók számára elvárásként fogalmazódik meg, hogy hangosan is jól tudjanak olvasni. Ez a képesség fokozatosan alakul ki, fejleszthető, valamint kapcsolatban áll a tanulók olvasási szokásainak egyéni jellegzetességeivel.

A kutatás célja a középiskolás korosztály olvasási jellemzőinek vizsgálata. A kutatás megkezdése előtt a következő kérdések merültek fel:

- 1) Milyen temporális sajátosságok jellemzik a középiskolás diákok felolvasását?
- 2) Milyen gyakoriak a megakadásjelenségek, illetve a hezitálások?
- 3) Milyen különbségek figyelhetők meg a lassabban, illetve a gyorsabban olvasó diákoknál?

Hipotézisek: 1) A diákok beszédtempóját befolyásolja a szünetek megtartása. 2) A megakadásjelenségek és a hezitálások gyakorisága eltérést mutathat a gyorsabban és a lassabban olvasó diákok esetében. 3) Az átlagosnál gyorsabban olvasó diákoknál gyakrabban fordulhatnak elő megakadásjelenségek, míg az átlagosnál lassabban vagy túl lassan olvasók felolvasása monoton jellegű lehet.

A kutatásban 20 tizenhat és tizenhét év közötti, nyelvi tagozatos előkészítő osztályba járó, 10. évfolyamos tanuló vett részt. A diákok a BEA adatbázisban is szereplő szöveget (Méreg vagy vitamin?) nem tanórai környezetben olvasták fel. A felolvasásokról diktafonos hangfelvétel készült. A hangfelvételek elemzésekor a következő szempontok lettek figyelembe véve: a beszédtempó, a megakadások gyakorisága, a hezitálások és a „virtuális mondatok” szerkezete.

A vizsgálat alapján a következő állítások fogalmazhatók meg.

- 1) A beszédtempó összefüggést mutat a tanulók nyelvhasználati jellemzőivel.
- 2) A megakadásjelenségek gyakorisága hatással volt a tanulók beszédére, hiszen megtörték az olvasás folyamatosságát, de a felolvasott szöveg tartalmához nem járultak hozzá.
- 3) A „virtuális mondatok” szerkezete jelentős hatással volt az olvasott szöveg tartalmi-logikai egységére.

Összességében megállapítható, hogy a középiskolás tanulók olvasási jellemzőinek vizsgálatakor a tanulók nyelvi fejlődésére és kompetenciaszintjére is lehet következtetni. Az eredményekből jól látszik, hogy a helyesen megválasztott beszédtempó lényeges tényezője az értő olvasásnak, illetve a megakadásjelenségek észlelésére és javítására a tanulók képesek, de ez nem minden esetben valósul meg.

Kulcsszavak: középiskolai tanulók; olvasási jellemzők; értő olvasás

RESEARCH ON EMOTIONS IN L2 LEARNING AND TEACHING: A SILVER BULLET OR A WILD GOOSE CHASE?

Mirosław Pawlak

Adam Mickiewicz University

pawlakmi@amu.edu.pl

Recent years have seen a proliferation of studies on the role of emotions in L2 learning and teaching. What is of particular importance, under the influence of positive psychology (MacIntyre & Gregersen, 2012), studies of this kind have moved away from an almost exclusive focus on the negative emotion of anxiety to include a wide range of both positive and negative emotions, such as enjoyment, curiosity, boredom or hope (cf. Dewaele & Li, 2020; Kruk & Pawlak, 2022; Pawlak & Kruk, 2022; Plonsky et al., 2022). Although research of this kind has produced a huge body of valuable empirical evidence, most investigations have focused on exploring the causes and manifestations of different emotions or the links between such emotions and other individual differences variables, sometimes also including L2 attainment. At the same time, intervention-based studies that would explore what can be done to modify learners' affective states in order to enhance the process of L2 learning and teaching as well as its outcomes have been few and far between, to say the least. This inevitably raises the crucial question concerning the relevance of the available research on emotions to everyday L2 pedagogy. The main aim of the paper is to critically evaluate this issue, emphasizing the ways in which teachers can really be expected to draw on the current body of research to enhance their instructional practices, but also pointing to the ways in which this line inquiry could better inform practitioners in the future.

Keywords: emotions; L2 pedagogy; intervention-based studies

A HIBA NEM VÉSZ EL, CSAK ÁTALAKUL: HIBATÍPUSOK A GÉPILEG ELŐFORDÍTOTT, UTÓSZERKESZTETT ÉS LEKTORÁLT SZÖVEGEKBEN

Robin Edina¹ – Seidl-Pécs Olívia²

¹Eötvös Loránd Tudományegyetem

²Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

robin.edina@btk.elte.hu

A technológiai fordulat és azon belül is a gépi fordítás fokozatos térhódítása miatt a 21. századi fordítóiparnak fel kell készülnie a célnyelvi szövegekben előforduló hibák eloszlásának és jellemző tipológiájának változására. A minőségbiztosítás érdekében a folyamat szereplőinek szükséges tisztában lenniük azokkal a kockázatokkal, amelyeket a fordítástechnológiai eszközök bevonása jelent a fordítási folyamatban. A gépileg fordított szövegek utószerveztése az egyre tökéletesebb fordítómotoroknak köszönhetően más javítási eljárás módokat igényel, mint a korábbi lektori munkafolyamatok. A hibák beazonosítása ma már korántsem magától értetődő, hiszen az utószerveztőnek a nyelviileg általában jól formált mondatokban kell a fordítás hatására megjelenő eltolódást, félrefordítást, terminológiai vagy nyelvi megformálási hibát megtalálnia. Kérdésként merül fel a fordítóipar és a fordítástudomány számára egyaránt, vajon az utószerveztés önmagában elegendő-e a gépileg előfordított szövegek minőségének biztosítására, vagy továbbra is szükség van a célnyelvi szövegproduktumot globális megközelítéssel ellenőrző és javító lektor munkájára. A Human-in-the-Translation-Loop kutatócsoport célja ennek a kérdésnek az empirikus eszközökkel történő tudományos vizsgálata. A jelen előadás azt kívánja bemutatni, milyen hibatípusok fordulnak elő a nyers gépi fordításban, milyen hibákat sikerül javítani az utószerveztés eredményeképpen, milyen hibák jellemzik az utószerveztett szövegeket, és hogyan járul hozzá a szövegminőség javításához a lektorálás. A kutatás során az Európai Bizottság Fordítási Főigazgatásától (DGT) megkapott európai uniós sajtóközleményeket elemeztünk az MQM Core hibatipológiáját felhasználva a hibák azonosítására. A kutatás eredményei azt mutatják, hogy az utószerveztők a fordítókhöz hasonlóan mikro-, illetve szegmensszinten közelítenek a fordított szöveghez, és a feldolgozást elősegítő makroszintű műveletek továbbra is a lektor szakértelmét igénylik a fordítási munkafolyamatban. Habár az utószerveztés során jelentős mértékben javul a célnyelvi szöveg minősége, nem minden problémát sikerül orvosolni, és számos befogadást akadályozó nyelvi anomália marad a fordításokban, amelyek azután a fordítómotorok tanulókorpuszába visszakerülve további problémákat okozhatnak a nyelvi közvetítésben.

Kulcsszavak: gépi fordítás; minőségbiztosítás; utószerveztés; lektorálás; hibatípusok

DISZLEXIA ÉS NYELVTANULÁS: MEGOLDÁSI LEHETŐSÉGEK A NYELVI RENDSZER ELSAJÁTÍTÁSI ÉS IDEGEN NYELVEK TANULÁSÁT ÉRINTŐ KIHÍVÁSAIRA

Schnell Zsuzsanna

Pécsi Tudományegyetem

schnell.zsuzsanna@gmail.com

Az előadás során betekintést nyerünk a diszlexia komplex problematikájának világába, árnyaltabb képet kapunk a társas és kognitív, elsajátítási tényezőkről melyek szükségszerűen szerepet kell, hogy játsszanak a pedagógiai módszerek kialakításában, s fontos megoldási lehetőségeket vázolunk fel a nehezített nyelvtanulás könnyítéséhez. E tényezők megértése hozzájárulhat ahhoz, hogy innovatív megoldások, új módszerek rajzolódjanak ki az eltérő, a gyermeki fejlődésben érintett fejlődési ill. neveléstudományi területeken.

Az előadás betekintést nyújt a szövegértési nehézségek, interpretációs és értelmezési problémák kognitív nyelvi és szociokulturális háttérbe (Csépe, 2014). Bemutatja azokat a pszicholingvisztikai, gondolkodáslélektani és nyelvi értelmezést érintő folyamatokat melyek hozzájárulnak az olvasás során jellemző vizuális integráción keresztüli jelentéskonstrukcióhoz valamint a helyes dekódolási, inferenciális folyamatokhoz, ill. ezek diszlexiában megjelenő nehezítettségének megértéséhez (Pléh, 2013; Pléh & Lukács, 2014; Schnell, 2016; 2022a; 2022b).

A nyelvfeldolgozás és a vizuális feldolgozás képességeinek nehezítettsége, ezek kognitív és szociokulturális háttérbe ágyazott problematikája tovább árnyalják a képet, így látható, hogy a diszlexia kérdésének megértése, feltérképezése egy alkalmazott vizsgáladási keretben helyezhető el: mind a kognitív nyelvészet, a kognitív pszichológia, a pszicholingvisztika, a társadalmi, didaktikai és pedagógiai ismeretek egységesítését és összegzését teszi szükségessé.

Az előadásban ismertetjük a diszlexia háttérben álló neurokognitív és mentális, társas ill. kognitív folyamatokat, melyek a nyelvi építkezésre hatással vannak mind az intézményes olvasástanítás, mind az idegennyelv tanulás során. A nehezítettség okait, jellemzőit felvázolva áttekintjük azon tényezőket melyek erősítése, lokális fejlesztése hozzájárulhat ahhoz, hogy a teljes nyelvi rendszert s annak kezelését hatékonyabbá téve segítsük az érintetteket a nyelvi építkezés útján. E technikákat az idegennyelvtanulásra alkalmazva jelentősen növelhetőek a sikerek. A tényezők ismertetése után áttekintjük azok nyelvvizsga-rendszerben való megjelenését valamint javasolunk az idegennyelv tanulás hatékonyságát növelő technikákat is, ezzel hasznos fogódzókat, gyakorlati tippeket és alkalmazott technikákat adva a diszlexia terén a nyelvi építkezéshez és az idegennyelv tanuláshoz. E technikák az anyanyelvről az idegennyelvre átemelve jelentősen javíthatják a diszlexiával élők nyelvtanulási sikereit élményeit és tapasztalatait.

Kulcsszavak: diszlexia; idegennyelv tanulás; transzparencia; nyelvfeldolgozás

Szakirodalom:

Csépe, V. (2014). Az olvasás zavarai és a diszlexia [Disorders of reading and dyslexia]. In Cs. Pléh (Ed.), *Pszicholingvisztika 1-2 [Psycholinguistics I-II.]* (1325–1343). Akadémiai Kiadó.

- Dalouso, M. (2012). *Supporting Learners with Dyslexia in the ELT Classroom*. Oxford University Press.
- Pléh, Cs. (2013). *A lélek és a nyelv*. [Soul and Language]. Akadémiai Kiadó.
- Pléh, Cs., & Lukács, Á. (2014). *Pszicholingvisztika I-II* [Psycholinguistics I-II.], Akadémiai Kiadó.
- Schnell, Zs. (2016). *Az elme nyelve: Társalgás és nyelvfejlődés* [Language in mind: Discourse and language development]. Akadémiai Kiadó. <https://10.1556/9789634544876>
- Schnell, Zs. (2022a). Towards inclusivity in education – Project based learning (PBL) and collaborative methodology to enhance 21st-century skills. *Studi Finno-Ugrici*, 2, 1–36. <https://doi.org/10.6093/1826-753X/9868>
- Schnell, Zs. (2022b). A nyelv mint rendszer [Language as a system]. In Cs. Pléh (Ed.), *Pszichológia* [Psychology] (pp. 411–479). Akadémiai Kiadó. <https://10.1556/9789634546399>

SOCIAL-COGNITIVE ASPECTS OF INTERPRETATION: DIDACTIC APPROACHES IN LANGUAGE PROCESSING AND ESL DIFFICULTIES IN DYSLEXIA

Zsuzsanna Schnell

University of Pécs

schnell.zsuzsanna@gmail.com

The interpretation of written texts, language processing in the visual domain, in other words, atypical reading abilities also known as dyslexia is an ever-growing phenomenon in today's societies and educational communities. The much-researched problem affects cognitive abilities, and coupled with normal intelligence normally manifests difficulties in the differentiation of sounds and orthography, and in the holistic processing of written words (Csépe, 2014). The factors of susceptibility are varied: social, cognitive psychological and linguistic factors interact with each other, and the reasons for the phenomenon cannot be narrowed down to neither genetic, nor purely environmental conditions (Daloiso, 2017; Pléh, 2013; Pléh & Lukács, 2014; Schnell, 2016; 2022a; 2022b).

The research outlined in the talk will explain the psycholinguistics of dyslexia on the basis of several empirical experiments and demonstrate how domain general abilities of inhibition, retrieval from the mental lexicon, priming, phonological processing, visual modality transfer affect successful language processing and interpretation.

Interpretation of visual stimuli are hindered, and the problem seems to be embedded in a sociocultural, psycholinguistic and cognitive background. This makes the picture even more complex, suggesting that the understanding and resolving of the issues of dyslexia has to be interdisciplinary, aided by several disciplines in the field of humanities and social sciences, and should be researched from an empirical approach, where the practical, educational corollaries can be analyzed on an applied basis.

The lecture sheds light on the applied, cognitive aspects of interpretation, social cognitive traits of language processing, the mental underpinnings of cognitive interpretation strategies in different languages (namely, Hungarian and English), offering an innovative, cooperation-based approach in finding solutions with a few applied techniques for success in foreign language learning that can be useful advice for the developers of testing methodologies and measures across ESL teaching and testing platforms.

Keywords: dyslexia; social cognition; transparency; modalities

References:

- Csépe, V. (2014). Az olvasás zavarai és a diszlexia [Disorders of reading and dyslexia]. In Cs. Pléh (Ed.), *Pszicholingvisztika 1-2* [Psycholinguistics I-II.] (1325–1343). Akadémiai Kiadó.
- Daloiso, M. (2012). *Supporting Learners with Dyslexia in the ELT Classroom*. Oxford University Press.
- Pléh, Cs. (2013). *A lélek és a nyelv*. [Soul and Language]. Akadémiai Kiadó.
- Pléh, Cs., & Lukács, Á. (2014). *Pszicholingvisztika I-II* [Psycholinguistics I-II.], Akadémiai Kiadó.
- Schnell, Zs. (2016). *Az elme nyelve: Társalgás és nyelvfejlődés* [Language in mind: Discourse and language development]. Akadémiai Kiadó. <https://10.1556/9789634544876>

- Schnell, Zs. (2022a). Towards inclusivity in education – Project based learning (PBL) and collaborative methodology to enhance 21st-century skills. *Studi Finno-Ugrici*, 2, 1–36.
<https://doi.org/10.6093/1826-753X/9868>
- Schnell, Zs. (2022b). A nyelv mint rendszer [Language as a system]. In Cs. Pléh (Ed.), *Pszichológia* [Psychology] (pp. 411–479). Akadémiai Kiadó.
<https://10.1556/9789634546399>

A KOLLABORATÍV ÍRÁS FOLYAMATÁNAK ÉS EREDMÉNYESSÉGÉNEK RÉSZVÉTELI VIZSGÁLATA EGYETEMI HALLGATÓKKAL

Szabó Gergely^{1,2,3} – Boda Kata^{1,2} – Marcell Soma^{1,2} – Bodó Csanád^{1,2}

¹Eötvös Loránd Tudományegyetem

²MTA–ELTE Kollaboratív Írás Kutatócsoport

³HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont

szabo.gergely@btk.elte.hu

Bár az írásbeliség számos területén egyre elismertebbé válik, hogy egy szöveg létrehozása nem egyetlen személy érdeme (Storch, 2019), az autonóm szerző ideológiája még mindig a szövegek előállításának meghatározó értelmezése. Annak azonban további vizsgálatok tárgyát kell képeznie, hogy vajon megváltozik-e ez az értelmezés azokban az esetekben, amikor az embereket közös írásra ösztönzik, azaz megosztják-e az érdemeket és a felelőségeket az írásban közreműködő személyek (Cuevas et al., 2016). Az ilyen beavatkozásokat eddig leggyakrabban nyelvtanulási kontextusokban vizsgálták, de sokkal szűkebb a szakirodalom arról, hogy az emberek hogyan működnek együtt írás közben függetlenül attól, hogy az írás milyen nyelven történik (Svenlin & Sørhaug, 2022). Az MTA–ELTE Kollaboratív Írás Kutatócsoport az írás folyamatát és eredményességét vizsgálja olyan írásgyakorlatokban, ahol az egyéni írástól eltérően alakul a résztvevők bevonódása, elköteleződése és felelőssége a szövegek létrehozásában. Az előadásban egy kis létszámú egyetemi szemináriumon végzett pilot vizsgálatot mutatunk be, ahol a hallgatók megismerkedtek a kollaboratív írás technikájával, gyakorolták azt, majd pedig közösen tervezték annak közoktatásban való felhasználását. A részvételi szociolingvisztikai kutatás (Bodó et al., 2022) alapelveit követve a vizsgálatba a résztvevők különböző módokon is bevonódtak, például saját írástevékenységük elemzése által. A pilot vizsgálat teljes adatbázisa 12 közösen írt írásműből, a szövegek létrehozása közben rögzített társalgásokból, az írásgyakorlatokat követően begyűjtött összesen 26 kérdőívből, 5 megbeszélés hanganyagából, a kutató-oktatók terepmunkanaplóiból, valamint 14 további elemző-tervező társalgás felvételéből áll. A vizsgálat előzetes eredményei alapján joggal következtethetünk arra, hogy az ilyen tevékenységek hozzájárulnak a közös és eredményes szövegalkotáshoz, valamint a többszörös szerzőség előnyeinek felismeréséhez.

Kulcsszavak: kollaboratív írás; írás; írásbeliség; részvételi szociolingvisztika

Az előadás a Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-23-4 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával, valamint az SZKF2022-6/2022 kódszámú MTA Közoktatás-fejlesztési Kutatási Pályázat részeként valósul meg.

Szakirodalom:

Bodó, C., Barabás, B., Fazakas, N., Gáspár, J., Jani-Demetriou, B., Laihonon, P., Lajos, V., & Szabó, G. (2022). Participation in sociolinguistic research. *Language and Linguistics Compass*, 16(4). <https://doi.org/10.1111/Inc3.12451>

Cuevas, I., Mateos, M., Martín, E., Luna, M., & Martín, A. (2016). Collaborative writing of an argumentative synthesis from multiple sources: The role of writing beliefs and strategies to deal with controversy. *Journal of Writing Research*, 8(2), 205–226. <https://doi.org/10.17239/jowr-2016.08.02.02>

Storch, N. (2019). Collaborative writing. *Language Teaching*, 52(1), 40–59.

<https://doi.org/10.1017/s0261444818000320>

Svenlin, M., & Sørhaug, J. O. (2022). Collaborative writing in L1 school contexts: A scoping review. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 1–17.

<https://doi.org/10.1080/00313831.2022.2115128>

“SO THIS MEMORY IS QUITE NEGATIVE”: INTERRELATIONS BETWEEN SENTIMENT AND INTENSIFICATION IN SCHIZOPHRENIA-BIPOLAR SPECTRUM DISORDERS

Martina Katalin Szabó^{1,2,3} – Eszter Szőke^{4,5} – Bernadett Dam⁶

¹Tokyo University of Foreign Studies

²University of Szeged

³HUN-REN Centre for Social Sciences, CSS-RECENS

⁴University of Szeged, Doctoral School of Linguistics

⁵Kiskunhalas Semmelweis Hospital

⁶Semmelweis University

szabomartinakatalin@gmail.com

In this presentation, we discuss the interrelations of sentiment and the phenomenon of intensification in spontaneous speech of Hungarian patients suffering from schizophrenia (SZ), schizoaffective (SAD) and bipolar disorders (BD), as well as controls. The corpus we analyze contains 526 texts and 158,386 tokens (Szabó et al., 2023a). Szabó et al. (2023b) analyzed the collocational sentiment of intensifiers (the sentiment value of the first right collocators of intensifiers) based on an automatic method, applying a sentiment lexicon. Here, we apply manual annotation of the corpus, revealing the contextual sentiment of intensifiers, namely the sentiment values of the utterances the intensifiers occur in. Prior to manual annotation, we measured an inter-annotator agreement which was 98%.

The goal of our study was twofold: Firstly, we compared the results of the two sentiment analysis approaches, secondly, we examined whether there was any interrelation between intensifiers and sentiments in the speech texts, with special focus on contextual sentiment values. Our results revealed some notable differences among the speaker groups. For instance, SAD patients tend to intensify positive content in their speech, and this is not consistent with the overall sentiment results of the corpus; the most balanced was the frequency of negative and positive contextual sentiments in the BD-data.

The research also pointed out the importance of manual sentiment analysis, namely, that there were some notable differences between the results on contextual and collocational sentiments: in the collocational sentiment analysis most of the collocators appeared to be neutral, however, based on the results on the contextual sentiments, most of the utterances have positive or negative sentiment value. What is more, the SAD-group uses intensifiers in positive utterance with the highest frequency, however, they use the least positive intensified words.

Keywords: schizophrenia; schizoaffective disorder; bipolar disorder; schizophrenia-bipolar spectrum disorders; intensifiers; sentiment

References:

- Szabó, M. K., Vincze, V., Guba, C., Dam, B., Solymos, A., Bagi, A., & Szendi, I. (2023a). Humendisco: A Hungarian speech corpus of schizophrenia, schizoaffective and bipolar disorders. *Language Resources and Evaluation*. Paper submitted.
- Szabó, M. K., Dam, Bernadett, Vincze, V. (2023b). On the use of linguistic intensifiers in schizophrenia, schizoaffective and bipolar disorders. *Journal of Psycholinguistic Research*. Paper submitted.

AZ LMBTQ KÖZÖSSÉG „MÁSÍKÉNT” VALÓ KONCEPTUALIZÁLÁSA A MAGYAR POLITIKAI KOMMUNIKÁCIÓBAN

Szabó Lilla Petronella¹ – Sipos Alexandra²

¹Budapesti Corvinus Egyetem

²HUN-REN Társadalomtudományi Kutatóközpont

lilla.szabo@uni-corvinus.hu

A magyar politikai kommunikáció egy ellenséges politikai kultúrára (Szabó & Kiss, 2012) és állandó válságra, annak fenntartására épül (Körösenyi et al., 2016). Erre példa a menekültek túlnyomórészt negatív megbélyegzése a „migrációs válság” nyomán a magyar online sajtóban 2015 és 2018 között (Benczes & Ságvári, 2021). Újabb egy másik csoporttal szembeni idegenkedés is megjelent a magyar politikában. A magyar parlament 2021-ben elfogadott egy törvényt, amely kimondja, hogy a kiskorúak számára tilos a transzszexualitást és a homoszexualitást „népszerűsítő” tartalmakhoz való hozzáférés (März, 2021). A jogszabály az LMBTQ közösséggel szembeni ellenérzést, valamint heves társadalmi vitát váltott ki. Mégis, hogyan ábrázolták az LMBTQ közösséget és tagjait a magyar politikai közbeszédben?

A szexuális kisebbségeknek a „mássá tételének” kerete alapvető keretezési eszköznek tekinthető (Lo Vecchio, 2021). Amint arra a korábbi kutatási eredmények rámutatnak, a „mássá tétel” eszköze a politikai diskurzusban megerősítheti a negatív sztereotípiákat, és hozzájárulhat a „Másik” által érintett csoport marginalizációjához és kirekesztéséhez. A jobboldali populista politikai kontextusban a „Másikat” vélt ellenségként konstruálják és bűnbakként használják (Wodak, 2015). Kövecses és Douthwaite (2022) szerint a „Másikat” rutinszerűen a kognitív műveletek három eszközén keresztül konceptualizálják: kategorizálás, metonímia és metafora. Ennek szellemében vizsgáljuk meg, hogy az LMBTQ emberek megbélyegzése nyomon követhető-e a konceptualizáció e szintjein.

Ehhez a kormánypárti híroldalokon 2021 januárja és 2022 decembere között megjelent cikkeket elemezzük, amikor a magyar diskurzusban a kérdéskör a fentebb említett törvényhozás és a gyermekvédelmi népszavazás miatt a legmarkánsabban volt jelent.

Összefoglalva, célunk annak feltárása, hogyan konceptualizálódnak a szexuális és nemi kisebbségek egy ellenséges politikai kultúrában.

Kulcsszavak: politikai kommunikáció; LMBTQ; kognitív konceptualizáció; othering („mássá tétel”); bűnbakképzés

AZ ÁTOKHASZNÁLAT SZEREPE A ROMANI TÁRSALGÁSBAN

Szalai Andrea

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont

szalaia71@gmail.com

Az előadás az átok társas és interakciós funkcióit vizsgálja a romani társalgásban. Az átokhasználathoz mind a roma, mind a nem roma közösségekben különféle indexikus jelenségek kapcsolódnak. Míg a romákkal kapcsolatos nyelvi sztereotípiák ezt a beszédmódot etnicizált viselkedésnek tekintik és gyakran a konfliktusbeszéd és az udvariatlanság fogalmát társítják ahhoz (Szabó, 2016), a romani interakcióban az átkok nem csupán konfliktushelyzetben használatosak és számos különféle funkciót tölthetnek be. Az előadás egy olyan hétköznapi helyzetre koncentrál, amelyben az átokhasználat elfogadott, sőt szociokulturálisan elvárt, társas értelemben konstruktív és pozitívan értékelt interakciós stratégia. A meghívás/kínálás a romani interakcióban rendszerint egy több párszekvenciából álló intenzív rituális (Kádár, 2017) egyezkedés. Ennek során a vendéglátó – a vendég udvarias vonakodására adott reakcióként – többször megismétli a kínálást, önmagára, családtagjaira (vagy egyes helyzetekben a beszédpartner családtagjaira) vonatkozó feltételes átkokkal (trušul) nyomatékosítva azt.

Az átokhasználat komplex pragmatikai szerepét erdélyi gábor roma közösségekben végzett terepmunka során rögzített spontán interakciók és metanyelvi interjúk részletei alapján mutatom be, és adatként használom fel saját nyelvi szocializációm tapasztalatait, például saját szociopragmatikai hibáimat is.

A kínálás kapcsolati rítusának kontextusában az átkok olyan multifunkcionális eszközök, amelyek többféle módon használhatók a beszélői pozíció jelzésére: egyszerre szolgálnak az interakció tartalmához valamint a beszédpartnerhez való viszonyulás (pl. tisztelet) jelzésére (Jaffe, 2009). Az átkok a kapcsolati munka (pl. a nyelvi udvariasság) hatékony eszközeiként fontos szerepet töltenek be a társas viszonyok megalkotásában és fenntartásában a romani interakcióban. Ezek az ismeretek elősegíthetik a félreértések elkerülését a kultúraközi érintkezésben és hozzájárulhatnak a romákkal kapcsolatos nyelvi előítéletek dekonstruálásához.

Kulcsszavak: viszonyulás; kapcsolati rítus; kínálás; átokhasználat; romani interakció

Szakirodalom:

Jaffe, A. (2009). *Stance: Sociolinguistic perspectives*. Oxford University Press.

Kádár, D. (2017). *Politeness, impoliteness and ritual: Maintaining the moral order in interpersonal interaction*. Cambridge University Press.

Szabó, G. (2016). Obszcén nyelvhasználat és indexikalitás. In N. Balga & G. Szabó (Eds.), *XIV. Adsumus* (pp. 199–212). Eötvös József Collegium.

MANIFESTATIONS OF DIRECTIVENESS AND COLLABORATION IN THE POST-LESSON CONVERSATION OF A HUNGARIAN EFL MENTOR AND TRAINEE: A CASE STUDY

Anna Szegedy-Maszák

Eötvös Loránd University

szegedy.maszak.anna@apaczai.elte.hu

In Hungarian EFL mentoring, a more collaborative and less directive style of mentoring has been advocated in recent decades by EFL mentor training courses. Nevertheless, no practice of any seasoned Hungarian EFL mentor has been studied as of yet in order to explore how collaboration and directiveness manifest themselves in their practice. The aims of this case study were to reveal and describe the observable linguistic manifestations of collaboration and directiveness in an EFL post-lesson conversation of a Hungarian seasoned EFL mentor and an EFL trainee and to thereby give a linguistic description of the structure of the conversation. Using conversation analysis, illocutionary speech acts as described by Searle (1976) were used to analyse the transcripts of post-lesson conversations. The illocutionary acts were subsequently analysed using the differentiating categories in order to give a linguistic description of the different stages of the post-lesson conversation. The findings indicate that although less directive speech acts, namely, representatives dominated the discussion, directives were used by the mentor in order to introduce the specific stages of the conversation. Further analysis using the differentiating categories rendered the definition of directives as more directive and representatives as less directive more nuanced. The study suggests, therefore, that a directive and collaborative style can be fused, and the inherently dichotomous styles might be envisaged on a continuum, even with the dominance of a more collaborative style of mentoring. An emerging structure of the conversation might have implications for EFL mentor training courses by offering a practical tool for reconciling the perceived need of imparting professional knowledge about teaching with a strive towards a more collaborative style of mentoring. For Hungarian EFL mentor course designers, EFL teacher trainers, and EFL mentor teachers in particular the study might be informative to gain a deeper understanding of the mentoring practice of seasoned EFL mentors in the Hungarian context.

Keywords: EFL; mentoring; collaboration; trainee; mentor; directiveness, conversation; speech acts

References:

Searle, J. R. (1976). A classification of illocutionary acts. *Language in Society*, 5(1), 1–23.

THE STANDARD-SETTING ROLE OF UNESCO IN THE PROTECTION OF LANGUAGES

Julia Szelivanov

Eötvös Loránd University

uruswati@gmail.com

My research focuses on analysing the approach to language protection of the UNESCO's standard-setting instruments in the field of culture, how this approach has been developed and where it stands within the context of other UN instruments. The Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions and the Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage are the main objects of analysis. I also explore whether this context provides a space for elaborating an international standard-setting instrument on the protection of languages. The primary resources include UNESCO legal documents and meeting reports allowing an in-depth examination of the evolvement of the concepts related to language protection.

UNESCO 's role in the protection of languages is not only demonstrated in its programming activities, but also in its standard-setting role. While the existing – quite substantial – global legal framework is mainly focused on human rights angle, especially in the context of minority rights and rights of indigenous peoples, UNESCO adopted a different approach regarding the safeguarding of languages. The principle of linguistic diversity addressed in UNESCO Constitution, and the supporting notion of multilingualism are fundamental in terms of enlarging the scope of the protection of languages from a merely rights-based approach of the minorities speaking a language to the protection of a languages as intrinsic value and part of the universal cultural heritage.

Keywords: protection of languages; UNESCO; convention; intangible cultural heritage; cultural diversity; language rights

AZ ANYANYELVEN ZAJLÓ ALAPFOKÚ ISKOLAI TUDÁSMÉRÉS NYELVHASZNÁLATI KIHÍVÁSAI A HORVÁTORSZÁGI MAGYAR NYELVŰ OKTATÁSBAN

Zagar Szentesi Orsolya

Zágrábi Egyetem

ozagar@ffzg.hr, orsolyazagarszentesi@gmail.com

Köztudott, hogy a határon túli kétnyelvűsödött magyar kisebbségek körében az anyanyelvű oktatás nem csak a kollektív identitás megőrzésének egyik alappillére, de egyénileg is kedvezőbb perspektívákat kínál a kétnyelvű diákok számára a többségi nyelven zajló iskolázatással szemben, hiszen az anyanyelvhez fűződő pozitív attitűdök révén nagyobb eséllyel vezet magasabb szintű kompetenciák kialakulásához.

Az anyanyelvi iskolázatásban a „magyar nyelviség” nem korlátozódik csupán a tantermi nyelvhasználatra, hanem kiterjed a tágabb pedagógiai környezetre is: a nyelvi megformálású (jobbára írott, papír vagy digitális formájú) oktatási háttérközre (tantervek, tankönyvek/tananyagok, dokumentációs apparátus, vagy éppen az iskola belső terének „nyelvi tájképe”).

Az adekvát nyelvi megformáltság szempontjából az egyik legérzékenyebb szegmense a kisebbségi oktatásnak a tudásmérés és értékelés közege, a vizsgaanyagok szövegezésében ugyanis igen komplex kritériumokat kell szem előtt tartania a vizsgaanyagokért felelős munkacsoportnak. Egyértelműen, tömören kell a feladatokat megformálni a tanítási folyamat során is alkalmazott sztenderd nyelvezettel és terminológiai bázissal, másrészt számítani kell a tanulók részéről olyan feladat-értelmezési nehézségekre, amelyek a diákok – olykor nyelvjárásossággal párosuló – kétnyelvűségéből és a magyar nyelv sztenderd változatának labilisabb ismeretéből eredeztethetők. Ezek a megértési-értelmezési nehézségek vizsgahelyzetben fokozódhatnak, akár kedvezőtlen irányba is elmozdítva a tanuló érdemjegyét.

Előadásomban a horvátországi alapfokú közoktatásban tavaly bevezetett ún. nemzeti vizsgáknak az anyanyelvi oktatásban résztvevő magyar ajkú általános iskolai tanulók számára adaptált magyar nyelvű tesztanyagairól, illetve ezek szövegezésének néhány sarkalatos problémájáról adok áttekintést a kontrasztív hibaelemzés módszertanával. Kutatási korpuszom alapjául ugyanis olyan vizsgaanyagok szolgáltak, amelyeket előzőleg a többségi nyelvről (horvátról) fordítottak le magyarra, így a célnyelvi anyagok nem mentesek különféle interlingvális eredetű tévesztésektől, továbbá találkozhatunk bennük olyan fordítási eljárásokkal, amelyek – tekintettel a diákok sajátos anyanyelvi és kétnyelvűségi hátterére – a tudásmérés adott keretei között nem a legadekvátabbak, így felvetik a nyelvi megformálás felelősségi dimenzióját. Előadásomban ezen fordítási illetve szövegformálási problémák néhány sajátos esetét venném számba lexikai-terminológiai, morfoszintaktikai és szórendi szinten, emellett szó lesz a tesztekben igen gyakori többszörösen összetett mondatok magyarra való átültetése kapcsán felvetődő ekvivalencia-szempontokról is.

Kulcsszavak: kontrasztív hibaelemzés; fordítói stratégiák; tudásmérés; határon túli magyar nyelvű oktatás; magyar-horvát kétnyelvűség

FOREIGN LANGUAGE ANXIETY: FILLED PAUSES IN HUNGARIAN NATIVE SPEAKERS' HUNGARIAN AND SPANISH SPONTANEOUS SPEECH

Zsuzsa Szánthó

Eötvös Loránd University

zsuzsa.szantho@gmail.com

Foreign language anxiety (FLA) is a situation-specific anxiety with feeling of nervousness and worry experienced while using a foreign language (L2). A previous study demonstrated that in L2 speech, because of a higher occurrence frequency of filled pauses (FP), especially FPs similar to the neutral vowel [ə], speech rate of speakers showing FLA was slower than that of speakers not showing FLA. The present study examined whether speakers showing FLA are characterized by this higher frequency of filled pauses only in L2 or also in their native (L1) speech. For this purpose, we analysed speech rate, and occurrence frequency and duration of speech elements that are used as FPs both in Hungarian (L1) and in Spanish (L2) speech samples of speakers showing and not showing FLA.

Informants were selected and grouped using an online questionnaire where their level of FLA was estimated, and their sex, age, and level of language proficiency in Spanish was also asked. We selected 9 speakers showing FLA and 9 speakers not showing FLA as controls (all women, 19 to 35 y. o., native speakers of Hungarian, same level of language competence in Spanish). The corpus of the study was made up of 36 interviews conducted in Hungarian and in Spanish with these 18 informants and native interlocutors. We manually segmented stretches of speech (between silent or filled pauses) and labelled them for the number of syllables occurring in each stretch, and calculated speech rate and articulation rate of these segments. We also labelled silent pauses and different forms of FPs and measured their occurrence frequency, and duration.

Results demonstrated that FPs were more frequent in L2 speech of speakers showing FLA than in L2 speech of speakers not showing FLA. Furthermore, this higher occurrence frequency was linked exclusively to L2 speech. We concluded that in L2 utterances, an important characteristic of speech of speakers showing FLA may be the higher frequency of FPs, which results in a slower speech rate.

Keywords: foreign language anxiety; spontaneous speech; filled pauses; hesitation; speech rate

IRÁNYOK, ÉPÜLETEK, ERŐK: GYAKORI METAFORIKUS FORRÁSTARTOMÁNYOK A MINŐSÉGÜGY ÉS A JOG MAGYAR SZAKNYELVÉBEN

Sólyom Réka

Károli Gáspár Református Egyetem

solyom.reka@kre.hu

Az előadás a szaknyelvi nyelvhasználat metaforáinak témakörét vizsgálja alkalmazott nyelvészeti szempontok alapján, a kognitív metaforaelmélet keretében. Két területnek: a minőségügy és a jog szaknyelvének nyelvhasználatában mutatja ki három, a szerző vonatkozó kutatásai alapján nagy számban jelen lévő forrástartományt: az IRÁNYOK, az ÉPÜLETEK és az ERŐK megjelenését, példáit.

Az elemzés korpuszául magyar nyelvű szakszövegek szolgálnak: a minőségügy területéről egy magyar–angol terminusokat tartalmazó szakszótár, A minőségügy nemzetközi szótára, valamint három ISO-szabvány: az MSZ EN ISO 9001:2015 (Minőségirányítási rendszerek. Követelmények), az MSZ EN ISO 13485:2016 (Orvostechnikai eszközök. Minőségirányítási rendszerek. Szabályozási célú követelmények), valamint az MSZ EN ISO 14001:2015 (Környezetközpontú irányítási rendszerek. Követelmények alkalmazási útmutatóval), míg a jogi metaforákra az előadás Magyarország Alaptörvényének szövegében mutatja be a vonatkozó példákat.

A vizsgálatot egyfelől aktuálissá és alkalmazott nyelvészeti szempontból indokoltá teszi, hogy a korábbi elemzések rámutattak arra, hogy az IRÁNYOK, az ÉPÜLETEK és az ERŐK forrástartományai azok a típusok, amelyeken a legtöbb metaforikus kifejezés alapul az említett szakszövegekben. A jelen előadás ezekre az adatokra támaszkodva tovább folytatja a kutatást: a példák összehasonlító vizsgálatát, elemzését végzi el. A vizsgálat aktualitását másfelől a minőségügyi és jogi terminológiamenedzsment, a magyar nyelvű minőségügyi és jogi szaknyelv terminusainak változatos korpuszokon történő szemantikai elemzése adja. A két vizsgált terület szaknyelvi nyelvhasználatának terminológiai és jelentéstani jellemzői hasonló kérdéseket, esetenként problémákat vetnek fel (például ekvivalencia kérdései, terminusok egyértelmű és következetes használata, relevanciája). A vonatkozó terminusok metaforikusságának, a prototipikusan nagy számban megjelenő metaforatípusoknak és a hozzájuk kapcsolódó metaforikus kifejezéseknek a tanulmányozása tehát alkalmazott nyelvészeti szempontból fontos és aktuális feladat: eredményei hasznosak a vizsgált szakterületek kutatói, hallgatói és művelői számára is.

Kulcsszavak: metafora; minőségügy; jog; szaknyelv; terminológiamenedzsment

‘I ACTUALLY GET WHERE YOU ARE COMING FROM WITH THAT QUOTE BUT...’: ARGUMENTATION SKILLS IN ENGLISH L2 DIALOGUES

Tamara Tamás

University of Szeged

tomitami92@gmail.com

Teaching students how to argue well has been a prominent area in educational research in recent years (e.g., Szívós & Lehman, 2022). One difficulty which students might encounter while developing argumentation skills is that they tend to generate sound arguments only to support their own position, but they cannot provide counterarguments. This can be an even more challenging task when students have strong feelings or opinions on certain issues. However, examining an issue from various viewpoints is claimed to improve critical thinking and provide a better understanding of topics, which can be beneficial both inside and outside the classroom environment (Jonassen & Kim, 2010).

In the present study, first-year English majors’ argumentative dialogues will be analysed to explore how they developed through a semester in a speaking skills seminar. In the dialogues, students discussed various topics (e.g., the role of competition in children’s development) from four to six minutes and recorded them. The main goals of this task were to examine issues from different perspectives and to practise how to support arguments with evidence.

Based on the existing literature, my research questions are the following:

- (1) How often do students form the following structure in their turns: claim + reason(s) + supporting evidence?
- (2) Do students argue only to support their position, or do they provide counterarguments as well?
- (3) How do students react to counterarguments in their turns?

The answers will provide the basis for improving the syllabus as regard the amount of explicit instruction and types of tasks. Although this study explores argumentation in a university context and in English, the findings might be applicable to other contexts and other languages given that arguing well is an important skill in our everyday and professional lives.

Keywords: argumentation skills; counterarguments; English L2 dialogues

References:

- Jonassen, D. H., & Kim, B. (2010). Arguing to learn and learning to argue: Design justifications and guidelines. *Educational Technology Research and Development*, 58, 439–457.
- Szívós, M., & Lehman, M. (2022). A vitakultúra oktatásának és fejlesztésének térszemiotikai háttérű módszere. *Partitúra*, 17(1), 35–50.

TEMPORAL CHARACTERISTICS OF SEMI-SPONTANEOUS SPEECH DEPENDING ON THE ANXIETY

Réka Tóbisz-Hertelendy

Eötvös Loránd University

hertelendyreka@gmail.com

Many studies deal with the comparison of the temporal characteristics of different speech tasks. The reason for the difference in their temporal variables is to be found in the levels of speech planning. In addition, during public speaking, the speaker is affected by social anxiety of varying intensity (DSM V.). Many studies confirm that anxiety affects speech.

The aim of my research is to examine the temporal characteristics of semi-spontaneous speech production, including scientific presentation (speech and articulation rate, number of speech segments, length), and to compare it with data measured in the case of spontaneous speech and reading, and examine how social anxiety affects the presentation.

My hypothesis is that the different planning process of speech types has an effect on temporal characteristics, in semi-spontaneous speech the speech rate will be slower and more even than in spontaneous speech. I hypothesize that anxiety will affect the parameters mentioned above.

In the experiment, I record scientific lectures presented by students on courses. I analyze the spontaneous speech of the participants, during which they give answers to questions on a similar topic that require longer answers, as well as their readings.

Keywords: public speaking; social anxiety; temporal characteristics; semi-spontaneous speech

AZ EREDMÉNYES NYELVTANULÁS MINTÁZATAI SZÉKELYFÖLDI FIATALOK KÖRÉBEN

Tódor Erika-Mária – Tankó Enikő – Tódor Imre

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem

todor.erika.m@gmail.com

A székelyföldi magyar tannyelvű iskolákban szocializálódó diákok a „többségi kisebbség” nyelvi elrendeződését szemléltetik, így lokálisan (többnyire) egynyelvűek, hiszen a mindennapi érintkezéseik során kiemelten az anyanyelvhasználat jellemzi, transzlokálisan – főképp ügyintézési helyzetekben – a kétnyelvű nyelvhasználat jellemző, globálisan angol nyelv-központúak (Tódor & Tankó, 2022). E közösség szokásaira is a folyamatos átalakulás és újraértelmezés jellemző, melyben a digitális kommunikáció térhódítása, az ily módon kialakuló virtuális szubkultúrák nyelvhasználata a szóbeli és írásbeli kommunikációra is hatást gyakorol (Bachman & Palmer, 2010; Manu, 2008; Péntek & Benő, 2020). Míg a román nyelvű kommunikációs kompetencia kialakításában a rendszeresen felbukkanó nehézségek és kudarcélmények a jellemzőek (Rácz, 2021; Tankó, 2018; Tódor, 2015; 2021), az angol nyelv elsajátítását jóval gördülékenyebb folyamatként élik meg, természetesen a mérési-értékelési elvárások és visszajelzések is jóval átláthatóbbak és szorosabb összhangban vannak a nyelvtanulási folyamattal.

Előadásomban egy 2023 nyarán zajlott kérdőíves adatfelvétel eredményeit ismertetném, melynek célja a középiskolás diákok nyelvi szocializációját meghatározó tényezők (iskolai oktatás, család, kortársak, digitális tér) elrendeződésének feltérképezése volt. Az empirikus adatfelvétel az induktív elmélet-generálás folyamatát követi. A mintába (adatfelvétel 13 tanintézményben zajlik, a minta nagysága: 1200 fő) Hargita megyei magyar tannyelvű elméleti és tehetségápoló (vokacionális) középiskolás 9 és 10 osztályos diákjai kerülnek be a megye négy tankerületből. Az aktuális 10. osztályos tanulók az első olyan évfolyam, akik a 2011-es oktatási reform szellemében a román nyelvet kisebbségi iskolák számára készített tantervek alapján tanulhatták. Az előadásunkban, a fent említett kutatás adatai alapján, nyelvtanulási hatékonyságra és nyelvi attitűdre vonatkozó adatokat fogok ismertetni, pontosabban arra keresem a választ, hogy milyen típusú iskolai vagy iskolán kívüli tanulási lehetőségek támogatták – a diákok megítélése szerint – nyelvtanulási eredményességüket és milyen domináns nyelvi viszonyulásokat képviselnek.

Kulcsszavak: kétnyelvűség; többségi kisebbség; nyelvtanulás, nyelvi attitűd

A KÖZÉPISKOLAI FELVÉTELI SZÖVEGALKOTÁS-FELADATÁNAK TARTALMI ÉRTÉKELÉSE

P. Tóth Teodóra

Eötvös Loránd Tudományegyetem

toth.teodora@gmail.com

A nyolcadik évfolyamos tanulók által megírt középiskolai felvételin típusfeladat az érvelő fogalmazás. A szövegalkotás tartalmára a hivatalos javítási útmutató szerint maximum három pont adható. Ha a dolgozat terjedelme nem éri el a négy mondatot, nem adható pont a tartalomra. Kutatásom célja a tanulók összpontszáma és a fogalmazásfeladatban elért tartalmi pontszám közötti összefüggések feltárása, valamint egy esélyegyenlőséget támogató alternatív értékelési javaslat kidolgozása a tapasztalatok alapján.

A kutatás fő kérdései:

- (1) Melyik az a hibatípus, amely a leggyakoribb oka a nulla pontos tartalmi értékelésnek?
- (2) Van-e eltérés a vizsgalapon elért összpontszám és a fogalmazás tartalmi pontszáma közötti korreláció mértékében a különböző teljesítményű diákcsoportokat tekintve?
- (3) Alkalmos lehet-e az alternatív pontozás a tanulók képességeinek realisabb értékelésére?

A mintát három általános iskola 102 tanulójának 2019 őszén írt próbafelvétele alkotta. A fogalmazásfeladatok értékelését a hivatalos, és az általam kidolgozott alternatív pontozási útmutató alapján is elvégeztem. Az eredményeket statisztikai módszerekkel dolgoztam fel. Az elemzés során a tartalmi pontszám és az összpontszám korrelációjának mértékét és a tartalmi pontszámot befolyásoló hibatípusok gyakoriságát vizsgáltam.

A vizsgálat eredményei: (1) minél jobb az adott mintacsoportban az összteljesítmény, annál erősebb az összefüggés a teljes feladatsor értékelése és a fogalmazás tartalmi pontszáma között. (2) Az alacsony összpontszámot elérő diákok körében gyakori, hogy a terjedelmi minimum miatt kapnak nulla pontot a szövegalkotás tartalmára. (3) Az alternatív pontozási eljárás az összességében gyengén teljesítő diákok fogalmazásai között is láthatóvá teszi a különbségeket.

A kutatás eredményei azt mutatják, hogy a felvételi szövegalkotás feladatának hivatalos útmutatót követő pontozása a gyengén teljesítő tanulók esetében gyakran nem a szöveg tartalmát, hanem a terjedelmét értékeli. Az alternatív pontozási eljárás alkalmazása lehetővé teszi a differenciáltabb értékelést, így hozzájárulhat az esélyegyenlőség növeléséhez a felvételi eljárásban.

Kulcsszavak: fogalmazás; szövegalkotás; értékelés; középiskolai felvételi

A GÉPJÁRMŰVEZETÉS KÖZBENI MOBILTELEFON-HASZNÁLAT TÉMÁBAN LÉTREHOZOTT BEJEGYZÉSEK NYELVI JELLEMZŐI AZ EU-TAGÁLLAMOK RENDÉSZETI SZERVEZETEINEK FACEBOOK-OLDALAI ÉS INSTAGRAM-PROFILJAI ALAPJÁN

Uricska Erna

Budapesti Corvinus Egyetem, Szociológia és Kommunikációtudomány Doktori Iskola

erna.uricska@stud.uni-corvinus.hu

Christián László (2018) szerint a „rendészet küldetésének teljesítése, a biztonság megteremtése társadalmi kooperáció és kollektív munka eredményeként teljesíthető” (Christián, 2018, p. 12). Az *e-közösségi rendészet* saját kifejezésem, amely a rendőrségi egységek által az online térben létrejövő verbális és vizuális kommunikációs tevékenységek révén feltárt problémák beazonosítása és megoldások keresésének az összessége. Célja a rendőrség és a közösség tagjai közötti kapcsolat fenntartása és javítása különböző területeken, ilyen a balesetmegelőzés is (Bullock, 2018; Molnár, 2018; Uricska, 2023). A kutatás azt vizsgálja, hogy az Európai Unió 27 tagállamának országos szintű rendészeti szervezetei által működtetett közösségimédia-felületeken (Facebook és Instagram) létrehozott bűn- és balesetmegelőzési célú bejegyzések rendelkeznek-e speciális nyelvi jellemzőkkel (Tóth, 2021). A kutatás korpuszát kétszer egy hónapos mintavétel bejegyzései alkották. Az első mintavétel 2022. 09. 01 és 2022. 09. 31. között történt. Ebben a hónapban került sor az Európai Közlekedésrendészeti Szervek Hálózata Műveleti Csoportja által kivitelezett egyhetes *ROADPOL Safety Days Focus on the Road* elnevezésű fokozott ellenőrzésre, amelynek központjában a figyelemelterelt vezetés állt. Decemberben, egy átlagosnak mondható időszakban (2022. 12. 01. és 2022. 12. 31. között) a mintavételt megismételtem. Feltételeztem, hogy szeptemberben a művelet miatt a rendészeti szervezetek kiemelt számú bejegyzést hoznak létre a vizsgált témakörben. A két felületen a témában létrehozott és feltárt mintát (n = 21) diskurzuselemzéssel (netnyelvészet [Veszelszki, 2017] és pragmatika [Hulyák-Tomesz & Domonkosi, 2020; Tátrai, 2006; 2011]) elemeztem. Az eredmények a hipotézisemet csak részben igazolták, az első mintavétel időtartamában 16, míg a második időtartamban 5 bejegyzést hoztak létre a vizsgált témakörben. A mennyiségi adatok azt mutatják, hogy az online platformok sok esetben nagy számú bejegyzést hoznak létre, a megosztások az offline térben megjelenő baleseti forrásokat, társadalmi problémákat még nem követik. A kutatás minőségi adatai viszont jelzik, hogy a legtöbb ország próbál a fiatalabb korosztály nyelvhasználatához (informális nyelvhasználat, tegező személyjelölő) igazodni, bevonni őket a baleset-megelőzésbe.

Kulcsszavak: szervezeti kommunikáció; közösségi oldalak; nyelvészet; balesetmegelőzés

A kutatás a Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-22-3 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Szakirodalom:

Bullock, K. (2018). The police use of social media: Transformation or normalisation? *Social Policy & Society*, 17(2), 245–258.

Christián, L. (2018). Rendészeti szervek. In Jakab, A. & Fekete, B. (szerk.): *Internetes Jogtudományi Enciklopédia* (Alkotmányjog rovat, rovatszerkesztő: Bodnár, E., Jakab, A.) <http://ijoten.hu/szocikk/rendeszeti-szervek>

- Crystal, D. (2001). *Language and the Internet*. Cambridge University Press.
- Hulyák-Tomesz, T., & Domonkosi, Á. (2020). Az attitűddeixis műveletei közvetített médiaesemények társas viszonyainak alakításában. *Hungarológiai Közlemények (Újvidék)*, 21(3), 31–47.
- Molnár, K. (2018). *Rendészeti kommunikáció – a média tükrében*. Kézikönyv és szemelvénygyűjtemény a rendészeti szakújságíró szakirányú továbbképzési szak hallgatóinak. Dialóg Campus Kiadó.
- Tátrai, Sz. (2006). A nagy esernyőcsel. *THL2 A magyar nyelv és kultúra tanításának szakfolyóirata*, Balassi Bálint Magyar Kulturális Intézet. 2006/1–2: 29–35.
- Tátrai, Sz. (2011). *Bevezetés a pragmatikába. Funkcionális kognitív megközelítés*. Tinta Könyvkiadó.
- Tóth, J. (2021). A rendészeti nyelv: átmenet vagy helyben járás? *Közösségi Kapcsolódások - tanulmányok kultúráról és oktatásról*, 1(1-2), 202–218.
<https://doi.org/10.14232/kapocs.2021.1-2.202-218>
- Uricska, E. (2023). The relationship between the framing of speeding messages and changes in attitude of generation Z respondents. *Magyar Rendészet*, 2023/1. Angol nyelvű különszám. (megjelenés alatt)
- Veszelszki, Á. (2017). *Digilect. The impact of infocommunication technology on language*. De Gruyter Saur.

TERMINOLOGY USAGE IN MEDICAL RESPONSES ON WEBBETEG.HU

Éva Varga Katalin¹ – Zsuzsa Vladár² – Ingrid Lengyel³ – Andrea Barta¹

¹Semmelweis Egyetem Szaknyelvi Intézet

²Eötvös Loránd Tudományegyetem

³Belügyminisztérium Integrált Jogvédelmi Szolgálat

varga.eva.katalin@semmelweis.hu

For the success of patient information, it is indispensable, as well as a legal obligation for the physician to provide information in a way that is understandable to the layperson. Due to the vertical structuring of medical language, this requires intralingual translation also known as code-switching. (Dobos, 2014; Hambuch et al., 2020; Kuna & Ludányi, 2018). A difficulty, however, is that most medical terms have no Hungarian equivalent.

Our research was conducted on a corpus compiled from over 600 medical answers related to musculoskeletal diseases provided between 2017 and 2022 in the “Ask a Doctor” section of the webbeteg.hu website.

The primary objectives of our study were to examine what Hungarian terms doctors use and what strategies they have devised to bridge the gap resulting from the absence of equivalent Hungarian terms.

We analyzed the doctors’ responses using the Sketch Engine online corpus management and query tool. Single- and multi-word terms were extracted by keyword search and manually examined using concordance analysis and data visualization. Our goal was to compile the Hungarian terminology related to musculoskeletal diseases (anatomical names, conditions, disorders, diagnostic tools, and treatment procedures) and through this, to map the state of the relevant Hungarian terminology.

In our future research, we also aim to explore the effectiveness of naming and explanation strategies used in medical responses through a questionnaire survey conducted with participants sharing the same sociological profile as [webbeteg](http://webbeteg.hu) users.

Keywords: Hungarian medical terminology; doctor-patient communication; online doctor consultation; code-switching; corpus-based analysis

References:

- Dobos, Cs. (2014). A nyelven belüli fordítás különböző típusai. *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények*, 8(2), 61–75.
- Hambuch, A., Halász, R., Kránicz, R., & Fogarasi, K. (2020). Az orvosi kétnyelvűség terminológiai és funkcionális nyelvészeti összehasonlító vizsgálata házi orvosi konzultációkban. In Zs. Bocz & R. Besznyák (Eds.), *Porta Lingua* (pp. 443–459). SZOKOE.
- Kuna, Á., & Ludányi, Zs. (2019). Terminológiai elvek az orvosi szaknyelvben és a gyógyító kommunikációban. In Á. Fóris & A. Bölskei (Eds.) *Terminológiastratégiai kihívások a magyar nyelvterületen* (pp. 120–139). L’Harmattan, OFFI.

“WE MESSAGE TO BRUSSELS”: VERBAL AND VISUAL POPULIST STYLE IN POLITICAL CARTOONS

Ágnes Virág

Eszterházy Károly Catholic University

agnesvirag84@gmail.com

The Hungarian prime minister, Viktor Orbán is often considered among the populist leaders in media and political studies. Some researchers (e.g., Linnamäki, 2021; Szebeni & Salojärvi 2022) have tried to define populist characteristics associated with Orbán’s mediatized appearance. Indeed, these investigations primarily focused on Orbán’s speeches and his official media representation on Facebook and Instagram. Unlike before, this research wants to apply Moffitt’s (2016) revised typology (Farkas & Bene, 2022), which has previously been applied to the analysis of posts containing verbal and visual elements, to political cartoons, namely to unofficial representations of the prime minister. Thereby, the populist features used in official representation and caricaturistic depictions become comparable. The corpus includes 477 items from Gábor Pápai and 189 items from Marabu retrieved from the period between 2018 and 2023. In the framework of content analysis, seven major categories (with forty-seven subcategories) of the populist style were detected in the corpus. After the analysis of 260 cartoons, it can be observed that among the most frequently apparent subcategories, ordinariness (with performative rituals), enemies (mostly the EU), and emergency (with another populist leader, the leader’s performance) are present. Of these, what was verbally dominant was the leader’s performance. It should be noted that there are, however, categories that appeared mainly verbally in the corpus. Such were performative expressions, political incorrectness, Brussels, and the leader’s performance. Previous research found that proximity, rudeness, and threat are rather verbal categories, and we can confirm this feature of the last two categories. But proximity as a category itself was not that significant in the case of political cartoons as it was in the case of Facebook posts. Overall, both studies demonstrate that the categories of the populist style appear visually in greater numbers.

Keywords: populist style; political cartoon; content analysis; verbal and visual mode; Orbán

References:

- Farkas, X., & Bene, M. (2022). Orbán Viktor vizuális és verbális populista stílusa a Facebookon. [Viktor Orbán’s visual and verbal populist style on Facebook], *Politikatudományi Szemle*, 31(3), 82–108.
- Linnamäki, K. (2021). Signifying illiberalism: Gender and sport in Viktor Orbán’s Facebook photos. In O. Hakola (Ed.), *The culture and politics of populist masculinities* (pp. 29–48). Lexington Books.
- Moffitt, B. (2016). *The global rise of populism: Performance, political style, and representation*. Stanford University Press.
- Szebeni, Z., & Salojärvi, V. (2022). “Authentically” maintaining populism in Hungary: Visual analysis of prime minister Viktor Orbán’s Instagram. *Mass Communication and Society*, 25(6), 812–837.

A WEBBETEG PROFILJA

Vladár Zsuzsa¹ – Gyenes Gábor² – Barta Andrea² – Márton Emese¹ –
Lengyel Ingrid³ – Varga Éva Katalin²

¹Eötvös Loránd Tudományegyetem

²Semmelweis Egyetem Szaknyelvi Intézet

³Belügyminisztérium Integrált Jogvédelmi Szolgálat

vladar.zsuzsa@btk.elte.hu

A személyes orvos-beteg találkozók mellett növekvő szerepe van az e-egészségnek: az internetes tájékozódásnak és tanácsadásnak (Simon, 2022). Az online orvosi tanácsadás csökkenti az egészségügyi dolgozók terheit és nyereség a pácienseknek (Bán et al., 2018). Készült felmérés a rendelőintézetben megjelenő betegek tájékozódási szokásairól (Molnár et al., 2017), az internetes tanácsadást igénybevevők szociológiai adatairól, a webes tanácskérés okairól, céljairól és eredményéről nincs adatunk. Ugyanakkor Svédországban már történt hasonló vizsgálat (Umefjord, 2006).

Jelen vizsgálatunkban a webbeteg portál Mozgásszervi betegségek rovatának 2017 és 2022 közötti 5 évének több mint 600 kérdés-válasz párját dolgoztuk fel.

Kutatási kérdéseink a következők voltak: Megrajzolható-e a webes tanácsadást igénybevevők szociológiai profilja? Milyen okból és céllal választják a jelenléti találkozás helyett az online aszinkron formát? Milyen arányban fordulnak elő az érzelmentelített kérdések? Milyen nyelvi mintázatok jellemzik az orvosok és a betegek szövegeit?

Az adatbázist kézzel annotáltuk a következő szempontok szerint (ahol megállapítható volt): a kérdezők kora, neme, foglalkozása, a webes forma választásának oka, a kérdés célja, illetve a tanácsadás eredménye. A kérdésekben megvizsgáltuk a bennük előforduló, intenzív érzelmet jelölő kifejezéseket. E változókat SPSS statisztikai szoftverrel elemeztük. A teljes szövegben a kulcsszavakat és a nyelvi mintázatokat a Sketch Engine online korpuszkezelő és -lekérdező programmal elemeztük, az érzelmi kifejezésekből szentimentszótárt készítünk.

Kulcsszavak: online beteg-tájékoztató; korpuszalapú vizsgálat; statisztikai elemzés; szociológiai profil; nyelvi mintázatok

Szakirodalom:

- Bán, A, Pál, V., Vida, Gy., Fabula, Sz., & Dudás, G. (2018). The role of internet-based healthcare services in the healthcare process: The example of a Hungarian health portal. *International Journal of Healthcare Technology and Management*, 17(2–3), 168–185.
- Molnár, R., Sági, Z., Fejes, Zs., Töröcsik, K., Köves, B., & Paulik, E. (2017). Egészségügyi információszerezés módjai szakrendelésen megjelent betegpopuláció körében. *Metszetek*, 6(2), 124–138.
- Simon, S. (2022). Az e-páciensek és a telemedicina jelenléte a digitális egészségügyben. *Szabad Piac*, 2022(1), 148–157.
- Umefjord, G. (2006). *Internet consultation in medicine: Studies of a text-based Ask the doctor service*. Umeå University.

‘FEELING A PART AND FEELING APART’: IDENTITY FORMATION AMONG FUTURE EFL TEACHERS FROM VOJVODINA/VAJDASÁG

Thomas A. Williams

University of Szeged

thomas@lingo.u-szeged.hu

Lortie (1975) pointed to an ‘apprenticeship of observation’ – what people learn about teaching through years of experience as students – which all future teachers experience. But how does this phenomenon contribute to the formation of future teachers’ identity? And how might years of teacher education do so, if at all? Proceeding from work by Bruner (1987) and Fougère (2008) on the construction of identity through self-narrative, the paper will present findings from qualitative research on narratives produced by a small group of Hungarians from the Vojvodina/Vajdaság region of Serbia now studying in the teacher education program in English Studies at the University of Szeged. How do they construct their evolving identity as EFL teachers in the making? As English speakers? As Hungarians from Vojvodina/Vajdaság? And, indeed, as Hungarians? Themes explored will include: sensemaking (the process of an ever-changing understanding of an ever-changing identity); a sense of belonging with a focus on insiderness and outsiderness, competence and role fulfilment, and centre and periphery dynamics; questioning and learning about the self; and development and change, including heterotopias and the ‘third space’, and dwelling in-between. In demonstrating how the participants tell their identity, the findings may have implications for foreign language learners and teachers, administrators, teacher trainers, educational policymakers, coursebook and other materials designers and anyone involved in foreign language learning and teaching, which is by definition an experience marked – and enriched – by multiple cultural and linguistic identities.

Keywords: identity construction; life narrative; EFL teacher education; future EFL teachers; Vajdaság/Vojvodina Hungarians